

Dětsky

HEZKY

ČESKY

für Kinder

Čeština hravě nejen pro předškolní zařízení

Impresum

Redakční skupina: Jarmila Althammer, Karel Hájek, Lucie Holečková, Pavlína Kellerová, Štěpánka Podlešáková, Lucie Tarabová

Koncepce a celková redakce: Maria Donata Di Taranto, Silvia Häusler

Odborná konzultace: PaedDr. Hana Andrášová

Jazyková redakce: Lenka Pučalíková, Lucie Tarabová

Grafická úprava: designhhstudio s.r.o., Rokycany

Tisk: Druckerei Fuchs GmbH, Freyung

Vydavatel:

EUREGIO Bayerischer Wald – Böhmerwald – Unterer Inn e.V.

Předseda: Sebastian Gruber, zemský rada okresu Freyung-Grafenau

Jednatel: Kaspar Sammer

Kontakt: EUREGIO Bayerischer Wald – Böhmerwald – Unterer Inn e.V.

Kolpingstraße 1 • D-94078 Freyung

Tel.: +49 (0) 8551 321 9710

info@euregio-bayern.de

www.euregio.bayern

Tato publikace vznikla v rámci projektu Jazykové kompetenční centrum pro němčinu a češtinu z programu přeshraniční spolupráce Cíl EÚS Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2014–2020 a byla spolufinancována Evropským fondem pro regionální rozvoj.

Jazykové kompetenční centrum pro němčinu a češtinu

EUREGIO Bayerischer Wald – Böhmerwald – Unterer Inn e.V.

Kolpingstraße 1 • D-94078 Freyung

info@euregio-bayern.de

www.euregio.bayern

**JAZYKOVÉ
KOMPETENČNÍ CENTRUM**
pro němčinu a češtinu

1. vydání, leden 2020

Obsah této publikace, jež autoři připravili s největší pečlivostí, reflektuje osobní názory redakční skupiny. Přes toto pečlivé zpracování jsou veškeré informace uvedené v této příručce bez záruky. Odpovědnost vydavatele a autorů je vyloučena.

Vydavatelem vytvořené obsahy následujících stran podléhají německému autorskému právu. Kopírování (části) příručky je možné pouze pro soukromé, nikoliv komerční účely.

Všechna práva, zejména práva na šíření, rozmnožování, překlad, dotisk i jen části publikace, zůstávají vyhrazena EUREGIU Bayerischer Wald – Böhmerwald – Unterer Inn e.V.

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

**Europäische Union
Evropská unie**
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj

gefördert durch

Bayerisches Staatsministerium
der Finanzen und für Heimat

Niederbayern

Dětsky

HEZKY

ČESKY

für Kinder

Obsah

1 Předmluva	6
2 Práce s příručkou	8
3 Základní pilíře práce v animačních jednotkách	10
Česko-německá jazyková animace.....	10
Interkulturní učení.....	10
Vědomá práce s diverzitou.....	11
4 Specifika práce s dětmi v předškolním zařízení	12
5 Metody a principy práce v animačních jednotkách	14
Práce s maňáskem.....	14
Využití nonverbální komunikace.....	15
Pasivní a aktivní používání jazyka.....	16
Tvoření.....	16
Práce s hudbou.....	17
Práce s básničkou, říkankou, písničkou.....	18
Práce s příběhem.....	20
Práce s knížkami.....	21
Práce s krátkými filmy.....	22
Rozehřívací aktivity.....	23
Práce s prostorem.....	23
Technika progresu aktivit.....	24
Rozdělování do skupinek.....	25
Pracovní listy.....	26
Práce s rodiči a jazykový koutek.....	27
6 Animační jednotka	28
Plánování animační jednotky.....	28
Rozvržení animační jednotky.....	29
A - Hezky od začátku	32
Aktivity.....	33

B - Čeština je hezká.....	48
Aktivity.....	49
C - Už to hezky umíme.....	66
Aktivity.....	67
D - Hezký výlet.....	86
Aktivity.....	88
Aktivity před výletem/setkáním.....	88
Aktivity během setkání školek.....	97
Aktivity po výletu/setkání školek.....	104
E - Bylo to hezké.....	106
Aktivity.....	108
7 Témata.....	116
Podzim.....	117
Zima.....	126
Jaro.....	135
Léto.....	142
8 Dva příklady animačních jednotek.....	148
Příklad animační jednotky na 90 minut.....	149
Příklad animační jednotky na 60 minut.....	151
9 Evaluace.....	154
Zpětná vazba od dětí.....	155
10 Materiály a pomůcky.....	160
11 Literatura a odkazy.....	162
12 Autoři.....	166

1 Předmluva

Tato publikace vznikla na základě projektu Jazykové kompetenční centrum pro němčinu a češtinu, který má v rámci programu přeshraniční spolupráce Cíl EÚS Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2014–2020 za úkol odbourávat jazykové bariéry již v útlém věku a podporovat česko-německou spolupráci.

Koordinační centra česko-německých výměn mládeže Tandem začala již před více než 20 lety pracovat po vzoru Německo-francouzské agentury pro mládež (Deutsch-Französisches Jugendwerk, DFJW) a Německo-polské agentury pro mládež (Deutsch-Polnisches Jugendwerk, DPJW) s metodou jazykové animace a přizpůsobila ji česko-německému kontextu. V průběhu doby jazykovou animaci dále rozvíjela a využívala jak v Česku, tak v Německu k tomu, aby se děti, mládež a mladí dospělí seznámili s jazykem sousední země.

Metoda jazykové animace pomáhá především odbourat strach z „cizího“ jazyka, objevovat společné rysy a používat jazyk v každodenních situacích, a to i s omezenými znalostmi. Cílové skupiny jsou při tom stejně rozmanité jako možnosti využití této metody: Nezáleží na tom, zda ve školce, škole, či na letních táborech, v jednojazyčných, nebo smíšených skupinách – jazyková animace díky svému hravému charakteru a nenucené atmosféře, v níž probíhá, podporuje nejen osvojování základů daného jazyka, ale také kontakt mezi účastníky. Za účelem dalšího rozvoje metody česko-německé jazykové animace vyvinula Koordinační centra Tandem vzdělávací systém pro jazykové animátory, který zajišťuje kvalitu jazykových animací a kompetence stávajících i budoucích jazykových animátorů.

S ohledem na dosavadní spolupráci projektu s Koordinačními centry Tandem se i u této publikace nabízelo, aby do ní vplynuly rozsáhlé zkušenosti partnerské organizace. Proto se autorský tým pracující na této publikaci skládal z certifikovaných jazykových animátorů Tandemu, kteří tuto metodu důvěrně znají a jazykové animace také pravidelně realizují.

Projekt Jazykové kompetenční centrum pro němčinu a češtinu je zvláštní svým zaměřením na velmi mladou cílovou skupinu, tj. předškolní děti ve věku 3 až 6 let. Specifický je také stanovený časový rámec, tj. třicet animačních jednotek po šedesáti či devadesáti minutách během jednoho školního roku v jednom zařízení. Pro jazykové animátory, kteří byli nebo jsou aktivní v mateřských školách zapojených do tohoto projektu, představují tato specifika nové výzvy. Tato publikace má přispět k tomu, aby tito jazykoví animátoři, ale i všichni ostatní, kteří by chtěli zprostředkovávat češtinu v německojazyčných mateřských školách, měli po ruce příručku, podle níž se mohou orientovat. „Dětsky hezky česky für Kinder“ nabízí jak metodické materiály, tak praktické tipy a konkrétní hry a aktivity. Jazykový animátor je s touto příručkou schopen realizovat třicet na sebe navazujících animačních jednotek, přiblížit dětem jazyk a kulturu sousední země, a tak navíc předcházet předsudkům a vzbuzovat zájem o sousední zemi.

Chtěli bychom tímto srdečně poděkovat Koordinačním centrům česko-německých výměn mládeže Tandem, která nám dala k dispozici svou metodu česko-německé jazykové animace, na jejímž základě jsme mohli tuto publikaci sestavit. Velké poděkování patří také PaedDr. Haně Andrášové, vedoucí Katedry germanistiky Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, která nás samotné i celý tým podpořila svými metodologickými znalostmi.

A konečně velký dík patří autorskému týmu, který ani po náročných diskuzích neztrácel motivaci a z jehož bohatých zkušeností jsme mohli čerpat.

Jsme přesvědčeni o tom, že právě v době rostoucích nacionalistických tendencí v Evropě je myšlenka porozumění mezi národy a dobrých sousedských vztahů mezi státy Evropské unie naprosto zásadní. Z tohoto důvodu máme radost z každé školky, která se rozhodne podporovat jazyk sousední země, a doufáme, že tato příručka bude vítaným pomocníkem pro všechny ty, kdo by naše nejmenší chtěli na této cestě doprovázet.

Donata Di Taranto a Silvia Häusler
projektový tým Jazykového kompetenčního centra

2 Práce s příručkou

Tato příručka vznikla jako metodická podpora a inspirace pro jazykové animátory realizující česko-německé jazykové animace v předškolních zařízeních v Německu. Vychází z předpokladu, že jazykový animátor bude jazykové animace realizovat pravidelně po celý školní rok. Cílem publikace je nabídnout co nejpestřejší podklady jak pro toho, kdo se svou činností jako jazykový animátor v předškolním zařízení teprve začíná, tak pro toho, kdo již zkušenosti v praxi má, ale hledá novou inspiraci a nápady. Konkrétně pracujeme s 30 animačními jednotkami v rozsahu 60 nebo 90 minut. Aktivity jsou přizpůsobeny možnostem předškolních zařízení, vycházíme z počtu 10–20 dětí ve skupině. Aktivity jsou převážně voleny pro děti ve věku 4 až 6 let, lze je ale přizpůsobit jak mladším, tak starším dětem.

Při zpracování příručky jsme vycházeli ze tří principů popsanych v kapitole Základní pilíře práce v animačních jednotkách. Definovali jsme specifika práce s dětmi v předškolních zařízeních při výuce jazyka a popsali metody, které jsou využívány v jednotlivých aktivitách (kap. Specifika práce s dětmi v předškolním zařízení).

Během animačních jednotek klade jazykový animátor důraz na rozvíjení komunikačních schopností dětí a vede je k tomu, aby si krok za krokem osvojovaly jazyk sousední země. Pro snazší představu o tom, jak může animační jednotka vypadat, naleznete v příručce obecný návrh struktury animační jednotky (kap. Animační jednotka) a dva konkrétní příklady animačních jednotek (kap. Dva příklady animačních jednotek).

Hlavní část příručky tvoří tzv. bloky A–E, které respektují výchozí znalosti dětí a podporují jejich jazykový pokrok v rámci uvedených 30 animačních jednotek. Nezáleží tedy na tom, v jaké roční době (začátek školního roku, začátek kalendářního roku apod.) se s osvojováním jazyka začne. Princip je možné přizpůsobit kratšímu časovému období, než je jedna hodina týdně po celý školní rok, každému bloku lze tedy věnovat kratší dobu nebo můžeme zkrátit rozsah jedné jednotky, jak ukazují příklady animačních jednotek v samostatné kapitole.

Každý blok sleduje určité cíle, kterých by děti měly po jeho realizaci dosáhnout. Popis jednotlivých bloků obsahuje metodický úvod (včetně cílů) a sbírku aktivit. V rámci každého bloku je doporučeno i penzum jednotek. Bloky po sobě následují tak, aby jednak respektovaly proces osvojování jazyka (první seznámení, pasivní porozumění, aktivní používání), jednak aby umožnily postupné budování vztahu k sousední zemi a její kultuře (první kontakt, poznávání, výlet a zhodnocení).

Kapitola Témata nabízí aktivity vztahující se ke konkrétním obdobím roku, ať jsou to roční období, či svátky, bez ohledu na jazykovou úroveň dětí či na délku práce s nimi. Aktivity z této kapitoly využíváme ke zpestření jednotek a k přiblížení kultury sousední země. Jazykový animátor může tedy pro výstavbu plánované jednotky sáhnout jak po aktivitách z konkrétního bloku, tak po tematických aktivitách. V ideálním případě kombinuje obojí tak, aby dětem nabídl jak podporu při osvojování jazyka, tak možnost seznámit se se sousední zemí.

Ve všech blocích lze využívat aktivity známé z předchozích bloků a rozšiřovat je o další slovní zásobu nebo celé věty, respektive je zjednodušit, vyžaduje-li to úroveň znalostí dětí. Případně dětem umožníme, aby převzaly větší aktivitu při realizaci aktivity, pokud ji již dobře znají a ovládají.

Veškeré aktivity jsou popsány tak, aby je mohli pochopit a realizovat i ti, kteří s jazykovou animací nemají větší zkušenosti. Průběh každé animační jednotky bude individuální, proto je nutné přistupovat k plánování i vlastní realizaci kreativně a s otevřeností. Popsané aktivity nejsou žádné dogma, je možné je libovolně měnit s ohledem na osobnost dětí, aktuální situaci, očekávání mateřské školy, stanovené cíle apod., tak aby bylo dosaženo toho nejlepšího možného výsledku.

V samostatné kapitole Evaluace jsou popsány aktivity, které je možné využít pro zpětnou vazbu týkající se animační jednotky nebo konkrétní aktivity.

Příručka obsahuje také kapitolu s doporučeným materiálem a seznam literatury.

A white cartoon bear character with a friendly expression, standing on a yellow background. The bear has its tongue sticking out and is holding two paintbrushes in its right hand. A speech bubble is positioned to the left of the bear, containing text.

V publikaci používáme tzv. generické maskulinum, což – mluvíme-li například o účastnících nebo jazykových animátorech – předpokládá, že máme na mysli jak muže, tak ženy i všechny ostatní. Včetně mě.

Základní pilíře práce v animačních jednotkách

Česko-německá jazyková animace

Česko-německá jazyková animace je nekonvenční a hravá metoda, která podněcuje zájem o jazyk, kulturu a lidi sousední země. Zábavným způsobem se snaží přiblížit základy jazyka sousední země nebo prohloubit již získané jazykové znalosti a vzbudit zájem i o kulturu sousední země.

Základním prostředkem jazykové animace je hra. Dále čerpá z metod divadelní a zážitkové pedagogiky a také využívá prvky teambuildingu. Pro dosažení pocitu úspěchu účastníků a jejich větší motivaci se často používají výrazy a spojení, které jsou v obou jazycích podobné (tzv. germanismy nebo internacionalismy).

Česko-německou jazykovou animaci vyvinulo a dále metodicky rozvíjí Koordinační centrum česko-německých výměn mládeže Tandem. Od roku 2006 se tato metoda využívá i v rámci předškolní oblasti.

Jazyková animace nabízí předškolním zařízením možnost, jak si již malé děti mohou pestrou formou osvojovat základy sousedního jazyka. Využití metody jazykové animace v rámci předškolního vzdělávání reflektuje specifika cílové skupiny. Jazykový animátor přichází do hodin – animačních jednotek – s maňáskem či plyškem, hojně využívá hudby a hudebních nástrojů a opakovaně zapojuje různé druhy tvoření. Aktivita jsou krátké, jednoduché a častěji se mění. Všechny metody využívané v rámci animačních jednotek u předškolních dětí jsou podrobněji popsány dále.

Jazykový animátor se zapojuje do aktivit „z očí do očí“, tj. na stejné úrovni jako děti. Předpokládáme tedy, že jazykový animátor z této „rovné“ pozice vede zbytek skupiny. Jeho způsob práce vyžaduje tedy primárně respektující a partnerský přístup k dětem, který je výrazně odlišný od přístupu frontálního.

Interkulturní učení

Součástí aktivit jazykové animace je poznávání kultury sousední země, jejích zvyků a tradic. Ty mohou být stejné jako některé kulturní zvyky a tradice, které již děti znají, nebo jim mohou být alespoň podobné; mohou se od nich ale také odlišovat. Tím, že se děti setkají na jedné straně s podobností a na straně druhé s odlišností, se učí chápat, jak jsou různé kultury a životní zvyklosti různorodé, vnímají rozmanitost a učí se ji respektovat. Důležitá je při tom snaha o otevřenost a snaha o vědomou práci s diverzitou (viz níže). V animačních jednotkách se snažíme zasadit informace do kulturního kontextu, který je dětem blízký: Pomocí fotek, videí, písniček, hraček, receptů na vaření apod. jim ukazujeme,

jak žijí děti v sousední zemi, co rády dělají, jaké jsou jejich oblíbené pohádky, co si rády zpívají nebo s čím si rády hrají atd. Ideální je samozřejmě přímý kontakt, tj. návštěva sousední země a/nebo setkání s dětmi, které v ní žijí.

Vědomá práce s diverzitou

Každý člověk, i ten malý, je jedinečnou, svébytnou osobností s určitými potřebami. Při práci s dětmi se tuto individuální rozmanitost (tj. diverzitu) snažíme vědomě respektovat. Může se to projevit například v tempu činnosti nebo způsobu učení: Některé děti si novou látku pamatují rychleji, některé potřebují častěji opakovat; některé mají raději pohybové hry, jiné si rády v klidu kreslí; některým dětem trvá déle, než se projeví a začnou se v jazyce sousední země vyjadřovat, zatímco jiné se s vámi dají hned do řeči apod. Tato rozmanitost se týká i tzv. genderu: Někteří kluci si rádi hrají s panenkami, některé holčičky se během hry budou chtít převléct za hasiče. Proč ne? Nechme děti, aby se svobodně rozhodovaly o své identitě.

Během animačních jednotek zprostředkováváme dětem vedle jazyka také kulturu sousední země. Někdy to může být zdrojem nedorozumění. Snahou jazykového animátora by mělo být, aby u dětí vzbudil zájem o kulturu sousední země, ale zároveň jim zbytečně nepředával předsudky a stereotypy. To může být někdy obtížné, ale je dobré se o to opakovaně pokoušet. Zjednodušeně lze říct, že jazykový animátor neustále reviduje vlastní myšlenky a slova, vyhýbá se generalizacím, soustředí se na detail a individuální příběhy, snaží se o otevřenost, pochopení a respekt. Například můžeme namísto výpovědi typu: *Všichni Češi jedí na Vánoce kapra. Co jedí Němci?* použít následující: *Hodně lidí v Česku jí na Vánoce kapra, je to tradice. Nám ale doma kapr nechutná, jíme raději řízky. A co jíte doma na Vánoce vy?* Tím jednak mnohem pravdivěji vystihneme skutečnost a jednak ukazujeme dětem rozmanitost a dáváme jim prostor k sebe-vyjádření.

Společnosti a kultury v jednotlivých státech nejsou homogenní, žijí v nich lidé různých národností, názorů a tradic. Stejně tak se v předškolních zařízeních setkáme s dětmi různého původu. Proto je také příhodnější vyjadřovat se o *lidech z Německa a lidech z Česka* nebo o *tradicích v Německu a tradicích v Česku* než o *Češích a Němcích* nebo *českých a německých tradicích*. Někteří lidé původem z Turecka, kteří žijí v Německu, nebo někteří lidé původem z Vietnamu, kteří žijí v Česku, přece také slaví Vánoce, i když třeba svým vlastním, odlišným způsobem. A naopak někteří lidé české nebo německé národnosti je neslaví vůbec.

4

Specifika práce s dětmi v předškolním zařízení

Během animačních jednotek se v předškolních zařízeních většinou setkáváme s dětmi ve věkovém rozpětí od 3 do 6 let. Tato věková skupina a práce s ní má svá specifika a i samotný rozptyl tří let u tak malých dětí ukazuje velké rozdíly ve schopnostech a dovednostech.

Při přípravě animační jednotky je tedy nutné zohlednit, zda bude jazykový animátor pracovat s tříletými dětmi, nebo předškoláky, nebo zda bude mít dokonce na starosti skupinku, kde budou zastoupeny děti v celé věkové škále.

*Rozmysli si,
kdo jsou ti, s nimiž pracuješ,
a co všechno už umí.*

Výzvou pro jazykové animátory může být, že děti v předškolních zařízeních převážně neovládají čtení ani psaní. Z toho vyplývá, že slovíčka a věty si děti fixují zejména poslechem. Zvykáme tedy děti na nový jazyk postupně, nové básničky a písničky často opakujeme, a to i v několika navazujících animačních jednotkách. Slovní zásobu rozšiřujeme pomalu a děti postupně vedeme k aktivnímu zapojení jazyka. Doporučujeme zavádět maximálně 4–5 nových pojmů za jednotku. V ideálním případě používáme slovíčka v kontextu, vizualizujeme je a propojujeme je s pohybem, abychom podpořili to, že si je děti zapamatují. Čím více smyslů se nám podaří zapojit a čím více si děti budou zprostředkovávaný jazyk spojovat s pozitivními emocemi, tím snáze si jej budou pamatovat. Hlavním cílem jazykového animátora je nadchnout děti pro jazyk sousední země; každé naučené a aktivně používané slovíčko je jen bonusem.

Aktivní osvojování jazyka, tj. mluvení, přichází u každého individuálně. Do mluvení tedy jazykový animátor děti nenutí, pouze jim v rámci aktivit nabízí prostor pro to, aby se dobrovolně zapojily. Některé děti budou jistě aktivně komunikovat již během prvních animačních jednotek, některé si mohou dát na čas a někdo může mluvení úplně odmítat. I pasivní vnímání řeči je ale velmi cenné a pozitivně ovlivňuje vztah k dalším (zatím neznámým) jazykům.

Aktivita pro tuto cílovou skupinu by měly být nenáročné na pravidla, měly by se dát lehce vysvětlit a realizovat. Dle věku a schopností dětí lze postupně zařazovat i aktivity se složitějšími pravidly či větší mírou zapojení češtiny. Měli bychom se ovšem připravit na to, že menší děti potřebují častější změnu a neudrží příliš dlouho pozornost. Proto využíváme různé typy aktivit, to znamená, že klidové aktivity s větším podílem soustředění prolínáme s aktivitami pohybovými. Nezapomínáme také zařazovat různé druhy výtvarné činnosti. Děti v mateřských školách mají tvoření většinou ve velké oblibě; navíc se propojení s interkulturními tématy a seznamování s realitami sousední země u této činnosti přímo nabízejí.

Základem úspěšné práce s touto cílovou skupinou je vytvoření bezpečného prostředí. Dětem dáme prostor, aby se seznámily s jazykovým animátorem, vytvořily si k němu kladný vztah a důvěřovaly mu. Přívětivý a otevřený přístup, příjemné vystupování, soustředěné naslouchání, hravé metody a zábava pomáhají odbourávat možné počáteční nejistoty.

Předškolní děti jsou se svými schopnostmi a dovednostmi specifickou cílovou skupinou. Dokážou dát okamžitou zpětnou vazbu, bezprostřednost a nadšení bývají nakažlivé a odzbrojující. Nezapomínejme však, že úkolem jazykového animátora není jen bavit, ale také prostřednictvím kontaktu s jazykem a kulturou sousední země rozšiřovat dětské obzory. Role jazykového animátora spočívá v tom, že děti často poprvé seznamuje s jinou kulturou než tou, která je jim vlastní, a pomáhá jim utvářet vztah k učení se dalším jazykům.

Metody a principy práce v animačních jednotkách

Níže nabízíme souhrn metod a postupů, které lze v rámci animačních jednotek doporučit pro seznamování s jazykem a kulturou sousední země u cílové skupiny předškolních dětí.

Každý jazykový animátor má individuální přístup a s největší pravděpodobností si oblíbí a bude využívat jen některé z metod zde uvedených, různě si je přizpůsobí nebo objeví jiné. Je dobré si jednotlivé metody a přístupy vyzkoušet v praxi, případně se o nich poradit se zkušenějším pedagogem nebo animátorem. Neexistuje metoda, která by sama o sobě fungovala za všech okolností, a ani nejde o to, „dělat vše přesně podle návodu“, důležité je hledání cest k radosti z poznávání pro všechny zúčastněné.

Uvedené metody se zrcadlí v aktivitách popsanych v blocích A-E a v kapitole Témata a je dobré se s nimi seznámit, aby byly jednotlivé aktivity správně pochopeny a realizovány. Předpokládáme, že čtenář se s metodami seznámí, a proto je při popisu aktivit dále již netematizujeme.

Práce s maňáskem

Při práci s předškolními dětmi mohou jazykovému animátorovi významně pomoci maňásek, plyšák či loutka. Všichni plní roli malého pomocníka, který dětem pomáhá mluvit jazykem sousední země.

Dětem představíme postavičku jako kamaráda z Česka, který by se s nimi rád seznámil, který ale mluví a rozumí pouze česky. Jazykový animátor tak vytvoří situaci, v níž jsou děti „nuceny“ komunikovat v jazyce sousední země, chtějí-li se s novým kamarádem domluvit. Jazykový animátor, který mluví oběma jazyky a jehož děti rychle „prokouknou“, pak může mluvit i rodným jazykem dětí (např. při vysvětlování her), s kamarádem ale všichni komunikují jazykem sousední země. Při zprostředkování jazyka sousední země může tento malý pomocník převzít některé z úkolů, jako např. vést první dialogy s dětmi, seznamovat je s novou slovní zásobou, poskytnout pomoc či zopakovat již řečené.

Mnohdy také komunikace s dětmi prostřednictvím této postavičky probíhá jednodušeji – umí vyslechnout a podpořit, chlácholit, motivovat, může děti vyzvat, aby se zapojily do hry apod.

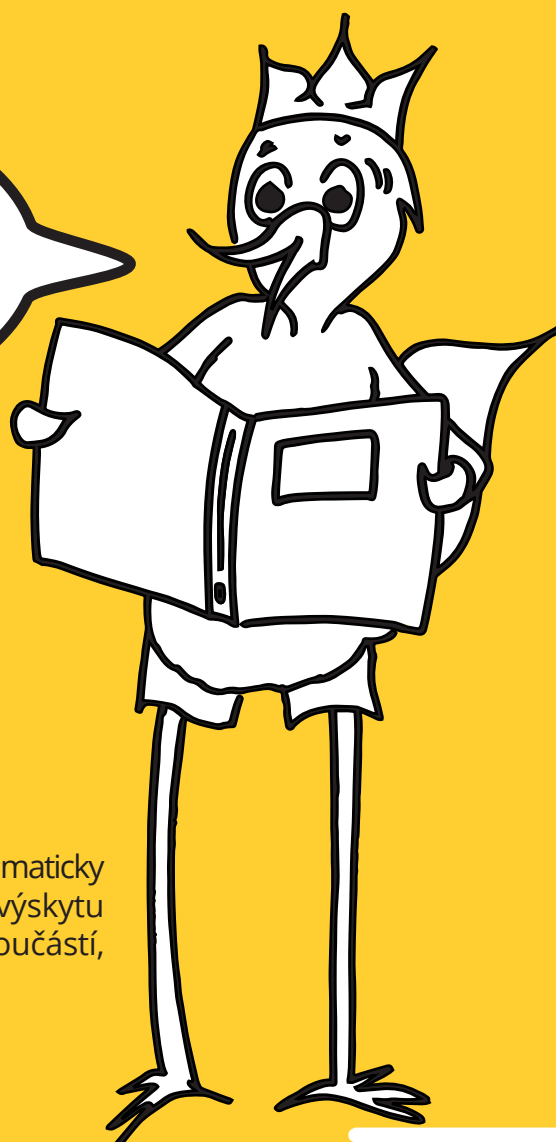
Postavičku volíme dle svého vkusu. Důležité je, aby nám byla sympatická, dovedli jsme se s ní ztotožnit a abychom jí dokázali přesvědčivě a hravě vdechnout život. Může to být postavička či figurka dobře známá v Česku (Krtek, Hurvínek, Cipísek apod.), ale i jinak zajímavá, originální postava, které dáme vhodné jméno společně s dětmi. Měla by mít menší rozměry a být dobře ovladatelná jednou rukou, abychom druhou rukou mohli volně manipulovat

s předměty, držet se za ruce v kroužku apod. Mluví-li postavička k dětem, měla by k nim směřovat obličejem. Maňásek s pohyblivými ústy více poutá pozornost. Ať už použijeme jakoukoliv postavičku, měla by mít svůj charakter i vlastní hlásek – někdy může být zvědavý, jindy trochu drzý, nebo naopak hodně snaživý, občas nešikovný či to může být rozumbrada, který něco dělá rád a něco zase nerad. I postavička může mít špatnou náladu, kterou jí s dětmi společně vylepšíte.

Využití nonverbální komunikace

Děti v této cílové skupině zatím ovládají čtení a psaní jenom v omezené míře. Proto je vhodné, když zavádění, upevňování a aktivní používání slovní zásoby doprovázíme nonverbální komunikací. Můžeme využívat systém obrázků, gest a dalších mnemotechnických pomůcek, které dětem pomáhají zapamatovat si slovíčka. U mnoha aktivit se jedná o opakující se činnosti, které můžeme doprovázet pohybem, mimikou či gesty (např. *stříháme, děláme kroužek, myjeme si ruce*). Stejně tak lze použít gesta při pojmenovávání věcí (např. *nůžky, čepice, čáp*). Skvěle fungují ve spojení s písničkou, básničkou nebo pohádkou. Čím častěji doprovázíme pojmy na začátku nonverbální komunikací, tím rychleji se dětem uloží do paměti a posléze stačí dané slovo jen vyslovit a děti mu porozumí i bez doprovodného pohybu.

Více k nonverbální komunikaci se dozvíš i v metodách Tvoření, Práce s básničkou a Práce s příběhem. Nezapomeň se na ně podívat.

Chceme-li tento přístup používat, je dobré pracovat systematicky a pravidelně opakovat pohyby, gesta či obrázky při výskytu daného slova, až se stanou jeho neodmyslitelnou součástí, díky níž si jej děti mohou vybavit.

Pasivní a aktivní používání jazyka

Na cestě k efektivní komunikaci v jakémkoliv jazyce je prvním krůčkem poslech. Poslouchat mluvené slovo je zásadní pro další rozvoj řečových dovedností. Jazykový animátor dbá při mluvení na správnou výslovnost a přízvuk. Nebojíme se využívat různé technické pomůcky (nahrávky, filmy, písničky apod.).

Ukazuje-li jazykový animátor při mluvení dětem to, o čem mluví, tj. využívá-li předměty, gesta či pohyby a nechává-li tak děti emočně prožít to, co se za slovy skrývá, porozumějí děti významu slova automaticky. Pokud porozumění nenastane, přeloží dětem výrazy do jejich mateřského jazyka. U poslechu a porozumění mluvíme o tzv. pasivním používání jazyka.

Po poslechu a porozumění následuje reprodukce a opakování výrazů dětmi. Opakování a mluvení je vyjádřením vrozené touhy dítěte samostatně komunikovat. Opakování je při učení cizího jazyka nezbytné. Ve fázi, kdy děti jednotlivá slova a slovní spojení samy opakuji, hovoříme o aktivním používání jazyka. Abychom aktivní používání jazyka podpořili, můžeme děti motivovat např. ukazováním obrázků či předmětů, kdy je děti samy či společně s jazykovým animátorem pojmenovávají v cizí řeči.

Při uvádění jednotlivých aktivit je dobré mít na paměti jednoduchý systém pro osvojování sousedního jazyka: Nejdříve musí děti nová slova dobře slyšet, poté jim musí porozumět a nakonec musí být schopny nová slova samostatně opakovat.

Tvoření

Do procesu seznamování s jazykem a kulturou sousední země lze také zapojit různé tvořivé aktivity a vyrábění, skvěle se hodí např. pro práci s tématem svátků.

Náročnost aktivit vybíráme podle věku a schopností dětí, podle času, který můžeme tvoření věnovat, a podle materiálu, který máme k dispozici ve školce, resp. který je nutno předem obstarat. Zohledníme při tom možnosti třídy, zamyslíme se, který prostor je vyhrazen pro výtvarné činnosti, jakým způsobem jej lze využívat a jak náročný bude posléze úklid. Vyžaduje zařízení nějaké speciální zacházení s prostorem a výtvarnými pomůckami? Mají si děti čím chránit oblečení? Lze využít například interaktivní tabuli? Můžeme ve školce prezentovat hotová díla?

Při tvoření zapojujeme nonverbální komunikaci a vizualizaci. Nezapomínáme mluvit v češtině, sousední jazyk by měl být stále přítomný. Každou použitou věc nejen ukážeme, ale i česky okomentujeme.

Před začátkem tvoření je vhodné mít k dispozici jeden hotový exemplář díla, aby si děti mohly udělat představu, jak může konečný výtvar vyznat.

Práce s hudbou

Využití hudby v seznamování se s cizími jazyky má velký pedagogický potenciál. Děti vnímají melodii a rytmus již od útlého věku, proto je třeba toho využít a podporovat tuto schopnost i při seznamování s jazykem sousední země. Pomocí hudby můžeme procvičovat intonaci, výslovnost, rozšiřovat slovní zásobu, ale také zapojit pohyb. Písničky děti motivují, aby se učily jazyk sousední země; díky melodii a doprovodným pohybům se jim snáze vybavuje text. Integrace hudby do animačních jednotek přispívá k uvolnění a k utváření klidné a příjemné atmosféry; má také kladný vliv na dětskou představivost.

Písničky volíme podle témat, na něž se chceme zaměřit, ideální jsou jednodušší lidové písničky nebo písničky speciálně pro děti.

Pro uvedení písničky můžeš zavést rituál a před každým zpíváním spolu s maňáskem zvolat: La, la, la, zpíváme. Zpočátku můžeš doplnit překladem do němčiny: Wir singen. Při tom pohybu rukama jako dirigent. V dalších jednotkách už zpívání uváděj pouze v češtině, děti hned pochopí, co budete společně dělat.

Zařízení bývají vybavena různými hudebními nástroji, které můžeme využít, od zvukových dřívek a trianglů (tzv. Orffovy hudební nástroje) až po klavír. V praxi ale můžeme snadno využít Orffovy metody i bez hudebních nástrojů, jen za pomoci tleskání, luskání, plácání na stehna a dupání. Novému slovíčku tak dáme rytmus, můžeme jej zhudebnit tak, že ho například vytleskáme nebo vydupáme nebo jen rozpětím rukou určíme, kolik slabik slovíčko má a jak je dlouhé. Triangl či jiné hudební nástroje můžeme využít i při dalších aktivitách, například při čtení pohádky v jazyce sousední země nebo pro vysvětlení organizačních záležitostí a nastavení pravidel ve skupině: Cinknutí na triangl může znamenat, že se posadíme do kruhu, zachrastění na tamburínu, že uklízíme apod.

Pro reprodukci hudby lze vedle hudebních nástrojů a hlasu využít také CD či video.

Při práci s hudbou se přímo nabízí přiblížení kultury a jazyka sousední země pomocí tance a pohybu. Při procvičování slovní zásoby můžeme v písničce dané slovo spojit s pohybem nebo ho úplně vynechat a pohybem jej nahradit (viz využití nonverbální komunikace).

Práce s básničkou, říkankou, písničkou

Při popisu této metody budeme pro přehlednost textu popisovat práci s básničkou. Veškeré závěry lze aplikovat i na práci s říkankou či písničkou.

Melodická stavba a rýmy pomáhají během osvojování jazyka snazšímu zapamatování slov, procvičování výslovnosti a vnímání rytmu jazyka. Pro děti je jednodušší zafixovat si správnou výslovnost jednotlivých slov pomocí básničky než při jejich samostatném předříkávání. Práce s básničkou slouží ovšem nejen k trénování správné výslovnosti, ale i k rozšíření slovní zásoby, obohacení tématu a přiblížení kultury sousední země.

Po recitaci básničky se může jazykový animátor dětí hned zeptat, o čem asi básnička je. Teprve pak jim básničku doslovně přeloží a vysvětlí jednotlivá slovíčka. Dává tak dětem prostor, aby využily své dosavadní znalosti a pokusily se porozumět textu samy.

Další možností je bezprostředně po recitaci seznámit děti s překladem básničky. Tento postup je vhodnější u začátečníků. U obou způsobů se jazykový animátor po překladu a vysvětlení obsahu pokusí společně s dětmi zarecitovat básničku po částech v českém jazyce.

Možné je využít i písničky, které existují v obou jazycích, například: *Zajíček v své jamce* | *Häschen in der Grube*, *Bratře Kubo* | *Bruder Jakob* atd. Děti znají melodii, chápou obsah, a tak snáze přejdeme od známého k neznámému.

Cílem práce s básničkou by nemělo být mechanické odříkávání básničky, aniž by děti věděly, o co v ní jde. Děti by měly být schopny rozeznat jednotlivá slova, porozumět jim a poté je použít i v jiném kontextu.

Výhodné je mít básničku i výtvarně ztvárněnou, aby se dětem obsah a slovíčka lépe zafixovaly. Básničku je možné doplnit o rytmozování (tleskání, dupání, zvuky apod.) nebo ji propojit s pohybem a gesty, které také napomáhají lepšímu zapamatování jednotlivých slovíček textu.

Doporučujeme opakovat básničky i v dalších animačních jednotkách. Pak již není nutné pracovat s překladem.

Není nutné využívat texty pouze v původním znění. Je-li zvolená říkanka moc komplikovaná nebo jsou některá slova těžce vyslovitelná či zastaralá, je možné je zaměnit za jiná slova dle představivosti jazykového animátora.

Práce s příběhem

Příběhy nás provázejí od nepaměti, poskytují inspiraci, poučení, zábavu a prostor pro fantazii a děti prostě baví. Pro práci s jazykem a kulturou sousední země můžeme využít známé příběhy a postavy z pohádek, knih a filmů pro děti nebo si vymyslet jakékoliv příběhy vlastní (ve vhodném formátu a s obsahem relevantním pro naši cílovou skupinu).

Nabízejí se různé formy zapojení příběhu či jejich kombinace: S příběhy můžeme pracovat prostřednictvím četby (viz práce s knížkami), filmů (viz práce s krátkými filmy), hudby (viz práce s písničkou), vyprávění (příčemž může vyprávět jazykový animátor nebo děti) a nepřeborného množství divadelních postupů. Z nich vybíráme následující:

- Interaktivní pohádka: Jazykový animátor předčítá nebo vypráví (částečně) v jazyce sousední země. Děti mají (po skupinách) rozdělené role a ve chvíli, kdy slyší jméno své postavy, předvedou patřičné gesto, popřípadě jej doplní slovem. Podrobněji viz aktivita **Interaktivní pohádka** v bloku C.
- Kolotoč postav: Jazykový animátor sám ztvárňuje několik jednotlivých postav a přeskakuje z jedné role do druhé, viz například aktivita **Kamenná polévka** v bloku E.
- Scénka: Děti si rozdělí postavy a přehrají krátký příběh, při tom ideálně zapojují slovíčka a kratičké věty v jazyce sousední země.
- Pantomima: Děti či jazykový animátor předvádějí příběh bez mluvení. Ostatní hádají, o čem příběh je. Tuto formu můžeme využít, pokud se děti v jazyce sousední země zatím nevyjadřují dobře.
- Rámcový příběh: Využijeme příběh jako rámec propojující všechny animační jednotky. Postavičky jako Krtek, Malá čarodějnice nebo skřítkci pak děti provázejí po celé období, kdy se seznamují s jazykem sousední země. Viz práce s maňáskem.

Jednotlivé formy práce s příběhem se samozřejmě mohou prolínat. Jazykový animátor například při čtení pohádky zároveň hraje/předvádí jednotlivé postavy. Každou z postav zahraje trochu jinak (mění hlas, postoj, znázorňuje typické znaky postavy apod.). Část pohádky klasicky čte (česky) a některé pasáže, v nichž se odehrává hlavní drama, může hrát. Kombinací divadla a čtení děti snáze pochopí děj a jednotlivé situace a zároveň si osvojí základní slovíčka či fráze přirozenou formou.

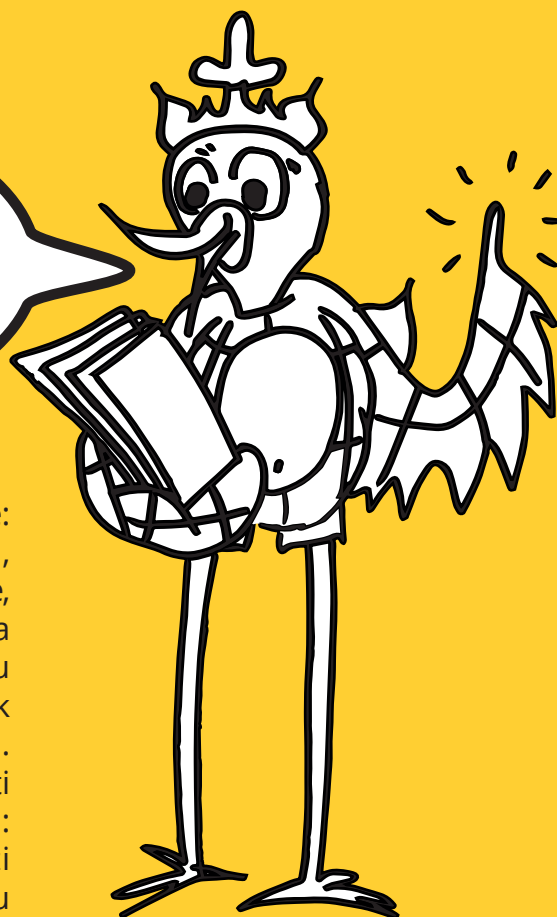
S příběhem lze pracovat i později, můžeme jej rozvíjet a vracet se k němu i v rámci několika animačních jednotek. Prostřednictvím různých modifikací na něj může být navázáno mnoho aktivit. Například předčítáme další části příběhu, díváme se na krátký film v jazyce sousední země, kreslíme/vymalováváme/vyrábíme postavičky, předměty a/nebo prostředí z příběhu apod. S prezentací výsledků počítáme spíše v rámci dětské skupiny, ale po domluvě můžeme výsledky ukázat i rodičům (například ve formě divadelního představení). Dětem necháváme prostor pro fantazii, improvizaci a kreativitu v rámci příběhu i nad jeho rámec. Můžou si vymýšlet/domýšlet vlastní scénky, dialogy, konce příběhů, prostředí, postavy, rekvizity, kostýmy, další divadelní pomůcky apod. Jazyk sousední země zapojujeme pokud možno vždy, ale uvážlivě a v různé intenzitě podle toho, v jaké míře ho děti ovládají. Příběhy přímo vybízejí k propojování jazyka s gesty (viz využití nonverbální komunikace), což výrazně přispívá k pochopení děje.

Práci s příběhem lze pojmout i sofistikovaněji: Jazykový animátor se může zamyslet, jak dějových linek, prostředí a jednotlivých charakterů využít pro zpracování složitějších témat, např. morálních (existuje jasná hranice mezi dobrem a zlem?) či sociálních (vztahy ve skupině), a následně může s dětmi otevřít diskuzi, možná nečekaně hlubokou.

Práce s knížkami

I když předškolní děti zatím neumějí číst plynule, můžeme i tak pracovat s knížkami a rozvíjet jejich předčtenářskou gramotnost a orientaci v kultuře sousední země. Ideální je využít knihy ilustrované a dvojjazyčné nebo příběhy, které existují v obou jazykových verzích. Můžeme sáhnout po některých klasických pohádkách, např. *Červená Karkulka* | *Rotkäppchen*, *Jeníček a Mařenka* | *Hänsel und Gretel*, *Šípková Růženka* | *Dornröschen* nebo *Malá čarodějnice* | *Die kleine Hexe*, a pracovat s tím, že děti už pohádku znají. Nebo je můžeme seznámit se zcela novým příběhem, jako je tomu v případě dvojjazyčné knihy *Die Zauberbäume* | *Kouzelné stromy*.

Další tipy na dvojjazyčnou literaturu najdeš v kapitole Literatura a odkazy.

Před samotným předčítáním uvedeme děti do děje: V mateřském jazyce společně mluvíme o příběhu, postavách, prostředí, prohlédneme si obrázky v knize, necháme děti hádat. Sami se můžeme převléct za jednu z postav, například vypravěče či hlavní postavu příběhu. Vyzveme děti, aby si sedly nebo lehly, jak je jim příjemné, a zaposlouchaly se do příběhu. Předčítání se snažíme koncipovat tak, aby děti bavilo, i když zatím neznají všechna slova z příběhu: Můžeme jim například předčítat střídavě verzi v mateřském jazyce a jazyce sousední země, četbu lze doprovázet promítáním obrázků nebo začneme čtením v mateřském jazyce a postupně přidáváme slova v češtině či si předčítání zahrajeme jako interaktivní pohádku (viz blok C) včetně rozdělení rolí a souvisejících atributů (převleky, symboly, loutky apod.).

Práce s krátkými filmy

Film je vhodným prostředkem k seznámení se s jazykem a kulturou sousední země. Do animačních jednotek vybíráme vždy kratší filmy dlouhé maximálně 10 minut. Jednak malé děti neudrží dlouho pozornost, jednak s nimi chceme určený čas animační jednotky strávit aktivním způsobem. Skvěle se pro promítání hodí např. večerníčky, písničky, animované příběhy, videa, podle nichž můžeme s dětmi tancovat, nebo krátká videa znázorňující, jak se děti seznamují s jazykem sousední země, např. v rámci projektu Sousední světy – Nachbarwelten, viz Literatura a odkazy. Film vybíráme v souladu s tématem dané animační jednotky, jako úvod do tématu nebo k jeho rozšíření.

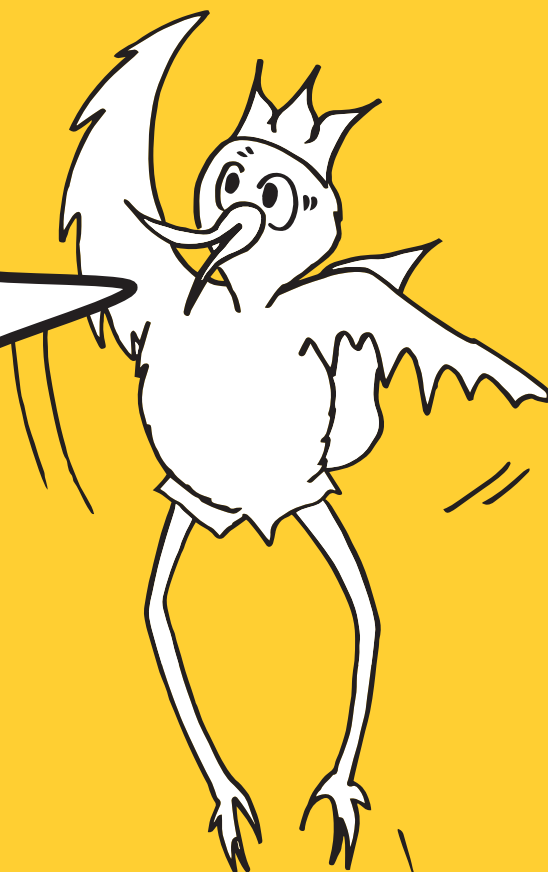
Film lze pustit ihned po přivítání a počátečních rituálech. Poprvé jej pustíme celý, bez přerušování a komentářů, aby se děti mohly plně soustředit na děj. Po zhlédnutí filmu se o něm s dětmi bavíme v mateřském jazyce: *Co jste, děti, ve filmu viděly? Jaké tam byly postavy? Co dělaly? Co se stalo? Jak to skončilo? Líbil se vám film?*

Poté pustíme film podruhé, zastavujeme jednotlivé scény a společně s dětmi je komentujeme. Zapojujeme jazyk sousední země, používáme krátké větičky a známá slova nebo slova, která se prostřednictvím filmu chceme naučit. Zaměřujeme se na detaily, využíváme vizuální stránky filmu k tomu, aby si děti pojmy lépe zapamatovaly.

Tento proces podpoříme navazujícími aktivitami: Pro děti vytvoříme pracovní listy k filmu; společně vymalováváme/vystřihujeme/vyrábíme postavičky nebo předměty z filmu; s obrázky hrajeme různé hry, např. pexeso; reprodukuje filmový příběh a hrajeme (loutkové) minidivadlo; zpíváme stejné písničky jako ve filmu apod.

Pokud se dětem film líbil, rády ho uvidí ještě několikrát. Máme-li čas, pustíme jej ještě jednou na závěr animační jednotky. Práci s filmem a navazující aktivity můžeme také rozložit do více jednotek.

Pod souhrnným názvem rozehrávací aktivity rozumíme v této publikaci to, co jinde najdeš taky pod názvem warming-up, icebreaker nebo energizer.

Rozehřívací aktivity

Rozehřívací aktivity mají za úkol dostat účastníky animační jednotky do dobré nálady, rozproudit je, navodit přátelskou atmosféru a odbourat případné prvotní obavy. Nekladou si žádné další speciální cíle, zařazují se na počátek animačních jednotek nebo tehdy, když je nutné realizovat klidovou aktivitu po jiné, náročnější činnosti. Jedná se spíše než o fyzický odpočinek o odpočinek psychický, neboť „rozehříváčky“ bývají aktivity pohybové, často se při nich běhá apod. Základem jsou jednoduchá pravidla, dynamický průběh a akce.

Práce s prostorem

Jazykový animátor by měl prostor při své práci využívat tak, aby podpořil realizaci zvolené aktivity a naplnění cílů animační jednotky. Způsobů, jak pracovat s prostorem a v prostoru, se nabízí několik. To, jaký prostor a způsob práce s ním zvolíme, záleží zpravidla na druhu a cílech aktivity a na možnostech prostoru samotného. Něco jiného nám umožňuje malá třída vybavená nábytkem, něco jiného tělocvična nebo herna a něco jiného zase zahrada nebo hřiště.

Využití prostor, které jsou v zařízení k dispozici, hraje v rámci animační jednotky velmi důležitou a praktickou roli. Jazykový animátor by měl dobře znát prostorové uspořádání zařízení a využívat jeho možností k vytvoření vhodné atmosféry pro aktivity, hry, pohádky či příběhy nebo demonstraci konkrétních činností (může například využít umývárnu, aby dětem názorně předvedl činnost mytí rukou apod.).

Pokud je prostor pro děti nový, je vhodné je s ním seznámit a stanovit pro pohyb v něm jednoduchá pravidla. Než se pustíme do dalších aktivit, pravidla s dětmi vyzkoušíme a necháme je, aby si na ně zvykli, eventuálně je změníme, pokud skupině nevyhovují. Typickou úvodní aktivitou k seznámení s prostorem je chůze – způsob a rychlost pohybu můžeme různě měnit. Lze například vyzkoušet volný pohyb v prostoru, pohyb v kruhu, tvorbu řad, obyčejnou chůzi, běh či tanec. Děti seznámíme s pojmy, které budeme v aktivitách využívat a které odkazují na pohyb a pozici ve vyhrazeném prostoru (například rohy, čára, hlediště, jeviště). Jakmile jsou děti schopny pohybu po prostoru a chápou základní pojmy, bude realizace aktivit a her jednodušší a přechody mezi nimi plynulejší.

Základní využití prostoru:

- **Volný prostor:** Vyklizený, prázdný prostor využijeme například pro běhání nebo tanec.
- **Kruhy:** Intuitivní forma uspořádání v prostoru, umocňuje pocit jednoty skupiny a rovnosti. Tuto formu rozestavení je vhodné zařadit v rámci ritualizace jednotlivých aktivit a v okamžicích, kdy se učíme něco nového. Podle potřeby můžeme v kruhu sedět (na zemi/židlích) nebo stát, popř. se pohybovat. Je-li nějaká činnost v kruhu prováděna všemi účastníky najednou (například všichni najednou tleskají, všichni najednou představují kočku apod.), označujeme ji jako **synchronní kruh**. V případě **impulzního kruhu** se dokola posílá tzv. impuls, např. pohyb, gesto nebo slovo; zpravidla jej vysílá jako první jazykový animátor a děti jej pak opakují jedno po druhém.
- **Řady** využijeme jak pro práci ve dvojicích, kdy děti stojí nebo sedí ve dvou řadách proti sobě, tak pro soutěž ve skupinkách, kdy si děti stojící ve dvou nebo více řadách předávají impulzy (slova, doteky, předměty) a/nebo vybíhají a zároveň soutěží, která

řada bude rychlejší/úspěšnější.

- **Stanoviště:** Pomocí (kreativně označených) stanovišť rozdělíme prostor na dvě nebo více částí (a tím i děti na dvě nebo více menších skupinek). Skupinky mohou pracovat více či méně samostatně, různě se přesouvat a mísit v závislosti na daných úkolech. Stanoviště mohou tvořit poloviny prostoru rozdelené (pomyslnou) čarou, rohy místnosti apod.
- **Jeviště a hlediště:** Toto rozdělení jasně určuje, kam se zaměřuje pozornost, kdo bude pozorován a kdo bude pozorovatel, umožňuje vyzdvihnout či potlačit ostatní aktivity a osoby v prostoru, které představují určité role. Jevištěm může být i střed kruhu; ve volném prostoru jej může prezentovat například stupátko.

Technika progresu aktivit

Každá aktivita, kterou v publikaci představujeme, má svou základní verzi, která je popsána v daném bloku. Protože děti se k již zavedeným aktivitám rády vrací, je možné aktivity obměňovat, resp. zvyšovat jejich obtížnost. U některých aktivit jsou formy progresu již popsány, jinde si je může jazykový animátor vymyslet sám.

Různé aktivity mívají určité společné jmenovatele, a pokud se nám podaří zavést a nacvičit je jako rituál, ušetříme si v průběhu dalších animačních jednotek čas i energii.

Než u jednotlivých aktivit přistoupíme k progresu, měli bychom vědět, že děti jsou již dobře seznámeny se základní verzí aktivity, že rozumí pravidlům a cítí se v aktivitě jistě. Progresu nabízí obměnu a aktivita se hned tak neomrzí. Tak můžeme i jednoduché aktivity z bloku A v obměněné verzi vhodně využít i v průběhu dalších animačních jednotek nebo je upravit pro česko-německé setkání.

Rozdělování do skupinek

Pokud máme více dětí, než je pro zvolenou aktivitu vhodné, nebo z různých důvodů nechceme pracovat se všemi dětmi pohromadě, můžeme je rozdělit do několika menších skupinek.

Skupinky můžeme vytvořit různými způsoby:

- Jednoduchým rozpočítáním dětí v jazyce sousední země: *Jedna, dva, tři, jedna, dva, tři...* Děti mají za úkol najít ostatní se stejným číslem a vytvořit skupinku.
- Losováním obrázků: Dětem rozdáme nebo je necháme vylosovat obrázky. Děti mají za úkol najít ostatní se stejným obrázkem / stejnou barvou a vytvořit tak skupinku.
- Pomocí kouzelné tašky: Děti vytahují předměty z tašky se zavřenýma očima, pak utvoří skupinky podle určitých kritérií, například podle stejných barev, tvarů či materiálu nebo tematicky souvisejících předmětů apod. (viz blok B).
- Pomocí sociometrie: Děti se seřadí například podle velikosti nebo se rozdělí podle zájmů (viz blok B).
- Pomocí barevných stužek nebo lentilek: Děti tvoří skupinky podle vylosovaných barev; počet barev odpovídá počtu skupin, které chceme vytvořit (viz blok E).

Pracovní listy

Pracovní listy napomáhají k zapamatování a upevnění slovní zásoby, umožňují připomenutí probraného tématu (doma či v rámci animační jednotky) a jsou užitečnou pomůckou pro získání zpětné vazby z uplynulé animační jednotky.

Pracovní listy kladou větší nároky na domácí přípravu jazykového animátora, ale na druhou stranu jich lze opakovaně využít při dalších příležitostech. Náročnost pracovních listů volíme s ohledem na danou věkovou skupinu dětí. U věkově smíšené skupiny můžeme použít odlišné pracovní listy, ale se stejným tématem. Během animační jednotky zohledňujeme čas potřebný pro pohodovou činnost s pracovními listy, podle náročnosti zadání 5 až 15 minut.

S ohledem na dovednosti dětí v naší cílové skupině plníme pracovní listy spíše obrázky a ponecháme v nich prostor pro kreativní činnost (malování, tvoření apod.). Mohou se v nich objevit i textové části či notové zápisy, jsou-li určeny také rodičům a berou-li si je děti s sebou domů.

Čeština a němčina se v zápisu jednotlivých hlásek liší. Texty v jazyce sousední země proto doplň o intuitivní transkripci (přepiš slova z češtiny do němčiny, jak je slyšíš), aby rodiče četli a vyslovovali správně neboli „hezky česky“ [hesski tschesski].

Mají-li děti pracovní list použít ve formě domácího úkolu, sdělíme rodičům, že je vhodné, aby děti přinesly hotový pracovní list zpět, ale že se nic nestane, když na to zapomenou. Všechny domácí úkoly s dětmi jazykový animátor prohlédne a děti za jejich vypracování pochválí, může případně ocenit snahu razítkem či samolepkou. „Zapomnětlivce“ nijak nekáráme.

Vyplněné pracovní listy je vždy vhodné dětem zakládat (do šanonů, desek, osobních šuplíků, krabic apod.). Desky si děti mohou vyrobit nebo kreativně vyzdobit, aby si je poznaly a měly k nim pozitivní vztah. V rámci závěrečných animačních jednotek (viz blok E) jim je jazykový animátor může slavnostně předat.

Práce s rodiči a jazykový koutek

Mnozí rodiče se zajímají o to, jak probíhá dopoledne ve školce, a chtějí také vědět, co jejich děti během animačních jednotek dělají.

Doporučujeme dohodnout se s vedením zařízení, zda je možné zřídit viditelný prostor (např. nástěnku), kde bude jazykový animátor prezentovat obsah animačních jednotek. Animátor může na nástěnce zveřejnit fotodokumentaci, výkresy dětí, informace o tématech, která s dětmi probírá, intuitivní přepis slovíček, slovních obrátů, písniček či básniček. Tak se i rodiče mohou seznámit s texty a dalšími materiály a společně s dětmi se třeba naučit básničku v češtině. Konkrétní podobu nástěnky mohou spoluurčovat i děti.

Pokud máme ve školce k dispozici více prostoru, můžeme spolu s nástěnkou vytvořit jazykový koutek, kam umísťujeme výrobky z animačních jednotek, knížku, se kterou pracujeme, nebo materiál, který jsme během animační jednotky použili. Tento koutek by se měl nacházet na místě viditelném a přístupném i rodičům. Zároveň by neměl omezovat běžný provoz či jen v takovém rozsahu, aby u něj bylo možné strávit nerušeně pár okamžiků a nebýt při tom překážkou pro ostatní.

S vedením zařízení lze také dohodnout příležitostné návštěvy animačních jednotek rodiči. Na škodu jistě není ani uspořádání animační jednotky pro rodiče, viz blok E. Nezapomínejme, že rodiče mohou být nápomocní i při plánování či organizaci výletů do sousední země. Čím jasnější a otevřenější vztah s rodiči se jazykovému animátorovi podaří nastavit, tím jednodušeji se mu bude s rodiči spolupracovat v průběhu animačních jednotek.

Animační jednotka

Plánování animační jednotky

Už při plánování se jazykový animátor snaží promýšlet návaznost mezi aktivitami tak, aby byly naplněny vytyčené cíle. Při plánování animačních jednotek navazuje jazykový animátor na znalosti a zkušenosti, které již děti mají z jednotek předchozích, a při volbě aktivit postupuje od známého k neznámému. Pomocí rituálů a opakování navozuje jistotu a vytváří bezpečné prostředí. Zařazením nových impulzů a podnětů děti motivuje a vzbuzuje u nich zvědavost, očekávání a radost z poznávání. Vhodným výběrem aktivit u dětí podporuje samostatnost a kreativitu, snaží se je povzbuzovat v realizaci jejich nápadů a oceňuje originalitu. Animační jednotka by měla děti nejen bavit, ideálně by je měla i rozvíjet.

Při plánování je vhodné sepsat si průběh animační jednotky na papír, aby jazykový animátor na první pohled viděl, jaké aktivity bude realizovat. Zamýšlíme se nad délkou aktivit, jejich pořadím vzhledem k návaznosti a nad potřebným materiálem. Nezapomínáme na to, aby se prolínaly různé typy aktivit, to pomůže udržet pozornost dětí. Zohledňujeme, zda v době konání animační jednotky mohou být děti již unavené, a zda tedy bude lepší zařadit klidové aktivity, nebo zda bude lepší děti rozhýbat, a naplánovat tak aktivity pro pobyt venku apod. Samozřejmě se hodí mít v záloze nějaké další aktivity (např. rozehřívací hry), které lze využít spontánně, například když u dětí upadá pozornost, nespolupracují podle našich představ nebo zbude na závěr animační jednotky pár minut volného času.

Uvidíš, že si brzy vytvoříš svůj seznam osvědčených aktivit pro všechny tyto případy.

Již při plánování animační jednotky myslíme na to, co vše je potřeba pro realizaci aktivit připravit. Pomůcky a materiál (viz položka materiál u každé aktivity) si připravíme předem, např. na hromádky podle jednotlivých aktivit, abychom během animační jednotky nemuseli nic zdlouhavě hledat. Vedle obsahové návaznosti aktivit zvažujeme i to, abychom v ideálním případě eliminovali přesun nábytku (židlí a stolků) a materiálu z místa na místo. Přesuny stojí čas a vytváří chaos.

Při plánování nezapomeneme zohlednit čas na přestávku. Přestávky zařazujeme dle potřeby. Při neklidu či celkové nepozornosti dětí můžeme využít krátkou přestávku k tomu, aby se děti napily a my získali trochu času a dostali situaci pod kontrolu. Při animační jednotce o devadesáti minutách se rozhodně vyplatí udělat v půlce přestávku, aby si děti mohly dojít na záchod nebo se napít.

Rozvržení animační jednotky

Níže uvádíme časové rozplánování aktivit během animačních jednotek. Animační jednotka by měla obsahovat následující části:

- začátek,
- hravé opakování,
- nové inputy,
- závěr.

Uvedené časy jednotlivých částí jsou pouze orientační a slouží především k představě o smysluplném časovém rozložení jednotky. Každý jazykový animátor má svůj styl práce. To s sebou přináší i různé doby trvání shodných animačních aktivit. Časem a s praxí jistě každý zjistí, jestli se jeho „rychlost“ shoduje s uvedenými časy, a podle toho svůj program modifikuje.

Časové rozplánování animační jednotky (celkem 60 min.)

1. Začátek: 5 min.

- Začínáme v kruhu (sedíme, stojíme); následuje pozdravení – jazykový animátor zdraví děti česky i německy, ptá se jich v mateřském jazyce, jak se mají, a krátce vysvětlí, co je v plánu (dva tři body).
- Provedeme pozdravný rituál a/nebo si společně zazpíváme počáteční písničku (aktivity viz blok A).

2. Hravé opakování: 15 min.

- Krátce si s dětmi povídáme o tom, co jsme již dělali, co si děti pamatují (propojíme s tématy, která chceme opakovat nebo rozvíjet).
- K opakování využíváme známé materiály a známé aktivity (pohybové hry, říkanky, písničky – vhodné jsou aktivity z bloků A a B), které případně lehce modifikujeme (děti se rády vracejí ke známým hrám, které je bavily, přináší jim to pocit jistoty).

Krátká přestávka: cca 5 min.

- Děti si mohou zajít na záchod nebo se napít. Během této doby můžeme připravit další část, umožníme dětem, aby si vydechly a opět se zkoncentrovaly.

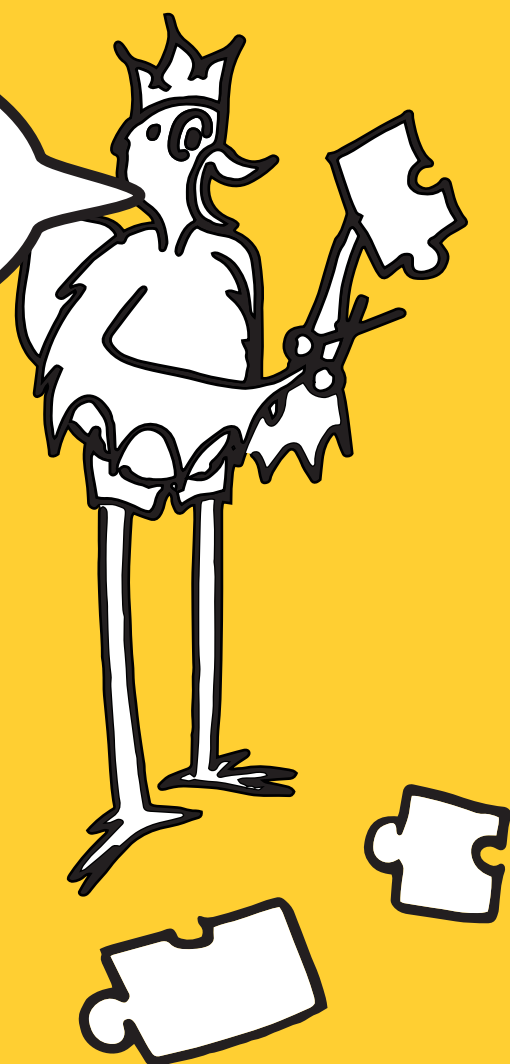
3. Nové inputy: 30 min.

- Zvolíme zajímavý úvod, který děti nadchne a uvede je do nového tématu (krátký příběh, legenda apod.). Mluvíme v mateřském jazyce dětí.
- Hravým způsobem zprostředkujeme slovní zásobu. Můžeme využít příkladové aktivity z bloků A–E nebo z kapitoly Témata.
- Pro procvičování využíváme pohybové aktivity, kreativní, hudební a tvořivé aktivity a zapojujeme různé smysly.
- Jazykové aktivity prokládáme tvořením, můžeme pustit krátký film nebo dětem přečteme pohádku k tématu.

4. Závěr: 5 min.

- Krátce shrneme to, co jsme během dané animační jednotky dělali.
- Společně formulujeme přání pro příští animační jednotku.
- Rozdáme razítka, nálepky, výrobky; výsledky tvoření si děti mohou odnést domů nebo založit do desek.
- Rozloučíme se závěrečným rituálem.

V případě tvoření je třeba počítat s větším časovým rozsahem, někdy i delším než 30 min.

A

Hezky od začátku

Blok A se zaměřuje na první seznámení dětí s novým jazykem, se stylem práce v animačních jednotkách a s jejich strukturou a dále na odbourávání případných obav z neznámého. Neznámým jsou v tomto kontextu nový jazyk, kultura sousední země, nové činnosti a v neposlední řadě i osoba jazykového animátora. Cílem je vzbudit mezi dětmi zájem o češtinu a Česko a motivovat je k poznávání nových věcí.

V tomto bloku se věnujeme aktivitám, které slouží k tomu, aby se zavedly a automatizovaly jednotlivé rituály, jež budeme během animačních jednotek pravidelně používat. Ritualizace pomůže dětem v lepší orientaci ve struktuře jednotek. Cílem bloku je vytvořit s dětmi společné rituály, které je budou provázet ve všech animačních jednotkách. Rituály by měly navodit **začátek** a **konec hodiny** a také by měly pomoci **hodinu strukturovat**.

Dále se věnujeme prvnímu kontaktu s jazykem a vedeme děti k přípravě na pravidelné setkávání s novým jazykem a postupné získávání interkulturních kompetencí.

Seznámení s češtinou probíhá hravou formou, pozvolna a po malých krůčcích. Děti poslouchají, jak čeština zní, a zkoušejí samy vyslovit první slova, která opakují s pomocí jazykového animátora. Blok se zaměřuje na pasivní vnímání jazyka.

Cíle

- Seznámení s novým jazykem – češtinou
- První komunikace – pasivní osvojování prvních slov
- Zavedení rituálů
- Odbourávání ostychu a nejistoty

Délka bloku

- Navrhovaná délka bloku činí 5 animačních jednotek.
- Blok je určen pro začátek cyklu animačních jednotek.

Aktivity

Dobré ráno...

🕒 **Cíle:** Uvítací rituál

🕒 **Délka aktivity:** 10 min. v rámci zavádění, 1 min. v rámci každodenního rituálu

📁 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:**

Není potřeba, popř. se seznámíme s melodií písně, např. <https://bit.ly/2bLtCQJ>.

👉 **Průběh:**

Jazykový animátor seznámí děti s textem písně a společně píseň zpívají na melodii *Bratře Kubo* na začátku každé jednotky. Lze obměnit různými pohyby, plácáním na stehna, tleskáním, použitím různých hudebních nástrojů.

*Dobré ráno, dobré ráno,
dobrý den, dobrý den,
dobrý, dobrý, dobrý,
dobrý, dobrý, dobrý,
dobrý den, dobrý den!*

Alternativní verze:

*Jak se máte, jak se máte,
jak se máš, jak se máš,
já se mám moc dobře,
já se mám moc dobře,
mám se fajn, mám se fajn.
(Možno opakovat.)*

*V dalších jednotkách už
můžeš s dětmi zpívat pouze v češtině,
případně si zvolit svůj postup. Jednotlivá
slovíčka objevující se v textu můžeš znázornit
pomocí obrázků v pracovním listu
(k vymalování).*

Na shledanou za týden...

🕒 **Cíle:** Závěrečný rituál, pohybová aktivita, odbourávání nejistoty

🕒 **Délka aktivity:** 10 min. v rámci zavádění, 1 min. v rámci každodenního rituálu

👉 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Příprava textu a promyšlení pohybů

~ Průběh:

Dobrý den, (úklon)

dobrý den, (úklon)

na shledanou za týden / příští den. (mávání)

Děti po částech seznámíme s textem v češtině a s jednotlivými pohyby. Zeptáme se, zda ví, o čem se v písničce mluví, společně si ji po kouskách přeložíme. Poté si ji několikrát po částech přezpíváme. Zmíníme, že to bude naše závěrečné rozloučení.

Aaahoj

🕒 **Cíle:** Závěrečný rituál, odbourávání nejistoty

🕒 **Délka aktivity:** Do 1 min. v rámci každodenního rituálu

👉 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Poprvé děti seznámíme s rozloučením *ahoj*, v rámci rituálu bez přípravy.

~ Průběh:

Děti se postaví do těsného kruhu, všichni dají obě ruce doprostřed. Začneme pokřikem „AAAAAAAAAAAAAAAA“, na „*hoj*“ zvedneme ruce nad hlavu. Důležité je křičet co nejvíce nahlas. :)

Pozdrav v kruhu

🕒 **Cíle:** Seznamovací aktivita, odbourávání nejistoty, uvítací rituál

🕒 **Délka aktivity:** 3 min.

👉 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Děti sedí v kruhu. Jazykový animátor pozdraví a pozdrav „pošle“ s úsměvem po kruhu. Děti pozdrav opakují a posílají pozdrav s úsměvem dál. Když dojde pozdrav zpátky k jazykovému animátorovi, vymění úsměv za jiné gesto (například mrknutí oka) a pošle pozdrav znovu po kruhu. Děti se mohou zapojit a samy vymýšlet gesta, která pak posílají dál.

Ahoj! Já jsem...

🔄 **Cíle:** Uvítací rituál, odbourávání nejistoty

🕒 **Délka aktivity:** 10 min.

👉 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Děti sedí v kruhu. Jazykový animátor pozdraví a představí se česky: *Ahoj, já jsem Lucka*. Pak pozdraví a představí se maňásek: *Ahoj, já jsem Kukula*. Pak si děti maňáska v kruhu podávají, on se s každým zdraví a představují se navzájem (*Ahoj, já jsem Kukula. – Ahoj, já jsem Hans.*). To samé proběhne při odchodu jazykového animátora. Tento pozdrav/rituál děti opakují při každé hodině.

Varianty:

Průběžně lze přidávat různé pozdravy, např. *dobrý den* a *na shledanou*, spolu s vysvětlením, kdy je vhodné pozdrav použít.

Děti, děti, děláme kolečko!

🔄 **Cíle:** Uvítací rituál, pohybová aktivita, práce s hudbou

🕒 **Délka aktivity:** 5 min.

👉 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

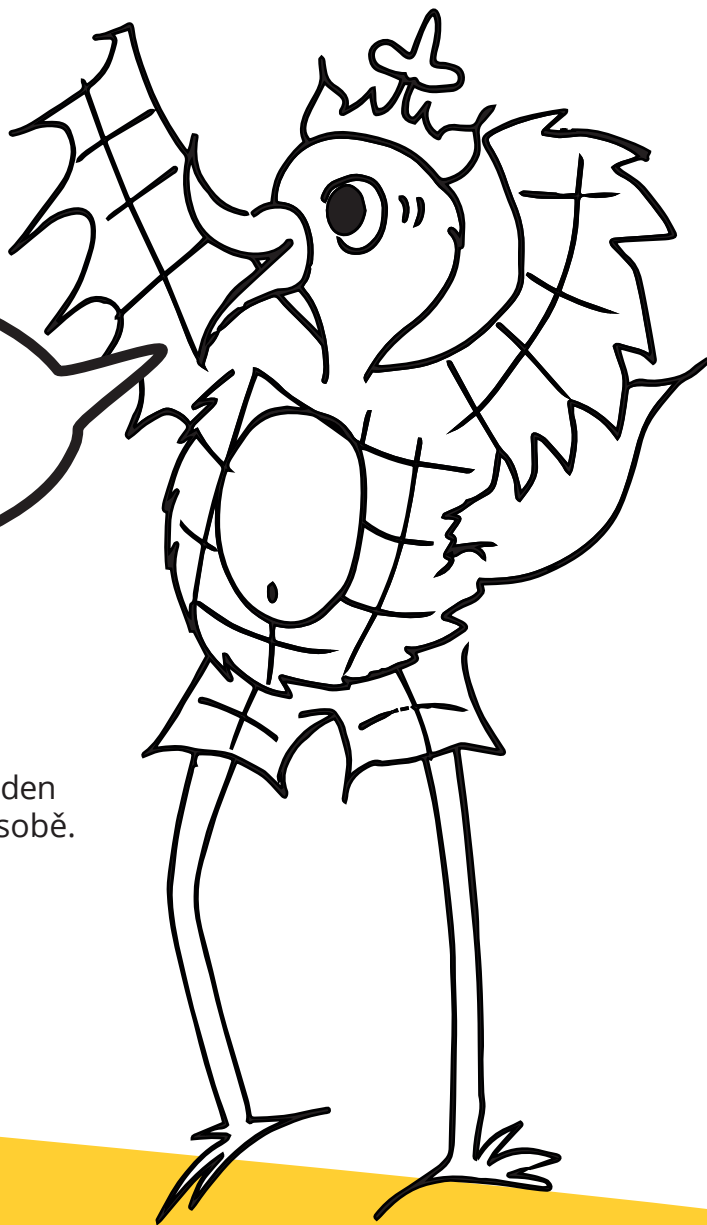
Jazykový animátor začne zpívat, chodí v pomyslném kruhu a natáhne ruce, aby se ho děti mohly chytit. Děti se postupně přidávají. Všichni společně se chytíme za ruce a vytvoříme kruh, v kruhu se točíme a zpíváme:

Děti, děti, děláme kolečko,
děti, děti, děláme kruh.

Melodii znáš z písničky
**Páni, dámy, beseda začíná,
páni, dámy, beseda je,** kterou
se zahajuje tzv. česká beseda.

Varianty:

Zrychlujeme. Změníme směr otáčení.
Uděláme dva kruhy, jeden vnitřní a jeden
vnější, které se mohou otáčet proti sobě.

Kolo, kolo mlýnský

🕒 **Cíle:** Uvítací nebo závěrečný rituál, práce s hudbou, odbourávání nejistoty

🕒 **Délka aktivity:** 5 min. nebo tak dlouho, dokud to děti baví.

🧰 **Materiál:** Není potřeba.

📺 **Příprava:** Není potřeba. Pro první vysvětlení lze případně využít video:
<https://bit.ly/2v2qwyg>.

🌀 Průběh:

Chytíme se s dětmi za ruce, točíme se v kruhu a zpíváme:

*Kolo, kolo mlýnský,
za čtyři rýnský,
kolo se nám polámalo,
mnoho škody nadělalo,
udělalo bác!*

Na závěr všichni spadneme na zem.

Varianty: Rozšíříme o doplňující části písně a další pohyby:

*Vezmeme si hoblík, pilku, (klekneme si na zem a „řežeme pilkou“)
zahrajem' si ještě chvilku, (pohyb ještě jednou zopakujeme)
až to kolo spravíme, (zatukáme si na koleno)
tááákhle se zatočíme! (zatočíme se)*

Kdo jsi ty?

🕒 **Cíle:** Seznamovací aktivita

🕒 **Délka aktivity:** Záleží na velikosti skupiny.

📁 **Materiál:** Není potřeba.

🔗 **Příprava:** Není potřeba, popř. se seznámíme s melodií písně, např. <https://bit.ly/2bLtCQJ>.

~ Průběh:

Na začátek melodie písničky *Bratře Kubo* zpíváme a vytleskáváme postupně v kruhu: *Já jsem Jana, já jsem Jana, kdo jsi ty, kdo jsi ty?* Začíná jazykový animátor a děti pokračují jedno po druhém, např. ve směru hodinových ručiček, než se dostane na každé z nich.

Varianty:

- Můžeme využít maňáska/loutku: *Já jsem Krtek/Mája, kdo jsi ty?*
- Když aktivitu provádíme poněkoli káté a děti ji dobře znají, můžeme je nechat, aby si pro sebe samy vymyslely nová jména či přezdívky.
- Aktivitu lze také využít při učení pojmů, jako jsou zvířátka nebo ovoce. Můžeme například rozdat kartičky s obrázky a podle nich zpívat: *Já jsem hruška, já jsem hruška, kdo jsi ty?*

Smajlíky

🕒 **Cíle:** Uvítací nebo závěrečný rituál, nová slovní zásoba

🕒 **Délka aktivity:** 5 až 30 min. (podle přípravy smajlíků a velikosti skupiny)

📁 **Materiál:** Obrázky smajlíků nebo papíry (s předlohou), fixy a nůžky

➡ **Příprava:** Vyhledáme, vytiskneme a zalaminujeme obrázky smajlíků.

~ Průběh:

Při této aktivitě využíváme obrázky smajlíků. Buď můžeme mít zalaminované velké smajlíky do skupiny, nebo má každé dítě svoje vlastní (může si je namalovat/vymalovat/vystříhnout apod.). Na otázku *Jak se máš?* ukazují děti odpovídajícího smajlíka. Postupně děti odpovídají: *Mám se...* a zároveň větu dokončují. Při tom začneme nejprve se smajlíky a odpověďmi *dobře* a *špatně*. Následně můžeme rozšiřovat o další typy odpovědí: *Jde to, jsem veselý, naštvaný, šťastný, není mi dobře, je mi zima/teple* apod. Ve třídě můžeme vyvěsit tabulku smajlíků a používat ji pro další práci s emocemi, které se u nás nebo u dětí vyskytnou.

Varianty:

Když se seznámíme s novým spojením, vyzkoušíme si s dětmi daný stav napodobit, například předvádíme, že je nám zima (dáme paže kolem těla, třese se a drkotáme zuby). Pak dáme dětem za úkol, aby se pokusily v dané situaci/pozici vydržet co nejdéle. Většinou to dlouho nevydrží. Ale dobře se při tom baví. :)

Je to super!

🕒 **Cíle:** Závěrečný rituál, odbourávání nejistoty

🕒 **Délka aktivity:** 3 min.

📁 **Materiál:** Není potřeba.

➡ **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Děti stojí v kruhu. Na pokyn jazykového animátora udělají vpravo v bok, zvednou pravou ruku, poklepají dítěti, které stojí před nimi, na rameno a při tom ho česky chválí: *super, je to super, bylas super* nebo jen *super, skvělé, fajn, prima* apod. Pak udělají čelem vzad, dají druhou ruku na rameno toho, kdo stojí před nimi, a pochválí jej stejným způsobem. Tento pozdrav/rituál děti opakují na závěr každé jazykové animace.

Pro začátek pojmy a pokyny překládej, v dalších kolech nebo při další aktivitě mluv pouze česky a doplňuj slovo pohybem.

Varianty:

Začneme s neutrálním *super*, po čase můžeme přidat a vysvětlit *jsi super, je to super*, a sice podle toho, jak budou děti aktivitu zvládat.

Voláme...

🕒 **Cíle:** Nová slovní zásoba, seznamovací aktivita, uvítací rituál

🕒 **Délka aktivity:** 5 min.

🧰 **Materiál:** Nemí potřeba.

👉 **Příprava:** Nemí potřeba.

~ Průběh:

Děti stojí/sedí v kruhu. Nejprve jim popořadě představíme 5. pád, a to dle jejich jmen (*Karel – Karle*): Nejprve řekneme jméno dítěte v 1. a v 5. pádě. Poté skupina zopakuje formu 5. pádu. Je možné použít český ekvivalent jména nebo jeho zdvojnásobení. Jakmile všichni mají a ideálně také znají formu svého jména v 5. pádě, začneme volat na dítě po naší pravé/levé ruce:

Karle! (Volá ten, co je na řadě.)

... (Karel dělá, že neslyší.)

Karle! (Volá celá skupina.)

Co? (Odpoví Karel.)

Nic. (Odpoví skupina.)

Karel je na řadě a pokračuje podle vzoru. Takto se po kruhu postupně střídáme.

Varianty:

Aktivitu můžeme obměnit tak, že mají děti možnost volat na kohokoliv v kruhu a ten je pak na řadě. Aby se neopakovala stále stejná jména, mohou si ti, co už byli na řadě, například sednout/stoupnout nebo si dát ruku na hlavu.

Ty! Já? Já jdu!

🔄 **Cíle:** Rozehřívací aktivita, nová slovní zásoba

🕒 **Délka aktivity:** 15 min. napoprvé, při dalším opakování 5 min.

📁 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Děti stojí v kruhu. Jazykový animátor ukáže na jedno z nich a zvolá *ty!*, vybrané dítě hraje udíveného a ptá se: *já?* Jazykový animátor odpoví: *Já jdu!* A blíží se směrem k dítěti. V tu chvíli je na řadě dané dítě. Ukáže na někoho dalšího v kruhu a zvolá *ty!* Oslovený se opět zeptá: *já?* Dítě, které na něj ukázalo, odpoví: *Já, jdu!* A vydá se směrem k němu. Jazykový animátor (který začíná) se přesouvá na místo prvního vybraného dítěte, to se pak přesune na místo dítěte, na které samo ukázalo, a tak dále. Úkolem je přesunout se na nové místo (místo jiného dítěte) dříve, než k místu dojde dítě, jež přesun vyvolalo. Celý cyklus s vyvoláváním a přesouváním se opakuje, dokud to děti baví.

Varianta:

Hru můžeme zrychlit tak, že do kruhu vyšleme další impuls, nebo i dva, které se pak odehrávají paralelně; záleží na počtu dětí a důležité je, abychom neztratili přehled.

Kroužek

🕒 **Cíle:** Uvítací rituál, odbourávání nejistoty, práce s básničkou

🕒 **Délka aktivity:** 2 min.

📁 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Děti stojí na různých místech v prostoru. Jazykový animátor rozpřáhne ruce a tím neverbálně dětem naznačí, že mají vytvořit kroužek. Pak se všichni chytanou v kroužku za ruce. Po utvoření kruhu začne jazykový animátor česky recitovat text říkanky:

*Podej mi ruku svou, podej mi i druhou,
jednou sem, jednou tam,
kroužek z toho udělám.*

Pokud děti chtějí, mohou se k jazykovému animátorovi přidat a recitovat s ním. Předpokládá se, že díky častému opakování říkanky na začátku všech animačních jednotek budou časem recitovat básničku všichni společně. Po odrecitování básničky stojí děti pěkně v kruhu a jazykový animátor může začít s další plánovanou aktivitou, která vychází z kruhu. Při tvoření rozlučkového kruhu, který slouží k ukončení animační jednotky, nahrazujeme slovo *kroužek* slovem *konec*:

*Podej mi ruku svou, podej mi i druhou,
jednou sem, jednou tam,
konec z toho udělám.*

Jednoduchost a srozumitelnost pokynů i bez mluvení ti pomůže v průběhu všech animačních jednotek a přispěje k hladší komunikaci s dětmi.

Dobrý den, dobrý den

 Cíle: Práce s písničkou, uvítací rituál, odbourávání nejistoty

 Délka aktivity: V prvních 2 jednotkách se pečlivě věnujeme výslovnosti a demonstraci potřebných pohybů, později asi 2–3 min.

 Materiál: Obrázky/předměty s přídatnými jmény *malý, velký, tlustý, tenký*

 Příprava: Text v němčině a češtině, melodie viz <https://bit.ly/2JQCT5Q>.

~ Průběh:

*Dobrý den, dobrý den,
zdraví všechny děti.*

*Velké děti,
malé děti,
tlusté děti,
tenké děti.*

*Dobrý den, dobrý den,
zdraví všechny děti.*

*Guten Tag, guten Tag, (podat ruku sousedovi / uklonit se)
grüßen alle Kinder. (ukázat na všechny děti)*

Große Kinder, (vestoje ruce vzhůru)

kleine Kinder, (dřepnout si a ruce položit na zem)

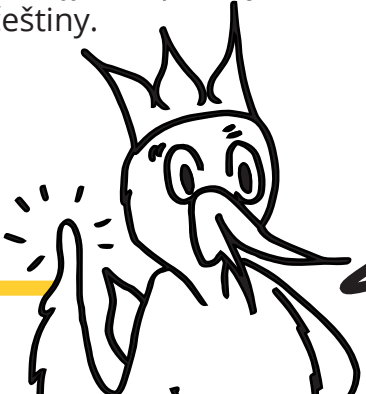
dicke Kinder, (rozkročit se a roztáhnout ruce)

dünne Kinder. (přinožit a ruce stáhnout k tělu)

*Guten Tag, guten Tag, (podat si ruce / uklonit se)
grüßen alle Kinder. (ukázat na všechny děti)*

Děti seznámíme po částech s textem v češtině a s jednotlivými pohyby. Zeptáme se jich, zda ví, o čem se v písničce mluví, a společně si ji po kouskách přeložíme. Poté si ji několikrát po částech zazpíváme v obou jazycích, např. jednu sloku nejdříve německy, poté česky. Jednotlivé části postupně opakujeme.

Jakmile si již děti písničku pamatují, následuje drobná rozcvička s důrazem na přídatná jména *malý/velký*: *Já jsem velký jako žirafa. Já jsem malý jako brouček.* Jazykový animátor vypomáhá s neznámými slovíčky, děti je nejprve mohou říkat v němčině (*Já jsem velký jako Giraffe.*), v pozdějších animačních jednotkách přecházíme intenzivněji z němčiny do češtiny.

V tělocvičně můžeš tuto pozdravnou píseň realizovat klidně i s 60 dětmi. Dá se taky použít jako uvítací ceremonie při česko-německém setkání.

Hlava, ramena, kolena, palce

 Cíle: Pohybová aktivita, práce s písničkou

 Doba trvání: 5 min.

 Materiál: Není potřeba, popř. písnička: <https://bit.ly/2vHuWek>.

 Příprava: Není potřeba.

~ Průběh:

Jazykový animátor dětem ukáže, kde mají *hlavu, ramena, kolena, palce, oči, uši, pusu a nos*, a jednotlivé části těla spolu pojmenují česky. Pak s nimi pomaličku začne tato místa ukazovat na svém těle a při tom zpívá:

*Hlava, ramena, kolena, palce,
kolena, palce, kolena, palce,
hlava, ramena, kolena, palce,
oči, uši, pusa, nos.*

Vyzve děti, aby po něm opakovaly. Básnička se několikrát opakuje a všichni se snaží zrychlit tempo ukazování a recitování, až už to rychleji nejde.

~ Varianta:

Podle úrovně skupiny lze nejdříve začít zpívat německy (*Kopf, Schulter, Knie und Fuß...*) a postupně přidávat jednotlivá slova v češtině.

Rotace

 Cíle: Uvítací rituál, pohybová aktivita, nová slovní zásoba

 Doba trvání: 5 min.

 Materiál: Větší obrázek lidského těla, melodie a pohyby viz <https://bit.ly/2OMeWQQ>.

 Příprava: Přejít na tuto aktivitu bude jednodušší, pokud se děti předem seznámily s říkankou *Hlava, ramena, kolena, palce*.

~ Průběh:

Na pokyn jazykového animátora se děti postaví do kruhu (u větší skupiny dbáme na dostatečný prostor). Jazykový animátor nejprve sám, později s dětmi zpívá:

*My dáme ruku sem, (pohybujeme rukou na jednu stranu)
my dáme ruku tam, (na druhou stranu)*

*my dáme ruku sem, (zpět)
pěkně s ní zatřesem!* (zatřeseme rukou)
Uděláme, holky, kluci, rotaci, (otočíme se kolem své osy nebo zatočíme rukou)
ať máme legraci. (zatleskáme)

Pokračujeme s dalšími částmi těla: *noha, palec, hlava, vlasy...*

Já, já, já, ty, ty, ty

🔄 **Cíle:** Seznamovací aktivita, uvítací rituál, odbourávání nejistoty

🕒 **Délka aktivity:** 5 min.

🍷 **Materiál:** Maňásek, melodie viz: *Ich, ich, ich*, např. <https://bit.ly/200Jdie>.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

👉 **Průběh:** Děti sedí v kruhu. Jazykový animátor začne zpívat:

Já, já, já, (ukazuje na sebe)
ty, ty, ty, (ukazuje na maňáska/dítě)
já jsem Kája, (ukazuje na sebe)
kdo jsi ty? (ukazuje na maňáska/dítě)

Při seznamování s touto písničkou by na začátku měli zpívat všichni a doprovázet tak toho, kdo je právě na řadě.

Maňásek / jazykový animátor ukáže na některé z dětí a celé se to opakuje s tím, že zpívá ten, na koho se ukazovalo. Ostatní pomáhají a písničku zpíváme společně. Po několika animačních jednotkách si děti vedou písničku samy.

Seznamování pomocí jablka

🔄 **Cíle:** Seznamovací aktivita, úvodní rituál, odbourávání nejistoty

🕒 **Délka aktivity:** 15 min.

🍷 **Materiál:** Jablko/jablka a nůž (počet jablek volíme dle počtu dětí tak, aby po rozkrájení zbyl kousek jablka na každé dítě).

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Seznamování probíhá v kruhu pomocí jablka. Kdo jablko dostane, řekne své jméno a pár vět o sobě (v mateřském jazyce). Jazykový animátor odpoví pozdravem *ahoj* a 5. pádem jména konkrétního dítěte, např. *Ahoj Petro!* Jablko následně dostane další dítě. Když se všechny děti vystřídají, jablíčko se omyje, rozkrájí a společně se sní.

Barevný čtverec

🎯 **Cíle:** Nová slovní zásoba, pohybová aktivita

🕒 **Délka aktivity:** 25 min. Aktivita může probíhat venku nebo v tělocvičně.

📦 **Materiál:** Krepová páska, barevná stužka pro každé dítě, 4 barvy celkem (např. pro 16 dětí celkem 4 stužky ve 4 barvách), 4 barevné zalaminované papíry (stejně barvy, jako jsou barvy stužek).

👉 **Příprava:** Krepovou páskou vyznačíme čtverec, který znázorňuje hřiště (jeho strana by měla mít alespoň 4 metry).

~ Průběh:

Děti se rozdělí do 4 družstev (například tak, že si každý z obálky vylosuje jednu stužku), uvážou si stužky na ruku nebo jim je pomůže uvázat jazykový animátor. (Pokud je například 16 dětí, mají 4 děti uvázanou červenou stužku, 4 modrou, 4 žlutou a 4 bílou).

Každé družstvo si stoupne na jednu stranu vyznačeného čtverce. Děti z každého družstva přitom stojí v řadě vedle sebe.

Jazykový animátor pak postupně ukazuje 4 vybrané barvy na zalaminovaných papírech a vždy je nahlas pojmenuje. Děti z jednotlivých týmů po něm opakuji.

*Barvy natrénuj s dětmi dopředu
nebo navaž na práci
z předchozí animační jednotky.*

Aktivita probíhá tak, že jazykový animátor řekne jednu barvu a zvedne v ruce zalaminovaný papír dané barvy, poté řekne a ukáže druhou barvu, např. *červená* a *modrá*. Děti z týmů těchto barev si musí co nejrychleji vyměnit místa na straně čtverce a všichni se zase musí postavit do řady. To družstvo, které je rychlejší, dostane bod (bodování je možné, ne nutné). Když děti pochopí princip, můžeme do zadání přidávat další slova: *Běží modrá a žlutá!* atd.

Opakujeme, dokud to děti baví.

Varianty:

Průběžně lze přidávat a vyvolávat například 3 barvy. Děti se pak musí domluvit, kam se který tým vydá. Čím více dětí, tím větší chaos, a tím větší zábava.

B

Čeština je hezká

Blok B navazuje na aktivity popsané v bloku A. Vycházíme tedy z předpokladu, že děti již mají průběh jednotek zažitý, mají zkušenosti s novým jazykem, pasivně chápou některá slova a zapojují se do pozdravů.

V tomto bloku se děti prostřednictvím všestranných aktivit a metod učí reagovat na pokyny zadávané v českém jazyce, orientovat se ve vzniklých situacích a adekvátně na ně reagovat. Zpočátku naprosto postačí pasivní orientace a porozumění, postupně dle situace přidáváme i aktivity podporující aktivní použití jazyka.

Cíleně je povzbuzován zájem o osvojení si prvních slůvek a frází. Děti jsou vedeny k reprodukci říkanek, říkadel, písniček a básniček v českém jazyce, chválíme je za jejich otevřenost a zájem o jazyk. Poznávání nového jazyka je spojeno s pohybem, děti navíc zapojují různé smysly.

Důraz je kladen také na hledání podobností a rozdílů české a německé kultury, například v rámci slavení některých svátků, při vyprávění pohádek, během vysvětlování či prostřednictvím představení vybraných tradic.

Cíle

- Pasivní porozumění jazyku
- Reakce na pokyny zadávané v češtině
- Aktivní seznamování se s výslovností českých slov
- Aktivní zapojování se do reprodukce básniček a písniček
- Fixace získané slovní zásoby
- Uvědomění si podobností a rozdílů v kultuře vlastní a kultuře sousední země
- Vzbuzování zájmu o Česko a jeho kulturu

Délka bloku

- Navrhovaná délka bloku B zahrnuje 10 animačních jednotek.

Aktivity

Barvy

🎯 **Cíle:** Nová slovní zásoba, rozehrávací aktivita, práce s hudbou, tvoření

🕒 **Délka aktivity:** 30 min.

🎨 **Materiál:** Papíry, (vodové) barvy / pastelky: 4 barvy (například modrá, červená, žlutá, černá), hudba na dálkový ovladač (ideálně), obrázky k vymalování dle barev, například citrón/banán pro žlutou, jahoda pro červenou apod.

🎵 **Příprava:** Přehrávání hudby

~ Průběh:

Jazykový animátor představí dětem, jak se která barva řekne česky. Každé dítě si vybere jednu barvu a vymaluje s ní obrázek připravený na papíře. Jazykový animátor dětem pomáhá a říká jim česky, že *maluje modrou, žlutou, červenou, černou...* Pak se všechny papírky se stejnou barvou „najdou“ (děti vytvoří skupiny podle barev) a každá barva si vybere jeden roh, kde bude „bydlet“. Tento roh se také označí příslušnou barvou. Děti si pak znovu zopakují barvy v češtině.

Děti stojí uprostřed místnosti a jazykový animátor pustí hudbu. Když hudba hraje, všichni tancují. Pak se hudba vypne a všichni musí „zmrznout“. Jazykový animátor řekne nahlas jednu z barev, např. *modrá*. Děti musí co nejrychleji běžet do rohu, kde „bydlí“ modrá barva. Když barvu všechny děti najdou, vrátí se zase doprostřed místnosti, opět se zapne hudba a vše se opakuje. Jazykový animátor děti chválí za skvělý výkon, a to česky: *super, výborně* apod.

Můžeš ponechat na dětech, aby samy vybraly a řekly barvu, která se bude hledat. Barevné papíry si klidně připrav předem doma a ve školce už se nebude vybarvovat, ale jen běhat. Nebo můžeš aktivitu rozdělit do dvou jednotek: V jedné si děti připraví barvy, v druhé je pak budou hledat.

Déšť barev

🕒 **Cíle:** Opakování slovní zásoby, rozechřívací aktivita

🕒 **Délka aktivity:** 15 min.

📁 **Materiál:** Barevné papírky různých barev dle znalostí dětí

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Poté co se děti naučily jednotlivé barvy, rozprostřou se barevné papírky po zemi a děti mezi nimi chodí v prostoru. Jakmile uslyší od jazykového animátora nějakou barvu, rychle k papírku dané barvy přiskočí a zvednou jej. Pokročilejší varianta spočívá v tom, že pokud děti seberou správnou barvu, ponechají si papírek u sebe a chodí prostorem dál, dokud neposbírají všechny papírky. Poté mohou naopak všechny barevné papírky, které mají u sebe, zahazovat. Je při tom dobré stále zrychlovat a zapojit slova *sbíráme* a *házíme*. Opakování a zrychlování může vést až k velkému „dešti“ barev na samém konci aktivity.

Barevné koule

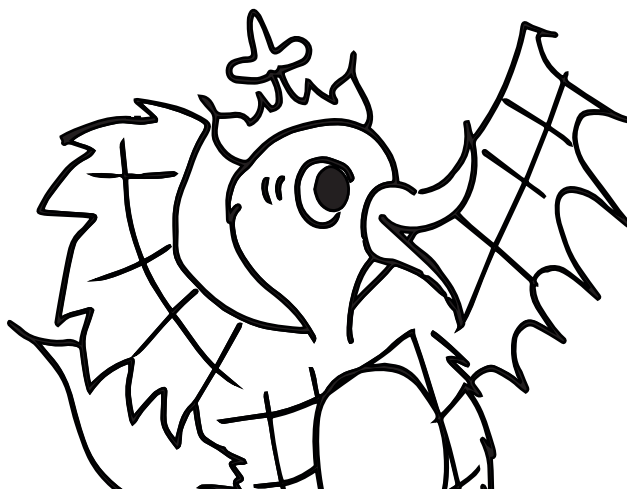
🕒 **Cíle:** Opakování slovní zásoby, pohybová aktivita

🕒 **Délka aktivity:** 30 min.

📁 **Materiál:** Barevné papíry (A4), izolepa

👉 **Příprava:** Děti si v předchozích jednotkách osvojily základní barvy. Papíry zmuchláme do kuličky a omotáme izolepou.

~ **Průběh:** Děti sedí v kruhu na židlích. Jazykový animátor dá libovolnému dítěti jednu barevnou kuličku, dítě ji hodí kamarádovi a přitom řekne její barvu. Postupně přidáváme do kruhu další kuličky, takže jich je v oběhu několik najednou. Alternativou papírových koulí mohou být barevné míčky.

Kdo to je?

🔄 **Cíle:** Rozehřívací aktivita, odbourávání nejistoty, nová slovní zásoba

🕒 **Délka aktivity:** 5 min.

📁 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Děti stojí v kruhu. Ukážeme na jedno z nich a zeptáme se: *Kdo to je?* Kdokoliv z kruhu může na kohokoliv ukázat a zavolat *ty!* Jakmile se tak stane, všichni společně ukážou na tuto osobu a řeknou *on/ona*. Osoba, na niž děti ukázaly, se zeptá: *já?* Všichni ostatní sborově odpoví: *ano, ty!* Tato osoba se ale brání: *já ne!* Pokračuje ten, na koho se ukázalo.

Čáp ztratil čepičku

🔄 **Cíle:** Nová slovní zásoba, pohybová aktivita

🕒 **Délka aktivity:** 10 min.

📁 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Předpokládá se, že děti už znají některé barvy.

~ Průběh:

Jazykový animátor představí dětem básničku a vysvětlí, o čem pojednává. Může použít například obrázky nebo knížku apod.

Básnička: *Čáp ztratil čepičku, měla barvu, barvičku...*

Jazykový animátor ukáže dětem, jak dělá čáp (klape nataženými rukama před sebou), a vysvětlí jim, že úkolem čápa je pochyťat děti, které nenašly určitou barvu.

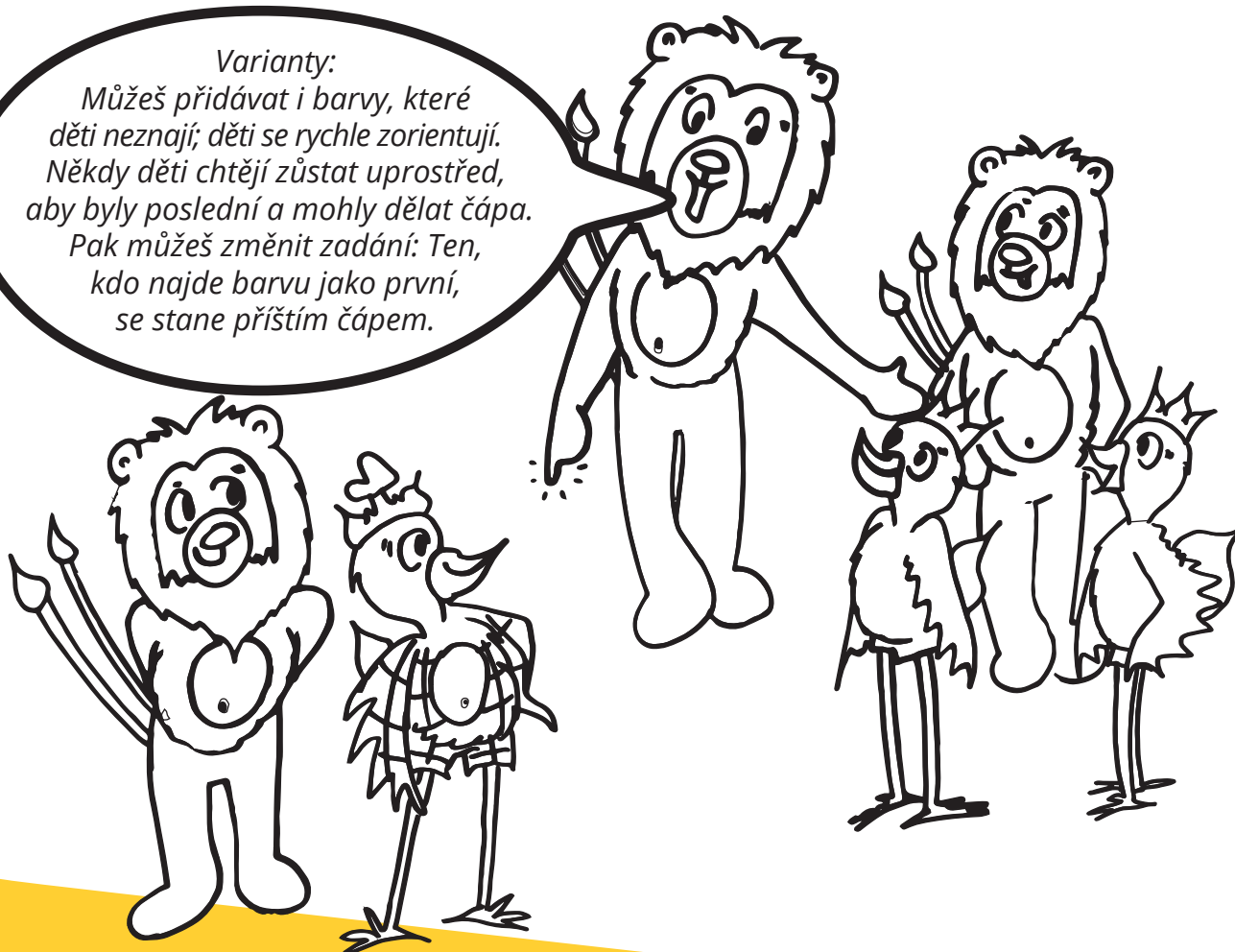
Děti opakují spolu s jazykovým animátorem říkanku nahlas a klapou přitom rukama, jako čáp klape zobákem. Jazykový animátor na konci říkanky doplní barvu, kterou již děti znají, například: *Čáp ztratil čepičku, měla barvu, barvičku žlutou.*

Úkolem dětí je nyní co nejrychleji jmenovanou barvu najít (kdekoliv v místnosti, v nejbližším okolí, na oblečení apod.) a dotknout se jí (stačí jedním prstem). Nesmí se však dotknout barvy samy na sobě. Jakmile se barvy dotknou, jsou v bezpečí před čápem, který je již nemůže chytit. Dokud se barvy nedrží, čáp je chytit může (tak, že se jich dotkne zobákem).

Koho chytne jako prvního, ten se s ním vystřídá a stává se čápem pro další kolo.

Varianty:

Můžeš přidávat i barvy, které děti neznají; děti se rychle zorientují. Někdy děti chtějí zůstat uprostřed, aby byly poslední a mohly dělat čápa. Pak můžeš změnit zadání: Ten, kdo najde barvu jako první, se stane příštím čápem.

Kouzelná taška

🔄 **Cíle:** Nová slovní zásoba, opakování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** 10 min.

🍳 **Příprava:** Není potřeba.

📋 **Materiál:** Punčocha/taška/kufřík/klobouk a předměty (ovoce, zvířátka, vánoční/podzimní/jarní předměty apod.)

👉 Průběh:

Předměty, s nimiž chceme děti seznámit nebo které s nimi chceme zopakovat, dáme do kouzelné tašky a necháme děti jedno po druhém věci vytahovat a pojmenovávat. *To je...* Jazykový animátor pomáhá se slovíčky, která děti ještě neznají, a děti po něm opakuji.

Varianty:

- Hádáme se zavřenýma očima, poznáváme pouze podle hmatu.

- (Zároveň) pojmenováváme, jakou barvu předměty mají.
- Vánoční punčocha: viz stejnojmenná aktivita v kapitole Témata.
- Najdeme-li v tašce něco jedlého, např. ovoce, společně je sníme. Pokud máme k dispozici například postavičky zvířátek, můžeme touto aktivitou zahájit hraní divadélka apod.

Dostihy

🎯 **Cíle:** Nová slovní zásoba, opakování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** Napoprvé 10 min., v dalších opakováních 3–5 min.

📁 **Materiál:** Obrázky k pojmům (volitelné)

👉 **Příprava:** Není potřeba.

V případě prvního kola vyber maximálně 5 slovíček, po pasivním osvojení můžeš při každém dalším opakování přidat jedno další slovo. Využij znalosti, které již děti získaly.

~ Průběh:

Seznámíme děti s dostihy. Krátce si společně popovídáme v mateřském jazyce o dostizích a přitom necháme děti vyprávět, co znají. Poté jim představíme slovní zásobu k této aktivitě, řekneme, co které slovo znamená, a spojíme ho s gestem/pohybem. Děti ujistíme, že nevadí, pokud si slovíčka nezapamatují. Stačí pouze opakovat gesta po jazykovém animátorovi.

Stojíme v kruhu. Děti představují koně, mají lehce pokrčená kolena a rukama se plácají do stehen podle toho, zda koně jedou pomaleji, či rychleji. Jazykový animátor začne. Popisuje cestu jako dostihový komentátor a provádí při své řeči společně s dětmi patřičná gesta: *Koně běží doprava/doleva* – všichni nahnou tělo daným směrem; *koně běží rychleji/pomaleji* – všichni zrychlí/zpomalí plácání rukama do stehen; *koně skáčou přes překážku* – všichni vyskočí; *přes vodu* – všichni se plácají rukama do tváří; *pán v publiku* – všichni naznačují, že si zvedají klobouk atd. Fantazii se meze nekladou.

Pokud si děti aktivitu osvojí, vědí, jakým způsobem probíhá, a baví je, můžeme ji využít jako krátkou opakovací zahřívací aktivitu při několika po sobě jdoucích jednotkách. Po několikrátém opakování je možné, že některé z dětí bude chtít převzít roli komentátora. Nenutíme je k tomu, ale při každém dalším opakování jim tuto možnost nabídneme.

Obrázky na tisíc způsobů

 Cíle: Nová slovní zásoba, opakování slovní zásoby

 Délka aktivity: Seznamování s obrázky 5 min., jedna aktivita asi 10 min.

 Materiál: Vytištěné a zalaminované obrázky (např. z internetu) / pohlednice / obrázky pexesa k danému tématu

 Příprava: Příprava materiálu

~ Průběh:

Na začátku seznámíme děti s obrázky a pojmy, příp. je s nimi zopakujeme. Začneme se 4 až 5 novými obrázky, při každém opakování můžeme sady obrázků postupně rozšiřovat. Můžeme hrát následující hry:

- **Klasické pexeso:** Potřebujeme obrázky ve dvojnásobném vyhotovení nebo obrázky pexesa. Děti obrázky otáčejí a přitom je nahlas pojmenovávají: *To je...* Když jedno dítě neví, mohou kamarádi doplnit.
- **Tichá pošta:** Obrázky rozmístíme na stůl nebo koberec. Děti sedí kolem stolu nebo stojí v řadě za sebou. Dítě na konci stolu/řady pošeptá dítěti před sebou jeden z pojmů do ouška, tichou poštou si jej postupně předávají dál. Dítě, které je poslední na řadě, má za úkol najít danou věc mezi obrázky. Pak se děti vystřídají. Nemusíme soutěžit, děti se baví i tak.

- **Malovaná tichá pošta:** Postavíme/posadíme se do řady/řad a místo šeptání si na záda malujeme jednoduché obrázky. Dítěti, které maluje obrázek jako první, ukážeme obrázek nebo předmět, ostatní děti se nedívají. Dítě, které je poslední na řadě, má za úkol najít odpovídající obrázek, případně předmět a/nebo říct česky, o jaký předmět šlo.
- **Běhaná:** Obrázky dáme na jeden konec místnosti, děti se postaví na druhý. Postupně říkáme pojmy a děti mají za úkol co nejdříve doběhnout k danému obrázku. Využíváme pouze poslech, aby se nenarušovala dynamičnost hry.
- **Kimova hra:** Po místnosti rozmístíme cca 7 tematických obrázků. Děti mají za úkol je najít, zapamatovat si je a (společně ve skupince) vyjmenovat je a/nebo je namalovat.
- **Skládačka:** Obrázky rozstříháme a necháme děti, aby je znovu sestavily a následně česky pojmenovaly. Větší počet dětí opět rozdělíme do párů/skupinek, každý pár / každá skupinka může mít jiný obrázek a po sestavení si je můžou vyměnit. Můžeme také využít formu stanovišť: V každém rohu místnosti bude k sestavení jeden obrázek, páry/skupinky se na znamení (tlesknutí) postupně posunují od jednoho rohu k druhému ve směru hodinových ručiček. Na sestavení jim vždy dáme dostatek času.

Sociometrie

↻ **Cíle:** Odbourávání nejistoty, nová slovní zásoba, opakování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** Různá podle počtu otázek (pokud děti aktivitu zvládají, zabere jedna otázka 30 vteřin).

📁 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Katalog otázek/tezí (otázky/teze se mohou vztahovat ke konkrétnímu tématu, mohou být ale i obecné a také hodnotící apod.).

Můžeš použít samostatně nebo jako rozdělovací či evaluační aktivitu.

~ Průběh:

Děti stojí v kruhu uprostřed místnosti. Jazykový animátor klade dětem otázky nebo předkládá teze v mateřském jazyce. Začíná otázkami/tezemi, na něž si mohou děti odpovědět *já ano / já ne*, a vždy ukáže, na jakou stranu mají jít ti, kteří si odpovědí *ano*, a na jakou ti, kteří si odpovědí *ne*. Děti mohou například reagovat na otázku typu: *Kdo má rád ovoce?* Nebo přemýšlí nad tím, zda souhlasí s tvrzením jazykového animátora typu: *Mám rád... / Nemám rád...*, přičemž věta může být dokončena buď internacionalismem, nebo germanismem, nebo slovem v mateřském jazyce (jazykový animátor pak slovo přeloží do češtiny).

Po odpovědi a zařazení se děti vrátí zpět do středu místnosti a jazykový animátor pokračuje. Je dobré položit několik otázek či předložit několik tezí (alespoň 5, aby děti ztratily ostych a neshromažďovaly se v davu na jednom místě). Všechny tyto teze by měly začínat nějakou pevnou větnou konstrukcí v češtině, např.: *Mám rád...*, aby jim děti lépe porozuměly. V rámci progresu pak jazykový animátor může ukázat na nějaké dítě a to řekne: *Mám rád knedlíky*. Samostatným opakováním se fráze stává známou a děti si ji lépe zapamatují.

Postupně může jazykový animátor pokládat otázky či předkládat teze s více možnými odpověďmi (např. *Mám rád jablko, citrón, banán, mrkev*). Pro každou odpověď je určeno jedno konkrétní místo v místnosti (např. každý roh odpovídá jedné možné odpovědi, děti se podle svých preferencí/odpovědí přesunou do daného rohu). Tak se děti zároveň rozdělí na skupinky, s nimiž může jazykový animátor dále pracovat. Jazykový animátor se ptá konkrétního dítěte: *Máš rád jablko?* Dítě odpoví: *Ano, mám rád jablko*. A zeptá se svého kamaráda v jiném rohu *a ty?* a přitom na něj ukáže. Oslovené dítě musí adekvátně reagovat, například: *Mám rád mrkev*.

Varianta:

Další možností, jak využít sociometrie, je seřazení dětí do řady podle konkrétních kritérií. Jazykový animátor například děti vyzve: *Vytvořte řadu podle toho, jak má kdo velký nos*. Děti si nosy vzájemně poměřují a podle toho se řadí. Tato možnost slouží pro uvolnění atmosféry a jazykový animátor může hotovou řadu rozdělit například napůl a vytvořit tak hravě dvě skupiny.

Můžeme také předat slovo dětem a nechat je vymýšlet otázky, na něž mají ostatní reagovat.

Využij rekvizitu,
která simuluje mikrofon:
Ten, kdo má v ruce mikrofon,
klade otázky či vyslovuje
teze.

Gangy

🕒 **Cíle:** Rozehřívací aktivita, seznamovací aktivita, nová slovní zásoba

🕒 **Délka aktivity:** 10 min.

📁 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~> **Průběh:** Variace na aktivitu **Sociometrie**, viz výše.

Variace spočívá v tom, že se děti mohou ptát nebo vyslovovat teze samy. Vedou tak aktivitu směrem, který zajímá je samotné. V případě otázek/tezí, které by mohly být nepříjemné, může jazykový animátor povolit i nepravdivé odpovědi.

Po zvládnutí základní fráze je možné použít další začátky vět, např.: *Dělám... / nedělám...; chci... / nechci...; miluju... / nesnáším...* apod.

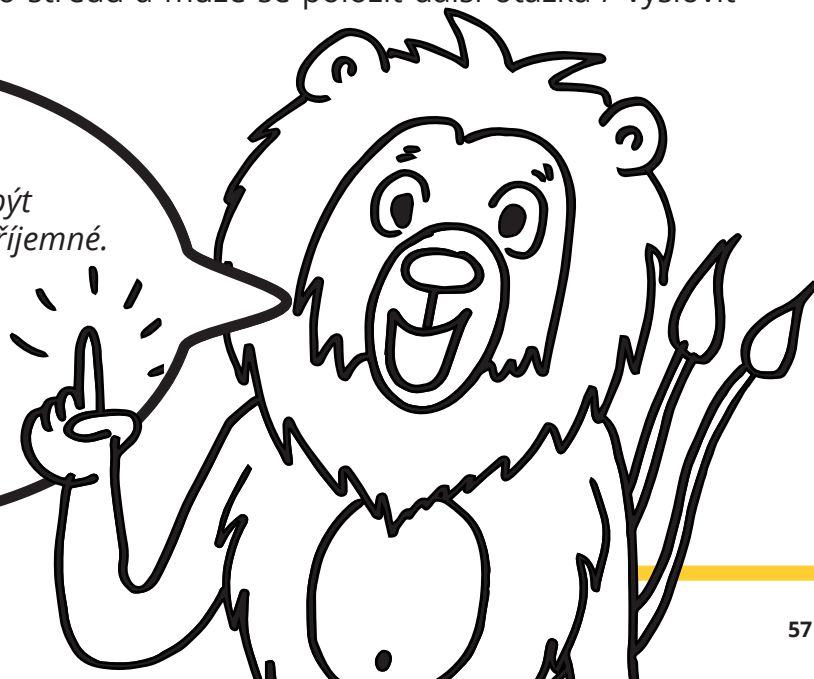
Po položení otázky / vyslovení teze se nejprve všichni otočí směrem, kam je povede jejich cesta (podle toho, zda odpoví *ano*, nebo *ne*), a po chvíli se tam všichni naráz vydají.

Jakmile dojdou na danou stranu místnosti, otočí se čelem k protilehlé skupině, podívají se na ni a každý z nich udělá nějakou libovolnou pózu, například si dá ruku pod bradu a jakoby přemýšlí. Všechny děti v jedné skupině společně tvoří jakýsi „gang“, který přemýšlí nad tím, proč to ti druzí vidí jinak. V dané póze děti na chvíli spočinou. Pokud by na jedné straně stálo pouze jediné dítě, jazykový animátor jej podpoří svou přítomností a přidá se do jeho gangu.

Je dobré, když jazykový animátor dětem předem pár poz ukáže nebo když předvede celý proces „odpovědi“ na otázku / reakce na tezi.

Po chvíli se všichni vrátí zpět do středu a může se položit další otázka / vyslovit další teze.

Tato aktivita může nechtíc otevřít nějaké téma, které může být některému z účastníků nepříjemné. Sleduj tedy bedlivě průběh aktivity a případně koriguj, pokud budou otázky nevhodné či zraňující.

Balónek

🔄 **Cíle:** Opakování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** 5 až 15 min. (podle velikosti skupiny, tak aby se všichni vystřídali).

👉 **Materiál:** Nafukovací balónek

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Pinkáme si balónek v kruhu a opakujeme větičky. Kdo do balónku pinkne, má za úkol říct například: *Já jsem...* (při opakování jmen) nebo: *To je... / Já mám...* a přitom doplní nějaký pojem k danému tématu, který si právě vybaví (např. *šípek, kaštan...* k tématu podzim). Používáme pouze kratičké věty, aby byla aktivita dynamická. Každé dítě by mělo alespoň jednou pinknout do balónku a alespoň jednou promluvit.

Kouzelné stromy

🔄 **Cíle:** Práce s příběhem, práce s knihou, nová slovní zásoba, interkulturní učení

🕒 **Délka aktivity:** 45 min., rozloženo na několik animačních jednotek

👉 **Materiál:** Kniha *Kouzelné stromy* | *Die Zauberbäume* (viz Literatura a odkazy), podle druhu aktivit výtvarné materiály, kostýmy apod.

👉 **Příprava:** Přečteme si knihu *Kouzelné stromy* a promyslíme aktivity.

~ Průběh:

Popustíme uzdu fantazii a pracujeme s dvojjazyčnou knihou. Využijeme různé možnosti v souladu se schopnostmi dětí a aktivity kombinujeme: (dvojjazyčné) předčítání / poslouchání CD, interaktivní pohádka (viz blok C), malování/vybarvování/promítání obrázků, výroba skřítek/zvířátek/lesa, převlékání za skřítky atd.

Další tipy viz <https://bit.ly/2uz3Aaq>.

Varianty:

Můžeme propojit s podzimními aktivitami, seznamováním s přírodou a další skřítkovskou tematikou, např. Křemílkem a Vochoomůrkou (viz téma podzim).

Domino

🕒 **Cíle:** Interkulturní učení, nová slovní zásoba

🕒 **Délka aktivity:** 20 min.

📁 **Materiál:** Kartičky domina

👉 **Příprava:** Příprava kartiček, a to vždy se dvěma obrázky, jejichž názvy jsou stejné nebo podobné v češtině i němčině, tj. germanismy či internacionalismy (slova by měla vycházet z dětského slovníku). Příklady kartiček: *Ananas* | *kakao*; *Kakao* | *bagr*; *Bagger* | *banán*; *Banane* | *auto*; *Auto* | *ananas*. Ideálně alespoň jedna kartička pro každé dítě.

~ Průběh:

Každé dítě si vylosuje jednu či více kartiček (dle počtu kartiček a dětí) a pokusí se poskládat kartičky vedle sebe jako domino. Poté se děti zeptáme, proč si myslí, že jsou na kartičkách zrovna tyto obrázky, a krátce o tom společně diskutujeme. Pak děti požádáme, aby řikaly názvy věcí na kartičkách německy, češtinu zastupuje jazykový animátor / maňásek. Po přeřikání slov následuje další diskuze o podobnosti jednotlivých slov. Cílem je, aby si děti co nejvíce odvodily samy.

Hači Pači

🕒 **Cíle:** Seznamovací aktivita, odbourávání nejistoty, pohybová aktivita

🕒 **Délka aktivity:** 10 min.

📁 **Materiál:** Kruh ze židlí, o jednu židli méně, než je dětí; malá figurka představující „Hači Pači“, např. z čokoládového „kinder vajíčka“, aby se vešla skrytě do dlaně.

👉 **Příprava:** Nacvičení vět *Kdo jsi (ty)? Já jsem...* Dle potřeby volba jiných vět. Možné propojit s písničkou *Já, já, já, ty, ty, ty*, kterou známe z bloku A.

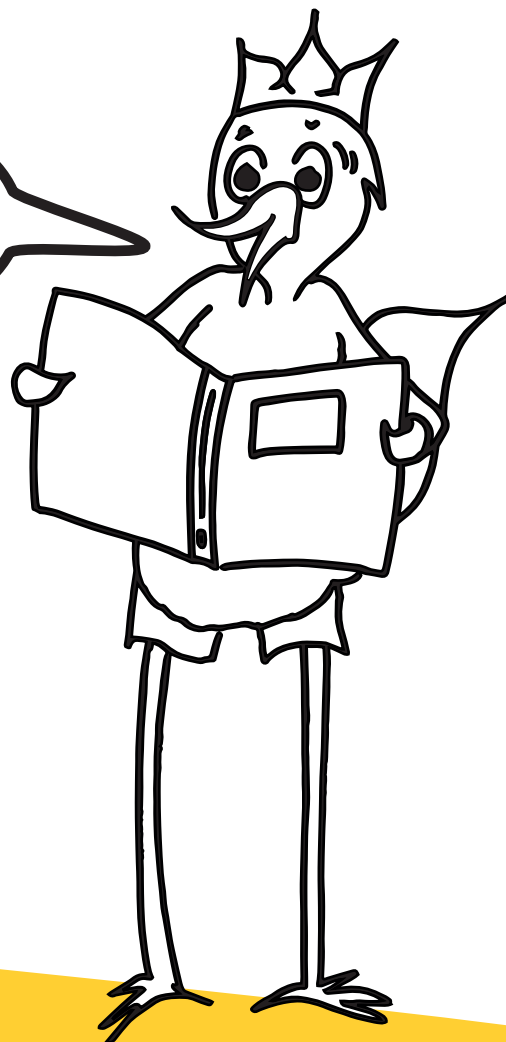
~ Průběh:

Děti sedí na židlích v kroužku. Jedno z nich odejde za dveře. Zbylé děti ve skupině natáhnou ruce před sebe a sepnou je dlaněmi k sobě. Jazykový animátor vybere, které z dětí bude Hači Pači. Toto dítě si do sepnutých rukou schová malou figurku Hači Pači.

Poté zavoláme zpět dítě, které bylo za dveřmi. To se postaví doprostřed a postupně ukazuje na své kamarády a ptá se: *Kdo jsi ty?* Dotázaný odpoví: *Já jsem...* a doplní své jméno. Má-li tázané dítě v ruce figurku, zakřičí *Hači Pači!* V tom okamžiku všechny děti rychle změní svá místa a i hráč uprostřed chce získat místo pro sebe. Ten, kdo nenajde žádné volné místo, může jít za dveře a hledá pak nového Hači Pači. Aktivitu

opakujeme dle potřeby, ideálně se ale vystřídají všichni jak uprostřed, tak v roli Hači Pači.

*Inspirováno aktivitou z publikace
Projekt jako stavebnice
(viz Literatura a odkazy).*

Varianta:

Existuje i těžší varianta, kterou je vhodné využít v dalších blocích k procvičování různých otázek, povelů a odpovědí. (Například na otázku: *Máš to?* mohou děti reagovat: *ano/ne*, na povel: *Ukaž!* mohou odpovědět: *Nic!/Mám!* apod.). Také je možné použít figurku, která se hodí do kontextu či k aktuálnímu tématu; můžeme například oživit i neživé věci: *Já jsem citrón.* (téma ovoce a zelenina), *Já jsem panenka.* (téma hračky), *Já jsem princezna.* (téma pohádky) apod.

Tiše, tiše, medvěd spí

🔄 **Cíle:** Opakování slovní zásoby, pohybová aktivita

🕒 **Délka aktivity:** 15 min.

📁 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ **Průběh:**

Jedno dítě představuje medvěda. Pro něj připravíme pelíšek, do něhož si lehne. Ostatní děti chodí kolem po špičkách a říkají básničku:

*Tiše, tiše, medvěd spí,
kdo ho vzbudí, toho sní.*

Poté co básničku dokončí, medvěd vyskočí a zkouší děti pochytyat. Aktivita končí, když medvěd pochyty všechny děti, případně alespoň některé z nich. Zbytečně neprotahujeme. Poté zvolíme nového medvěda a pokračujeme.

Oheň, voda, vítr, země

 Cíle: Nová slovní zásoba, rozechřívací aktivita

 Délka aktivity: 10 min.

 Materiál: Není potřeba.

 Příprava: Není potřeba.

Průběh:

Děti se pohybují po místnosti a na předem domluvené povely reagují různým způsobem:

Oheň: Všichni běží ke dveřím.

Voda: Všichni musí na něco vylézt, stačí kousek nad zem.

Vítr: Všichni se schovají do rohů místnosti.

Země: Všichni si sednou na bobek nebo si na chvíli lehnou na zem.

Na začátku zadává povely jazykový animátor, později i děti.

Varianty:

Slova a k nim přiřazené činnosti můžeme pozměnit, například:

Pomoc! Všichni přiběhnou k tomu, kdo volá.

Hoří! Všichni běží ke dveřím.

Pozor! Všichni se podívají směrem k tomu, kdo volá, a „zmrznou“.

Auto! Ten, kdo udává povely, představuje nebezpečí a ostatní se od něj musí co nejrychleji vzdálit.

Prasátko a chlívek

 Cíle: Nová slovní zásoba, pohybová aktivita

 Délka aktivity: Napoprvé 15 min. Pokud aktivitu zařazujeme častěji, počítejme asi s 8 min.

 Materiál: Není potřeba.

 Příprava: Není potřeba.

Průběh:

Děti vytvoří trojice tím způsobem, že se dvě spojí rukama tak, aby vytvořily „chlívek“ pro třetího, tj. prasátko, které mezi nimi (v chlívku) sedí na bobku. Jazykový animátor se k aktivitě může nebo nemusí přidat (podle počtu dětí doplňuje v případě potřeby neúplnou trojici). Jazykový animátor dává pokyny:

Chlívka: Místa si vymění všichni, kdo stojí se spojenýma rukama. Ti, co sedí na bobku, zůstávají na svém místě jako záchytné body, nad nimiž mají vzniknout nové chlívky. Během této proměny se chlívka musí rozpojit, aby nad jiným prasátkem znovu vznikl.

Prasátko: Prohodí se všichni ti, kdo sedí na bobku.

Guláš: Místa si prohodí úplně všichni, mohou při tom měnit jednotlivé pozice, tj. prasátko může tvořit s dalším dítětem chlívka a naopak chlívky se mohou stát prasátky.

Úlohou každého účastníka aktivity je při každé výměně zaujmout danou pozici (rolí chlívku či prasátka) co nejrychleji, aby nezůstal stát mimo.

Po nacvičení mohou děti dávat pokyny samy. Jazykový animátor případně aktivitu koriguje, protože občas nastane situace, kdy některé z dětí chce dávat pokyny častěji, a někdo jiný ještě nebyl na řadě. Dbejte na to, aby se všichni spravedlivě prostřídali.

Varianty:

Lze samozřejmě měnit slova, která se děti učí (*garáž – auto – rallye* apod.). Také je možné zapojit zvuky nebo gesta.

Kamarád

 Cíle: Nová slovní zásoba, práce s písničkou, pohybová aktivita

 Délka aktivity: Asi 5 min., eventuálně zopakovat na závěr animační jednotky

 Materiál: Není potřeba.

 Příprava: Není potřeba.

Průběh:

Děti stojí v kruhu či v půlkruhu, podle velikosti skupiny (pro tvorbu kruhu je možné použít aktivitu **Kroužek** – viz blok A). Poprvé již písničku zazpíváme celou v českém jazyce. Tím, že se text v podstatě opakuje, děti rychle pochopí sled pohybů. Posléze si zanotujeme i německou verzi: *Wenn du glücklich bist, dann klatsche in die Hand*, kterou některé děti možná znají, resp. v níž se obeznámí s obsahem.

Jednoduchá píseň s pokyny a pohyby na nápěv písně *Chodím po Broadwayi*:

1. *Když jsi kamarád, tak tleskej rukama, (tlesk, tlesk)*

když jsi kamarád, tak tleskej rukama. (tlesk,tlesk)

Rfr.: *Když náladu máš, je ti dobře,*

když náladu máš, tleskej rukama. (tlesk, tlesk)

V originále je píseň daleko delší, s malými dětmi nacvič pouze první tři sloky.

2. Když jsi kamarád, tak dupej nohama, (dup, dup)
když jsi kamarád, tak dupej nohama. (dup, dup)
Rfr.: Když náladu máš, je ti dobře,
když náladu máš, dupej nohama. (dup, dup)

3. Když jsi kamarád, tak pozdrav se s námi, (čau, čau)
když jsi kamarád, tak pozdrav se s námi. (čau, čau)
Rfr.: Když náladu máš, je ti dobře,
když náladu máš, pozdrav se s námi. (čau, čau)

Jedna, dvě, Honza jde

🔄 **Cíle:** Práce s písničkou, nová slovní zásoba

🕒 **Délka aktivity:** Asi 15 min., eventuálně zopakovat na závěr animační jednotky

👜 **Materiál:** Kostýmy – pro Honzy hadrové pytle nebo látkové tašky, starší, pantátovské kšiltovky či klobouky po dědovi; pro maminky lehké šátky po babičce či zástěrky; eventuálně nahrávka této písničky

👉 **Příprava:** Není potřeba.

👉 **Průběh:**

Děti rozdělíme do dvou skupin na Honzy a maminky, dle rolí je oblečeme a rozdáme rekvizity. Honzové se postaví do zástupu. Maminky stojí s pažemi složenými před hrudníkem

v řadě vedle sebe trochu stranou, aby nepřekážely Honzovi v cestě, a pohybují se ze strany na stranu. Na začátku vyrazí jazykový animátor jako první s Honzíky za sebou, aby určil tempo písničky a předvedl dětem jednotlivé pohyby:

*Jedna, dvě, Honza jde, (Honzové jdou a počítají jedna, dvě)
nese pytel mouky, (nesou pytel)
máma se raduje, (maminky pohybují pažemi složenými před hrudníkem sem a tam)
že bude péct vdolky. (maminky naznačí, že z těsta hnětou vdolky)*

Písničku klidně zopakujeme vícekrát, Honzíkové v první pozici se střídají.

Mišmaš

🕒 **Cíle:** Opakování slovní zásoby, nová slovní zásoba

🕒 **Délka aktivity:** Asi 20 min.

📁 **Materiál:** Kartičky velikosti dětské dlaně. Podle velikosti skupiny připravíme tolik obrázkových kartiček se slovní zásobou, kterou chceme procvičovat. Důležité je, aby se obrázek ve skupině minimálně 2x opakoval.

👉 **Příprava:** Prostorný kruh ze židlí

~ Průběh:

Děti si vyberou židli a posadí se. Doprostřed kruhu se položí kartičky, které si děti rozeberou. Ke každému tématu si jazykový animátor vymyslí doprovodný komentář: *Ve skříni hledáme... například svetr.* Děti, které zrovna mají obrázek se svetrem, vstanou a vymění si spolu místa. Nebo: *Ve skříni hledáme... například kalhoty.* Pak vstanou děti, které si vzaly kartičky s kalhotami, apod. Můžeme zvolit i jinou větu, například: *Do salátu dáme... mrkev.* nebo: *Do salátu dáme... rajče.*

Jazykový animátor občas zvolá *mišmaš*, při tom vstanou všichni a vymění si místa. Po určité době je vhodné děti vyzvat, aby daly své kartičky opět na zem doprostřed kruhu a vybraly si kartičku s jiným obrázkem. Aktivita se opakuje. Jména obrázků na kartičkách nemusí vyvolávat pouze jazykový animátor, ale mohou je vyvolávat i děti jedno po druhém.

Pekař peče housky

🕒 **Cíle:** Práce s básničkou, rozechřívací aktivita

🕒 **Délka aktivity:** 5 min.

🧰 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ **Průběh:** Děti stojí v kruhu. Otočí se tak, aby stály jedno za druhým, a všichni se chytí za ramena. Básničku nejprve předřikává jazykový animátor, později všichni společně říkají:

*Pekař peče housky, (při tom masírují ramena kamaráda, který stojí před nimi)
uždibuje kousky, (vzájemně se lechtají či lehce štípají jednou rukou)
pekařka mu pomáhá, (vzájemně se lechtají či lehce štípají oběma rukama)
uždibují oba dva. (lechtají se či štípají o něco intenzivněji)*

A pak se všichni otočí do středu kruhu s *mňam, mňam, mňam*. Celou básničku můžeme párkrát zopakovat, přičemž děti se před každým opakováním otočí na jinou stranu, takže masírují buď kamaráda nalevo, nebo napravo.

Už to hezky umíme

Blok C navazuje na blok B. Předpokládáme tedy, že děti již ovládají alespoň pasivně některá slovíčka, s nimiž se setkaly v bloku A a B, že rozumí jednoduchým pokynům a reagují na ně správně a s jistotou.

Tento blok se zaměřuje na to, aby se u dětí posílilo porozumění českému jazyku a především jeho aktivní používání. Aktivita pobízejí děti během animačních jednotek k samostatnému projevu v jazyce sousední země a přispívají k postupnému rozšiřování jejich slovní zásoby.

Děti i nadále vedeme k reprodukci říkanek, říkadel, písniček a básniček v českém jazyce, chválíme je za jejich otevřenost a zájem o jazyk. Poznávání a používání sousedního jazyka je spojeno s pohybem, děti zapojují různé smysly, stejně jako tomu bylo v předchozích blocích.

Cíle

- Aktivní používání českého jazyka
- Procvičování výslovnosti
- Další rozšiřování slovní zásoby
- Uvědomění si podobností a rozdílů ve vlastní kultuře a v kultuře sousední země
- Upevnění zájmu o Česko jako sousední zemi a zájmu o českou kulturu

Délka bloku

- Navrhovaná délka bloku C zahrnuje 8 animačních jednotek.

Aktivity

Pojď, to dáš!

🔄 **Cíle:** Nová slovní zásoba, opakování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** 5 min.

📁 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Děti stojí v kruhu. Nejprve jim podle jejich jmen popořadě přidělíme formy jejich jména v 5. pádě (*Karel – Karle*). Eventuálně je možné dětem nabídnout český ekvivalent jejich jména nebo zdobnělinu. Ukážeme na jedno z nich a zvoláme:

Karle! (Volá ten, co je na řadě.)

No? (Karel dělá, že se bojí.)

Pojď! (Zvolá ten, kdo je na řadě.)

Mám strach... (Odpoví Karel.)

To dáš! (Odpoví celá skupina.)

Pak je na řadě Karel a volá na někoho dalšího.

Čísla v kruhu

🔄 **Cíle:** Opakování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** Napoprvé 20 min., při opakování v dalších jednotkách 10 min.

📁 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Ověříme, že děti ovládají číselnou řadu 1–5 nebo 1–10 v mateřském jazyce.

~ Průběh:

Děti stojí v kruhu, ruce mají lehce oddálené od těla s dlaněmi vzhůru. Každé dítě vloží svou pravou ruku do dlaně vedle stojícího dítěte. Vznikne tak kruh, v němž má každé dítě ve své levé dlani položenou pravou dlaň dítěte nalevo od něj, přičemž svou pravou dlaň má položenou na levé dlani dítěte napravo od něj.

Po vytvoření kruhu natrénujeme posílání impulzu. Po kruhu několikrát pošleme impulz: Jedno z dětí začne a tleskne pravou rukou do levé dlaně souseda. Ten zopakuje totéž a pošle tlesknutí po kruhu dál. Tlesknutí tak oběhne několikrát celý kruh.

Utvoření takového kruhu může chvíli trvat. Nezapomeň na dostatek trpělivosti a případnou pomoc.

Když děti zvládnou posílat tlesknutí, přidáme k tlesknutí i čísla. Každé dítě, které tleskne, řekne zároveň číslo, které je na řadě (*jedna, dva...*). Podle schopností dětí opakujeme číselnou řadu 1–5 nebo 1–10 několikrát v němčině a poté i česky. V závislosti na počtu dětí následuje po čísle 5, resp. 10, zase číslo 1.

Po zautomatizování této aktivity může následovat aktivita *Šly tři opice...*

Šly tři opice...

🎯 **Cíle:** Procvičování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** Napoprvé 20 min., po osvojení 10 min.

📁 **Materiál:** Eventuálně obrázky dokumentující říkanku

👉 **Příprava:**

Tato aktivita navazuje na předchozí aktivitu **Čísla v kruhu**. Bez toho, aniž by děti natrénovaly postavení v kruhu a posílání impulzu po kruhu ve formě tlesknutí, se do této aktivity nepouštíme.

Text říkanky:

*Šly tři opice
do porodnice,
do jakého patra šly,
to nám povíš právě TY!*

~ Průběh:

Před začátkem samotné aktivity seznámíme děti s obsahem básničky, případně ji doprovodíme obrázky.

Děti stojí v kruhu s jednou rukou v dlani souseda (detailně popsáno výše, viz aktivita **Číslo v kruhu**). Jazykový animátor předřikává text říkanky *Šly tři opice* a děti posílají po kruhu tlesknutí v rytmu říkanky. Tlesknutí se posílá dál na každou slabiku. Říkanka se při osvojování musí říkat pomalu.

Na koho padne slovo *TY*, ten řekne číslo patra, tedy libovolné číslo od jedné do pěti či deseti česky. Poté se pokračuje v tleskání a odřikává se číselná řada až do jmenovaného čísla. Dítě, na něž by mělo řečené číslo padnout, se před tím, než jej jeho soused tleskne do dlaně, snaží rukou ucuknout.

Například: Dítě, na něž vyšlo poslední slovo v říkance, tj. slovo *TY*, řekne číslo *čtyři*. Tleskne další dítě, které řekne *jedna*; dítě s jedničkou pak tleskne souseda a řekne *dva*; dítě s dvojkou tleskne souseda a řekne *tři*; dítě s trojkou řekne *čtyři* a chce přitom tlesknout do dlaně sousedovi, který se snaží rukou ucuknout.

Další kolo začínáme novým impulzem (tlesknutím), který vyšle jiné, nově vybrané dítě.

Obrázkové bingo

🎯 **Cíle:** Procvičování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** 20 min.

📁 **Materiál:** Čtvercová mřížka (např. 4 x 4 pole) pro každé dítě; malé obrázky procvičovaných slovíček v takovém počtu a velikosti, aby se do každého pole mřížky vešel jeden obrázek (v našem případě tedy 16 obrázků). (Obrázky se mohou opakovat.) Pro každé dítě je potřeba jedna sada obrázků. Dále několik lepidel (ideálně pro dvojici či trojici, omezí se tím prostoje). Velké obrázky používaných slovíček.

V případě procvičování barev stačí, aby mělo každé dítě k dispozici pastelky daných barev.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

🌀 Průběh:

Každé dítě dostane mřížku a sadu obrázků. Jazykový animátor říká česky slovíčka a děti ve své sadě hledají daný obrázek a lepí si jej do mřížky. Důležité je upozornit děti, že obrázek si mohou nalepit do libovolného pole dle svého výběru. Cílem je, aby každé dítě mělo originální mřížku s různým rozmístěním obrázků.

Varianta:

Nejsou-li si děti ve slovíčkách dostatečně jisté, může mít jazykový animátor všechny obrázky u sebe a teprve po vyslovení slovíčka dětem daný obrázek rozdává. V tomto případě se vyplatí používání celých vět a poděkování. Jazykový animátor například řekne: *To je pes. Prosím.* Dítě odpovídá: *Děkuji.* Při větším počtu dětí může být tato varianta zdlouhavá.

Když mají všechny děti mřížky vyplněné, jazykový animátor ukazuje velké obrázky a pojmenovává je. Každé dítě si ve své mřížce daný obrázek přeškrtně. Kdo má ve své mřížce přeškrtané dvě řady nebo dva sloupce (libovolně přizpůsobte), oznamuje to výkřikem: *bingo!* Hrajeme tak dlouho, než bingo získá více dětí.

Varianta:

Při větším počtu dětí (více než 12) lze použít i další variantu aktivity. Po nalepení všech obrázků do mřížky dostane každé dítě přidělený jeden obrázek. Děti chodí s mřížkou po místnosti, a když se s někým potkají, představí se podle obrázku. Například jedno dítě řekne: *Já jsem pes.* A druhé dítě odpoví: *Já jsem kočka.* Odpověď si zaškrtnou ve své mřížce a pokračují k dalšímu kamarádovi. Po vyškrtnání sloupců/řádek dítě opět zakřičí *bingo!*

Vidím něco, co ty nevidíš

🔄 **Cíle:** Procvičování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** 5 až 15 min.

📁 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Pracujeme s větou *Vidím něco, co ty nevidíš, a to je...* (doplníme barvu). Děti hádají, co máme na mysli. Na začátku aktivity předříkává jazykový animátor sám a nechá děti jen hádat/hledat. Například: *Vidím něco, co ty nevidíš, a to je červené.* Děti mají za úkol najít a pojmenovat třeba červenou tužku. Jazykový animátor jim jejich domněnky vyvrací/potvrzuje pomocí: *Ne. (Není to...).* / *Ano! (Je to...).* Využít můžeme věci, které se již v místnosti či venku (na zahradě, na procházce) nacházejí, nebo můžeme na těchto místech předem rozmístit věci/obrázky k tématu, které chceme procvičovat. Na začátku (tj. při prvním seznámení s hrou) necháme děti, aby jednotlivé věci pouze pojmenovávaly; postupně je můžeme naučit úvodní větičku (která je poměrně dlouhá a těžká) a nechat je hádat navzájem. Kdo uhodne předmět jako první, je na řadě s větičkou a výběrem předmětu. Hlídáme, aby se prostřídaly všechny děti.

Kuba říká

🔄 **Cíle:** Procvičování slovní zásoby, interkulturní učení

🕒 **Délka aktivity:** 5 až 15 min.

📁 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Jazykový animátor vysvětlí dětem pravidla hry: Musejí dělat všechno, co Kuba říká. Např. *Kuba říká: Skákejte! Kuba říká: Běhejte! Kuba říká: Zívejte!* Děti na povel skáčou, běhají, zívají. Ozve-li se jen: *Skákejte!*, děti by měly zůstat stát a na pokyn nereagovat, protože to neřekl Kuba. Pojmy nemusíme nijak zvlášť vysvětlovat, stačí, že názorně ukazujeme. Postupně (při dalších opakováních) děti zapojíme tak, aby byly samy schopné dávat pokyny; spojením pohybu a pojmů si slova pěkně zapamatují. Dbáme na to, aby se během hry vystřídaly všechny děti. Na řadu přijde třeba ten, kdo se splete. Případně oslovujeme konkrétní děti.

Varianta:

Můžeme děti bavit tím, že zapojujeme jiná česká jména, například: *Pepa říká, Fanda říká, Anička říká* apod.

Bláznivý vlak

🔄 **Cíle:** Nová slovní zásoba, procvičování slovní zásoby, práce s písničkou, pohybová aktivita

🕒 **Délka aktivity:** 10–20 min.

📁 **Materál:** Volitelně lze připravit obrázky k tématu vlak (mašinku, tunel, most, koleje apod.), případně hračky. Melodie písně viz <https://bit.ly/2M3yZN5>.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

S dětmi si povídáme o tom, že pojedeme vlakem na návštěvu do Česka. Vytvoříme z dětí hada, resp. vlak. Vlášek projíždí místností, jazykový animátor dává různé pokyny jako například *pomalou/rychle, stůj!, vystupujeme/nastupujeme* atd. podle své fantazie a předchozích znalostí dětí. Děti mohou měnit způsob pohybu podle toho, kudy projíždí (tunel, most). Při větším počtu dětí lze vytvořit více vláčeků, případně zavést i závory, auta, stromy apod.

Při pohybu vláčku lze dětem zpívat text: *Jede, jede mašinka, kouří se jí z komínka, jede, jede do dálky, veze děti ze školky.*

Tuto aktivitu
můžeš dobře využít
v rámci příprav výletu do Česka
(blok D), zvlášť pokud do sousední země
pojedete vlakem. Ale i pouhá simulace
výletu je velká legrace!

Interaktivní pohádka

🔄 **Cíle:** Práce s příběhem, práce s knížkami, nová slovní zásoba

🕒 **Délka aktivity:** 15 min.

📁 **Materiál:** Obrázky k rolím

👉 **Příprava:** Příprava vlastní pohádky či využití níže uvedeného textu, rozdělení rolí: děda, bába, táta, máma, kočka, myška, všichni; promyšlení gest: prosím, pomoc, nic.

Pohádka o červené řepě

Děda zasadil řepu. Řepa roste, roste, roste a je veliká. Děda chce řepu vytáhnout. Táhne, táhne, a nic. Děda volá bábu: „Bábo, prosím, pomoc!“ Děda táhne, bába táhne, a nic! Bába volá tátu: „Táto, prosím, pomoc!“ Děda táhne, bába táhne, táta táhne, a nic. Táta volá mámu: „Mámo, prosím, pomoc!“ Děda táhne, bába táhne, táta táhne, máma táhne, a nic. Máma volá kočku: „Kočko, prosím, pomoc!“ Děda táhne, bába táhne, táta táhne, máma táhne, kočka táhne, a nic. Kočka volá myšku: „Myško, prosím, pomoc!“ Děda táhne, máma táhne, bába táhne, táta táhne, kočka táhne, myška táhne a bum... Řepa je tady.

~ Průběh:

Zeptáme se dětí, zda pohádku o červené řepě znají. Ukážeme jim obrázky příběhu a společně si jej v jejich mateřštině převyprávíme. Seznámíme se se slovíčky a procvičíme je. Poté rozdělíme dětem role, některé role mohou mít i všechny děti najednou.

Gesta si děti vymyslí nejlépe samy. Poté předčítáme příběh a všichni doprovázíme vyprávění pohyby tak, aby bylo zřejmé, co se v příběhu právě děje.

Varianta:

Děti sedí v kroužku na zemi nebo na židlích, jazykový animátor jim předčítá pohádku, a když děti uslyší v pohádce slovíčko, které již znají, zacinkají zvonečkem. Poté se jazykový animátor cíleně ptá, jaké konkrétní slovíčko dítě slyšelo a co toto slovíčko znamená.

Pozor, bomba!

🎯 **Cíle:** Nová slovní zásoba, opakování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** 15 min.

📁 **Materiál:** Připravíme si 8 předmětů, které chceme dětem představit nebo s nimiž budeme pracovat.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

*Předměty mohou vybrat děti samy.
Lze začít s menším počtem předmětů
a průběžně přidávat další.*

~ Průběh:

Děti sedí v kruhu. Jazykový animátor jim představí předměty a společně si projdou jejich výslovnost. Jedno z dětí odejde za dveře a ostatní společně vyberou, který z předmětů bude představovat „bombu“. Předměty leží uprostřed kruhu na zemi. Dítě, které bylo za dveřmi, se vrátí zpět do místnosti a pokusí se vybrat z předmětů jen ty, které nejsou „bomba“. Vezme do ruky první předmět a řekne, jak se jmenuje v češtině (jazykový animátor případně vypomůže), a odloží ho stranou. Takto pokračuje i s dalšími předměty. Pořadí předmětů volí samo. Pokud vybere předmět, který představuje „bombu“, pak musí ostatní nahlas zakřičet *BUM!* A kolo končí. Pak jde za dveře další dítě a celé opakujeme. Lze počítat, kolik kdo vybral předmětů, než narazil na „bombu“.

Hledání předmětů

🎯 **Cíle:** Opakování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** 15 min.

📁 **Materiál:** Připravíme si předměty k tématu (např. ovoce, hračky).

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Děti sedí v kruhu. Jazykový animátor jim představí předměty a společně si projdou jejich výslovnost. Jedno z dětí odejde za dveře a ostatní společně vyberou, jaký předmět schovají někde v místnosti. Dítě, které bylo za dveřmi, se vrátí zpět do místnosti a schovaný předmět hledá. Ptá se: *Co je to?* Děti sborově odpoví, jak se předmět jmenuje. Hledajícího navádějí tím, že říkají *zima* v případě, že jejich kamarád hledá úplně mimo prostor, kde se schovaný předmět nachází; *tepló*, když už jejich kamarád hledá v blízkosti schovaného předmětu; a nakonec *hoří!*, když je předmět úplně odhalen. Děti se v hledání střídají.

Varianty:

Průběžně lze přidávat další předměty. Aktivitu je možné realizovat i venku.

Jedná se o variantu hledací hry
Samá voda, přihořívá, hoří
s jednoduššími a v praxi
využitelnějšími výrazy.

Jeden zmizel...

🔄 **Cíle:** Opakování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** 15 min.

📁 **Materiál:** Připravíme si několik předmětů, které chceme dětem představit nebo s nimiž budeme pracovat (podle tématu). Dále je potřeba šátek na zakrytí předmětů.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Děti sedí v kruhu. Jazykový animátor představí předměty a společně si projdou jejich výslovnost. Pak se předměty přikryjí šátkem a jazykový animátor děti vyzve, aby zavřely oči (nebo se otočily), a vyjme zpod šátku jeden předmět. Poté jazykový animátor šátek odstraní a děti hádají, který předmět zmizel. Které dítě uhodne chybějící předmět jako první, dostává bod. Když navíc řekne, jak se předmět jmenuje v češtině, dostane druhý bod. Celé opakujeme, dokud to děti baví.

Varianty:

Dítě, jež uhodlo jako první, který předmět zmizel, můžeme odměnit tak, že může samo další předmět odstranit. Jazykový animátor se zapojí do hry, jen dítěti na začátku sdělí, že má říci *ano*, až bude hotovo a předmět odstraněn. To bude pokyn pro ostatní, aby oči otevřeli a aktivita mohla pokračovat.

Černokněžník Imperativ

🔄 **Cíle:** Nová slovní zásoba, opakování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** 5–10 min.

📁 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Děti sedí v kroužku na zemi. Klidně můžeme začít krátkým příběhem a navodit tak atmosféru, v níž existoval čaroděj, který uměl česky a který vždy všechny přiměl, aby dělali, co chtěl... Všichni začneme ukazovat prstem nahoru a přitom opakovat kouzelnou formulku: *Ukaž nahoru!* Nebo můžeme začít ukazovat na zem a říkáme přitom: *Ukaž dolů!* Povelů různě střídáme. A pak v jednu chvíli zazní povel: *Ukaž!* V tom okamžiku má každý za úkol ukázat na někoho v kruhu. Pokud na sebe ukazují dvě děti navzájem, hodně nahlas vykřiknou a poté se posunou z kruhu kousek dozadu, a tím vypadnou. Na začátku můžeme zkusit pár kol bez vypadávání. Vypadáváním se kruh zmenšuje,

ale i ti, co sedí mimo něj, pomáhají při dalším kole opakovat jednotlivé formulky. Můžeme vytvořit variace na různá slovesa v rozkazovacím způsobu a doplnit je patřičnými gesty (např. *koukej, volej, mrkej...*).

Rallye

🕒 **Cíle:** Nová slovní zásoba, opakování slovní zásoby, pohybová aktivita

🕒 **Délka aktivity:** 15 min.

📁 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

👉 **Průběh:** Ideální je začít v kruhu a nejprve si procvičit význam jednotlivých slov:

Doprava: Celý kruh se pohne o kousek doprava.

Dopředu: Všichni v kruhu udělají krok dopředu.

Dozadu: Všichni se opět vrátí o krok zpět.

Doleva: Všichni v kruhu udělají krok doleva.

Několikrát procvičíme popořadě a potom to zkusíme různě na přeskáčku.

Jakmile se to děti naučí, rozdělíme je do dvojic. Jedno dítě vždy stojí vpředu a druhé vzadu. To vpředu je auto, to vzadu řidič. Vysvětlíme jim, že auta neslyší na různá zatahání, ale pouze na česká slovíčka, která jsme si předtím společně řekli. Případně se děti zeptáme, zda znají nějakou značku automobilů z Česka (např. Škoda, Tatra, Liaz...). Přidáme povel *stop*, jímž autíčko zastaví.

Úkolem pro první kolo je objet s autíčkem místnost kolem dokola a zase zaparkovat. Poté se řidič a auto prohodí. Progresi v plnění úkolu lze realizovat tak, že autíčka budou mít ruce před sebou a zavřené oči. Je ovšem nutné, abychom pak byli obzvlášť bedliví a dávali pozor, aby některé z dvojic nenabouraly.

Další stupeň progresu spočívá v rozdělení na týmy. Všechny týmy mají výchozí depo a každý tým určí jedno dítě, které představuje autíčko (jednotlivá depa se v ideálním případě nacházejí vedle sebe na jedné čáře na podlaze). Úkolem týmu je řídit auto povely na dálku, přičemž auto jede poslepu: Má objet židli, nesmí do ničeho narazit (ani do protijedoucího autíčka soupeřícího týmu) a pak musí dojet zpátky do depa. Auto na trati můžeme po každém kole vyměnit, dokud to děti baví.

*Neopakuj více než 5krát,
pak už se pozornost dětí
výrazným způsobem snižuje.*

Varianta:

Nastane-li problém se zrcadlením pohybů v kruhu, můžeme pro začátek děti postavit do řady vedle sebe, jazykový animátor si stoupne před ně, aby na něj všechny děti dobře viděly, a všichni společně dané pohyby natrénují.

Rodina

🔄 **Cíle:** Nová slovní zásoba, příp. opakování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** 30 min.

📁 **Materiál:** Fotky rodin dětí ve fólii

➡ **Příprava:** Jazykový animátor poprosí s časovým předstihem rodiče dětí, aby mu zapůjčili rodinné fotky (s dovětkem, že fotky nebudou nikde zveřejňovány, po animační jednotce je děti opět přinesou domů).

~ Průběh:

Jazykový animátor si společně s dětmi prohlíží fotky a děti ukazují na jednotlivé osoby podle toho, které slovíčko jazykový animátor vysloví. Poté děti samy fotku popisují a při tom používají i naučená osobní zájmena z předchozích jednotek: *To je moje maminka, to je můj bratr...* Popisují také například, co jednotlivé osoby rády jí, jaké jsou jejich oblíbené barvy apod. (Slouží mimo jiné k opakování slovní zásoby.)

Dáš mi...?

🔄 **Cíle:** Nová slovní zásoba

🕒 **Délka aktivity:** 5 min.

📁 **Materiál:** Mistička s ovocem

➡ **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Děti stojí/sedí v kruhu a postupně si předávají mističku, z níž si každý vezme kousek ovoce a poté ji pošle dál s následujícím krátkým dialogem:

A: *Dáš mi...?*

B: *Ne.* (Zakroučí hlavou.)

A: *Prosím.* (Spojí ruce k sobě a prosí.)

B: *Prosím.* (Zlehka se ukloní a předá mističku s ovocem.)

A: *Děkuji.* (A vezme si z mističky kousek ovoce.)

Lze opakovat s různými předměty či ritualizovat například před svačinou.

Království

🕒 **Cíle:** Nová slovní zásoba, opakování slovní zásoby, seznamování (opakování jmen), nonverbální komunikace

🕒 **Délka aktivity:** 15 min.

🎒 **Materiál:** Rekvizity pro jednotlivé postavy (žezla, korunky, čepice, obrázky apod.)

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Děti sedí v kruhu. Nejprve se naučíme vytleskávat, aby nám později nečinilo potíže propojovat motoriku s mluvením. Každé dítě, jedno po druhém, si po vzoru jazykového animátora zkusí tlesknout dvakrát o kolena a dvakrát do dlaní, klidně i několikrát, než přijde na správný postup. Poté každé dítě dostane přidělenou pohádkovou roli nebo si ji vybere: král, královna, šašek, princ, princezna (v ideálním případě rozdáme dětem i potřebné rekvizity, což usnadní rozeznávání postav, obzvláště při větším počtu dětí). S omezeným počtem postav si děti zpočátku poradí lépe. Hrajeme-li poněkoličaté nebo děti již dobře znají další (pohádkové) postavy, můžeme soubor postav rozšířit např. o Krtečka, skřítky, zvířátka apod. Děti jedno po druhém vytleskávají jméno své postavy a své vlastní jméno (tím mj. odlišíme stejné postavy a děti si zopakují jména), např. *princezna, princezna, Anne, Anne; král, král, Hans, Hans*. Na jedno tlesknutí připadá jedno slovo (je to jednodušší než vytleskávat slabiky).

Poté se v kruhu navzájem vyvoláváme (jednoduše pouze vlastním jménem bez vytleskávání), jazykový animátor začíná. Kdo je vyvolán, vytleská jméno své postavy a své vlastní jméno a vyvolá někoho dalšího. První kolo vyvolávání může proběhnout jednoduchým způsobem popořadě v kruhu; pokud již děti tuto variantu dobře zvládají, můžeme další kolo vyvolávat na přeskáčku. Dáváme pozor, aby se prostrídaly všechny děti. Ty, které již byly na řadě, si mohou například položit ruku na hlavu nebo si sednout na bobek apod.

Varianta:

Aktivitu můžeme hrát i s jinou slovní zásobou, např. s ovocem a zeleninou, barvami či se zvířátky.

Molekuly

🕒 **Cíle:** Nová slovní zásoba, opakování slovní zásoby, práce s hudbou

🕒 **Délka aktivity:** 10 min.

🎒 **Materiál:** Hudba jako podkres (není nutné), velké obrázky čísel 1–5.

👉 **Příprava:** Ověříme, že děti umí počítat od jedné do pěti ve své mateřštině.

~ Průběh:

Děti se pohybují po místnosti za zvuků hudby. Když jazykový animátor hudbu zastaví a vyvolá číslo, děti se pokusí vytvořit skupinky o velikosti daného čísla. Jazykový animátor řekne například *tři* a děti utvoří několik skupinek po třech. Ty, které přebývají, resp. ty, které se nevešly do žádné skupinky, vykonají nějaký úkol (např. udělají dva dřepy). Pokračuje další kolo. Pro ulehčení může jazykový animátor zároveň s předříkáváním ukazovat i obrázky čísel.

Dětem opakovaně nabízíme, zda také chtějí být těmi, kdo vyvolávají čísla.

Pracuj pouze s čísly od jedné do pěti, pro menší děti může být velkou výzvou správně odhadnout velikost skupinek.

Zdravení rameny

🕒 **Cíle:** Nová slovní zásoba, opakování slovní zásoby, nonverbální komunikace

🕒 **Délka aktivity:** 10 min.

🧰 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Je nutné, aby děti znaly slovíčka, kterými se budou „zdravit“ (např. ideálně v návaznosti na aktivitu **Hlava, ramena, kolena, palce**).

~ Průběh:

Děti chodí po prostoru a na pokyn jazykového animátora, např. *ramena*, se vzájemně zdraví tak, že se dotýkají prostřednictvím jmenované končetiny / části těla. Po chvíli pokyn změníme a děti se zdraví novým způsobem. Později můžeme děti nechat, aby pokyny zadávaly samy.

Dávej pozor, aby se děti například při pokynu hlava navzájem neducly příliš velkou silou.

Pečeme pizzu

🔄 **Cíle:** Opakování slovní zásoby, klidová aktivita

🕒 **Délka aktivity:** asi 15 min.

🛠 **Materiál:** Podložky

👉 **Příprava:** Zajistíme větší pohodlný prostor, např. tělocvičnu či ložnici.

~ Průběh:

Připravíme prostor, děti utvoří dvojice. Navodíme klidovou atmosféru, naladíme děti na přípravu něčeho dobrého: *Děti, budeme péct pizzu.* Jazykový animátor zadá 2 role: pekař a pizza. Každý ve dvojici se rozhodne, zda bude jako první pizza, či pekař. Pizza se položí na břicho na podložku, pekař se pohodlně usadí vedle ní. Nemá-li jazykový animátor k dispozici partnera do dvojice, poprosí pedagoga ve třídě, aby mu vypomohl, nebo si vezme na pomoc větší panenku či plyšáka.

Poté již začneme s „pečením“. Pekaři masírují pizy na zádech, jazykový animátor vhodně doplňuje komentářem v češtině, například: *Nasypeme mouku, sůl, přidáme olej, zamícháme... Nakrájíme rajčata... Pizza mezitím kyne... Dáme pizzu do trouby a zvolna ji pečeme. Nakonec pizzu nakrájíme.* Všichni společně si samozřejmě řekneme *hmmm, ta voní!* A popřejeme si *dobrou chuť!* Poté necháme ležícím dětem minutku na aklimatizaci (bývají buď rozesmáté, nebo trochu ospalé) a role otočíme, aby si každý masáže užil.

Varianta:

Chceme-li tuto aktivitu poněkud urychlit, lze ji provést tak, že děti sedí v kruhu za sebou s nohama roztaženými do stran a masírují se navzájem na zádech. Při opakování aktivity se jazykový animátor stáhne do ústraní a nechá děti předříkávat i pracovní postup (taktéž možno ve zkrácené podobě): *mouka, sůl, olej, sýr, salám... Pečeme... Dobrou chuť!*

Co rádi děláme

🔄 **Cíle:** Nová slovní zásoba, opakování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** Při prvním uvedení aktivity 15 min. (pouze úvodní část), druhá část 5–10 min.

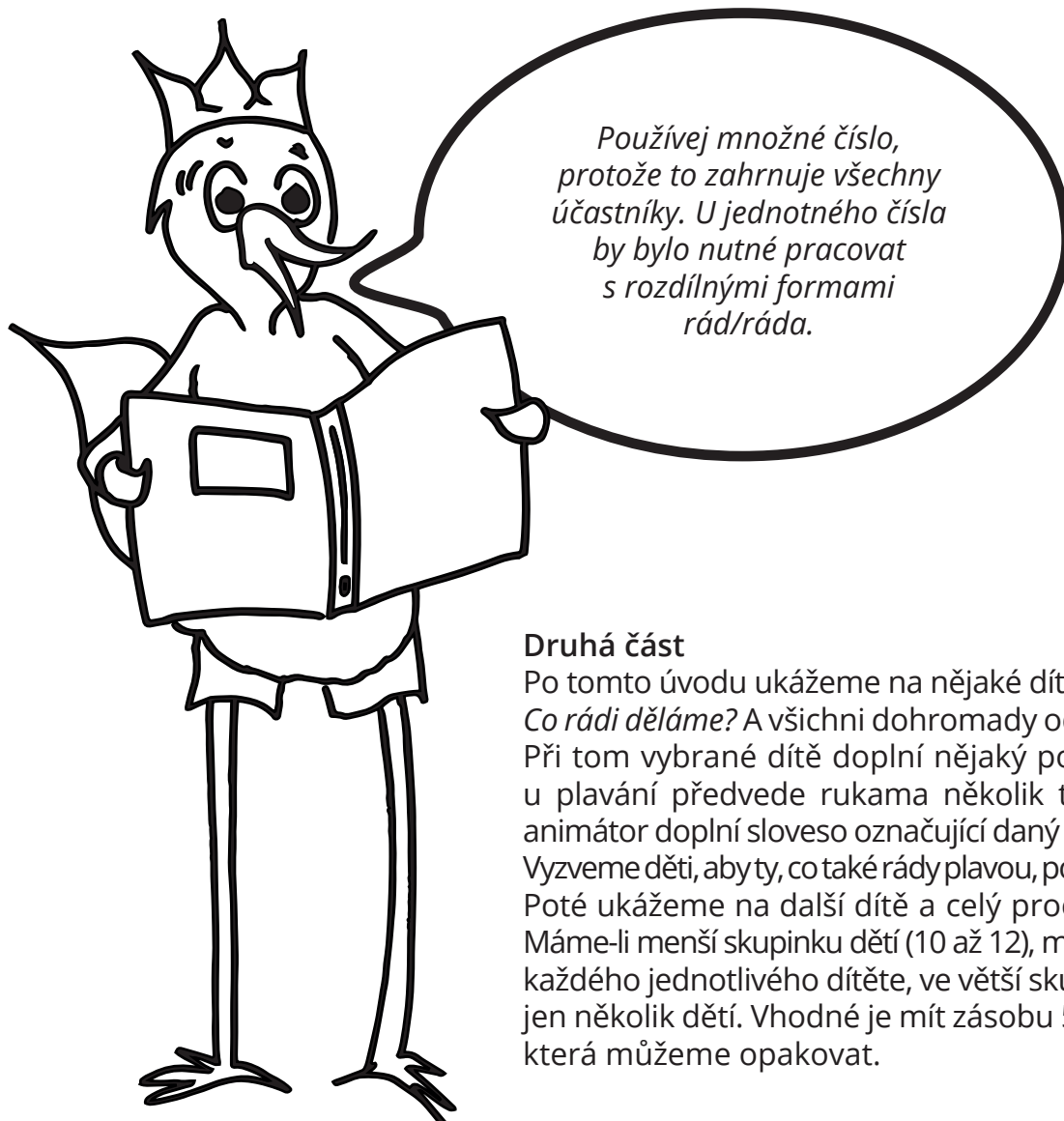
📁 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ **Průběh:**

Úvodní část pro zavedení sloves

S dětmi stojíme nebo sedíme v kruhu. Seznámíme je s otázkou: *Co rádi děláme?* a odpovědí: *Rádi...* Konec odpovědi budou děti doplňovat podle svých zálib.

Druhá část

Po tomto úvodu ukážeme na nějaké dítě a zeptáme se: *Co rádi děláme?* A všichni dohromady odpovíme: *Rádi...* Při tom vybrané dítě doplní nějaký pohyb (například u plavání předvede rukama několik temp). Jazykový animátor doplní sloveso označující daný pohyb v češtině. Vyzveme děti, aby ty, co také rády plavou, pohyb napodobily. Poté ukážeme na další dítě a celý proces se opakuje. Máme-li menší skupinku dětí (10 až 12), můžeme se zeptat každého jednotlivého dítěte, ve větší skupině vybereme jen několik dětí. Vhodné je mít zásobu 5 až 10 slovíček, která můžeme opakovat.

Progrese

Pokud si již děti předchozí slovní zásobu osvojily, můžeme začít s progresí.

Pohybujeme se po prostoru a sborově zvoláme: *Co rádi děláme?* Někdo odpoví a zvolá: *Rádi plaveme.* Zároveň předvede pohyb plavání, ostatní jej pozorují a všichni společně zvolají: *Ano, rádi plaveme.* A aktivita se opakuje. Pokud by se nenašel žádný dobrovolník, který sám od sebe doplní odpověď, může jej pro začátek suplovat jazykový animátor. Budeme-li aktivitu v několika animačních jednotkách opakovat, děti získají jistotu, slovesa si postupně osvojí a budou se automaticky přidávat, až to nakonec zvládnou samy.

*Jednotlivé části aktivity
můžeš použít i v dalších
animačních jednotkách
samostatně.*

*Tuto aktivitu můžeš využít
i v rámci česko-německého setkání
ve dvojjazyčné variantě v bloku D.*

Obchod

🔄 **Cíle:** Opakování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** 15 min.

👉 **Materiál:** Předměty jako „zboží“, obrázky

👉 **Příprava:** Předpokladem je, že děti znají názvy zboží/produktů nebo toho, s čím tuto aktivitu budeme provádět (např. germanismy), a že znají alespoň základní čísla.

~ Průběh:

Před začátkem je dobré povídat si chvilku o tom, jak to v obchodě vypadá, případně si některé věci prostřednictvím obrázků pojmenovat v obou jazycích. Dále je vhodné zmínit, že se v Česku platí korunami, a případně vysvětlit další zajímavé věci, pokud vyvstanou ze strany dětí dotazy. Děti sedí v kruhu, postupně si předmět předávají a přitom vedou krátké dialogy, například:

A: *Co je to?*

B: *To je...*

A: *Kolik to stojí?*

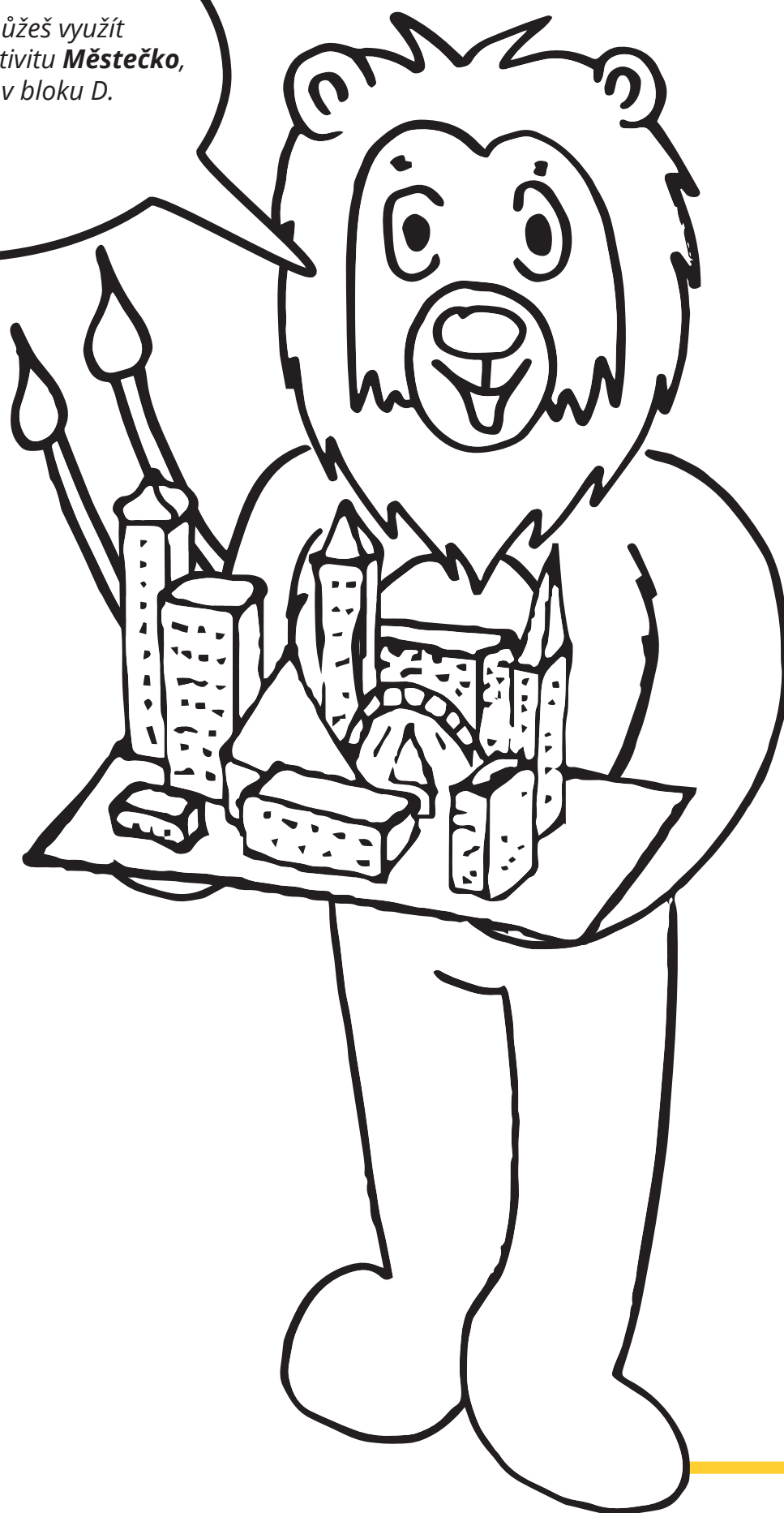
B: *Pět korun.* (Odpovídají česky číslovkou, kterou znají, tj. pravděpodobně čísla od 1 do 10.)

A: *Děkuji.*

B: *Prosím.*

Dále je vhodné rozdělit se do skupinek a simulovat situaci v obchodě s tím, že některé z dětí je vždy pokladní a ostatní u něj nakupují. Je dobré rozvíjet tuto aktivitu volně podle toho, co by děti samy rády věděly, doplnit slovíčka o názvy zboží, u kterého se zeptají, jak se řekne v češtině. Důležité je poskytnout dětem prostor pro vlastní aktivitu, jíž se toho naučí nejvíce.

*Tuto aktivitu můžeš využít
jako přípravu na aktivitu **Městečko**,
kterou najdeš v bloku D.*

D

Hezký výlet

V rámci celoročního projektu navštíví děti spolu s doprovodem sousední zemi – Česko. Realizovat lze tematický výlet nebo setkání s dětmi z partnerské školky v Česku. Od toho se odvíjí příprava na výlet/setkání a samotná realizace akce.

V každém případě je potřeba, aby se na výlet/setkání všichni zúčastnění dobře připravili. Příprava se týká nejen práce s dětmi, ale také domluvy s pedagogy a rodiči, popř. partnerským zařízením, a dále organizace praktických záležitostí. Výlet/setkání je dobré plánovat včas, ideálně s předstihem několika týdnů až měsíců:

- Kdy, kam, jak a s kým pojedeme?
- Půjde o výlet se setkáním s dětmi ze sousední země nebo bez setkání?
- Kdo bude případně komunikovat s partnerskou školkou?
- Kdo vymyslí program? Chceme zapojit děti do spolurozhodování o cíli výletu?
- Jakým způsobem? Je to vůbec možné?
- Co vše je potřeba zařídit? Kdo se postará o co, jak si rozdělíme úkoly?
- Kdo vyřeší dopravu, stravování, vstupné, pojištění, pasy, souhlasy rodičů apod.? Kdo bude komunikovat s rodiči a vysvětlí jim vše potřebné?

Při plánování programu by měl mít jazykový animátor na paměti, že není vhodné vyplnit celý čas výletu/setkání řízenými aktivitami. Děti potřebují mít dostatek prostoru i pro volnou hru, na kterou musíme v programu pamatovat.

Po výletu/setkání se společně s dětmi věnujeme zhodnocení akce. Můžeme k tomu využít aktivity z kapitoly Evaluace.

Cíle

- Opakování, upevnění a aktivace znalostí v jazyce sousední země
- Příprava na výlet do sousední země (včetně nebo bez setkání), odbourávání případné nejistoty
- Interkulturní učení a komunikace, přímý kontakt s jazykem a kulturou sousední země
- Zhodnocení výletu/setkání

Délka bloku

- Navrhovaná délka bloku D zahrnuje 4 animační jednotky:
 - 2 jednotky na přípravu s dětmi,
 - 1 jednotku (v tomto případě 1 den) na samotný výlet či vlastní setkání,
 - 1 jednotku na evaluaci a zpracování dojmů z akce.

Aktivity jsou rozděleny podle toho, zda se jedná o přípravu na výlet, nebo setkání, realizaci výletu/setkání v sousední zemi, či následné zpracování dojmů a evaluaci akce.

K organizování výletu do sousední země najdeš informace také v publikaci Projekt jako stavebnice, v kapitole Německo 3 – Výlet do sousední země (viz Literatura a odkazy).

Aktivity

Aktivity před výletem/setkáním

Jedeme na výlet

🔄 **Cíle:** Příprava na výlet/setkání, opakování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** 30–45 min.

📁 **Materiál:** Letáky, tematické fotky/obrázky (z internetu) a předměty, batůžky, papíry a pastelky, mapa česko-německého příhraničí (tu si s dětmi můžeme předem vyrobit).

👉 **Příprava:** Vyhledáme si informace o cestě a cíli výletu/setkání.

~ Průběh:

Sedneme si s dětmi do kroužku, rozložíme mapu a letáky, fotky/obrázky nebo předměty, které se týkají místa, kam pojedeme, nebo s ním nějak souvisí, a v rodném jazyce si povídáme o tom, kdy, kam a jak společně pojedeme a co tam uvidíme. Pokud pracujeme s loutkou či maňáskem, můžeme je využít jako vypravěče, který vypravuje v jazyce sousední země, a následně dětem „tlumočit“, co jsme se dozvěděli. Například že z daného místa pochází nebo už tam byl mnohokrát na výletě a jak se těší, že se tam znovu podívá apod. Šikovně zakomponujeme opakování toho, co už děti znají. Například při výletu do zoo si řekneme, jak se jmenují různá zvířátka, jak dělají doma a jak v sousední zemi, co jedí apod.

Potom si „zabalíme batůžky“ (nebo třeba jeden velký batoh pro všechny), aby děti viděly, co všechno je potřeba vzít s sebou: Tak můžeme dát na hromadu předměty či obrázky, z nichž děti vyberou ty, které si zabalí, např. svačinku, pití, pláštěnku, pas, oblíbenou hračku apod. Nebo si každý namaluje svůj vlastní batůžek a věci, co by v něm měly být.

Když jsme vypravení, „nasedneme“ do vlaku nebo autobusu (všichni společně uděláme hada) a vyrazíme na cestu. Jazykový animátor komentuje jízdu v jazyce sousední země a doprovází ji pohyby, které po něm děti opakují, například: *Nasedáme do vláčku. Vyjždíme z Chamu. Jedeme, jedeme, jedeme. Jedeme doprava/doleva. Jedeme do zatáčky. Jedeme rychleji/pomaleji. Jedeme do/z kopečka. Vjedeme do tunelu. Vyjedeme z tunelu. ... Jsme v Domažlicích. Zastavujeme. Vystupujeme. Sláva nazdar výletu, nezmokli jsme, už jsme tu.* K odjezdu a příjezdu můžeme využít mapu a ukázat tak dětem, odkud kam jsme dojeli.

Můj cestovní deník

🕒 **Cíle:** Příprava na výlet/setkání, interkulturní učení, zhodnocení výletu/setkání (deník lze využít před výletem/setkáním, během něj i po něm).

🕒 **Délka aktivity:** 30–45 min.

📁 **Materiál:** Papíry/sešity, pastelky, fixy, obrázky/fotky/letáky, lepidlo, nůžky, razítka, samolepky, třpytky...

👉 **Příprava:** Vyhledáme si informace o cestě a cíli výletu/setkání, promyslíme podobu deníku.

~ Průběh:

S dětmi si vyrobíme cestovní deníky, kam si budou moct zaznamenávat dojmy z výletu nebo setkání. Na začátku si připomeneme, kam jedeme na výlet nebo kam se chystáme na setkání, koho tam potkáme a co tam uvidíme; vybereme si aktivity, kterým se budeme věnovat, podle časových možností např. **Jedeme na výlet** nebo **Puzzle**. Popovídáme si o tom, co je to cestovní deník a proč ho budeme vyrábět. Můžeme použít sešity nebo sešit několik přehnutých (barevných) listů papíru a dětem je česky nadepsat, např. *Můj cestovní deník, Výlet z Chamu do Domažlic 2019, Tobias*, nebo vyrobíme cedulky, které si děti na deník přilepí.

Připravíme dostatek materiálu, aby děti mohly zdobit desky a vnitřek deníku. První stranu věnujeme samotnému dítěti – bude tu fotka nebo nakreslený autoportrét; otisk prstu/ruky; kdo už to umí, ten si tam napíše svoje jméno apod. Další strany se mohou věnovat následujícím tématům: Odkud pojedeme (město, nádraží), kdo všechno pojedje, kam a čím pojedeme, co tam uvidíme a co tam budeme dělat, na co se těšíme apod.

Deník si děti vezmou s sebou na cestu. Zařídíme, aby do něj dostaly razítka nebo samolepku (na rozhledně, v zoo apod.), mohou si do něj vlepit vstupenky, listí apod. „Vychytaný“ deník může mít kapsičku na poklady, třeba na malé dárky od kamarádů ze sousední země nebo jiné drobné předměty, které děti na výletě / během setkání zaujmou. Po návratu z výletu / ze setkání si děti do deníku mohou namalovat, co se jim nejvíce líbilo, co je nejvíce zaujalo, s kým se potkaly apod. Dále si do deníku mohou nalepit fotky, znovu si je prohlédnout a společně shrnout, co všechno už v něm mají atd. K deníku se lze průběžně vracet i v dalších hodinách.

Po celou dobu aktivity zapojujeme průběžně práci s pojmy a krátkými větami v jazyce sousední země, které se vztahují k výletu/setkání.

Čepice

🕒 **Cíle:** Příprava na výlet/setkání, tvoření

🕒 **Délka aktivity:** 15 min.

📁 **Materiál:** Jednobarevná kšiltovka / jednobarevné tričko pro každé dítě, fixy na textil

👉 **Příprava:** Eventuálně hromadné objednání kšiltovek/triček pro děti nebo prosba, aby si děti přinesly z domova vlastní.

~ Průběh:

Jazykový animátor rozdává dětem kšiltovky a fixy a všichni si kšiltovky pokreslí. Při kreslení mohou děti trénovat již známé výrazy v češtině. Jazykový animátor činnosti dětí komentuje: *kreslíme; červená* apod. a dle uvážení přidá nové slovíčko *čepice*. (Obdobně postupujeme s tričkem.)

Puzzle

🕒 **Cíle:** Příprava dětí na výlet, interkulturní učení, týmová práce

🕒 **Délka aktivity:** 15 min.

📁 **Materiál:** Fotky, obrázky místa, kam děti pojedou, šablona na puzzle.

👉 **Příprava:** Fotky rozstříháme na puzzle (podle šablony nebo jen tak).

Obrázek rozděl na malý počet kousků – čím mladší děti, tím méně kusů. Pro 5leté dítě úplně stačí 3 až 4 kousky.

~ Průběh:

Jazykový animátor rozdělí děti do skupin. Každá skupina dostane jeden obrázek a má za úkol jej složit. Děti společně obrázek skládají a lepí na čtvrtku. Je lepší puzzle nalepit, jinak se dětem obrázek stále „rozbíjí“. Když děti obrázek poskládají, společně ho v mateřštině popíší a řeknou, co na něm vidí a co je u toho napadá.

U předškoláků lze vybrat podobné obrázky z Německa a Česka. Děti budou hádat, ve které zemi je obrázek vyfocen (cílem je tematizovat věci, které jsou oběma zemím společné, resp. které se v obou zemích liší).

Jedu do Česka a zabalím si...

 Cíle: Opakování slovní zásoby

 Délka aktivity: 10 min.

 Materiál: Není potřeba.

 Příprava: Není potřeba.

~ Průběh:

Je dobré uvést aktivitu stylem „expedice do neznáma“ a vysvětlit dětem, co vše bychom mohli na neznámém místě potřebovat nebo naopak s čím se tam asi setkáme (*Je tam určitě také... atp.*). Děti sedí v kroužku. Začneme větou, kterou se nejprve společně naučíme: *Jedu do Česka a zabalím si...* Poté každý přidává k větě vždy jeden předmět nebo jedno slovíčko, které již všichni znají. Jazykový animátor například začne: *Jedu do Česka a zabalím si jablko.* Poté pokračuje dítě vedle něj, zopakuje celou větu i s jablkem a přidá své vlastní slovíčko: *Jedu do Česka a zabalím si jablko a medvídko.* Celá věta postupně narůstá, jak přicházejí na řadu další a další děti.

Je vhodné doplnit to, co říkáme, nějakým gestem, jímž mohou děti napovídat tomu, kdo je zrovna na řadě. Všichni si tak společně připomenou dané slovíčko. Existují-li gesta, která pro dané výrazy používáme často, je dobré tato gesta neměnit. Například pro *nůžky* uděláme prsty šmik, šmik.

Městečko

 Cíle: Opakování slovní zásoby, nová slovní zásoba, interkulturní učení

 Délka aktivity: 45–90 min. (dle rozsahu animační jednotky)

 Materiál: Není potřeba.

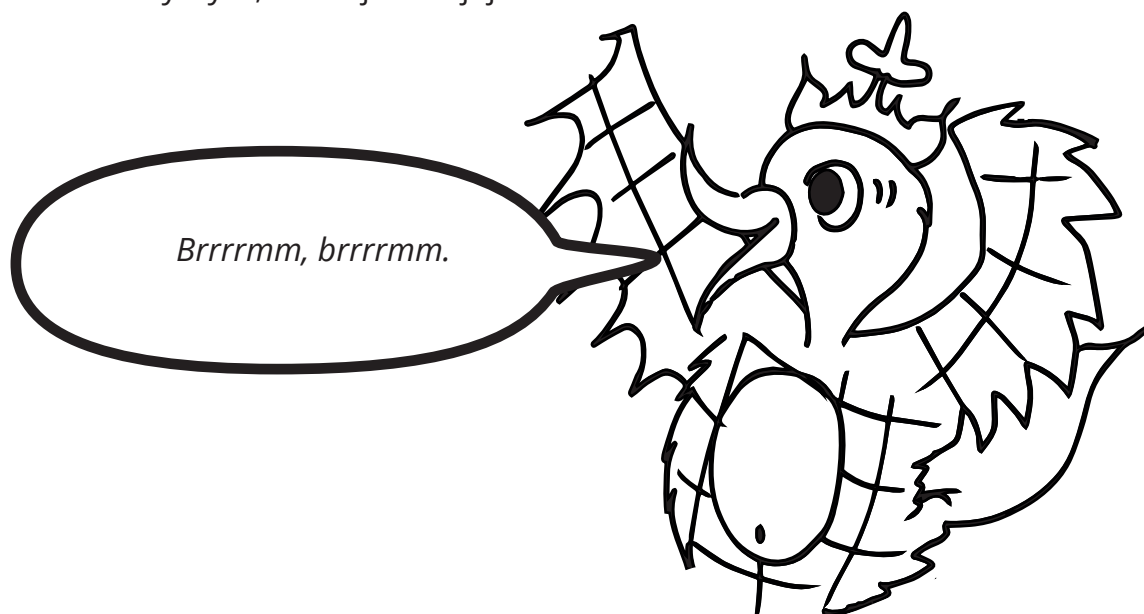
 Příprava: Navazujeme na aktivity, v nichž se už děti seznámily s pozdravy, informacemi o počasí a ročními obdobími. Je možné připravit si k tomu obrázky (které např. znázorňují, že prší, svítí sluníčko, je zima apod.).

~ Průběh:

V rámci synchronního kruhu si zopakujeme pozdravy a základy konverzace. *Ahoj! /*

Dobrý den! Jak se máte? / Děkuji, dobře. / Těší mě. / To je... / Na shledanou! / Čau! Slova ideálně doprovodíme gesty, která jsme používali již tehdy, když jsme se je učili poprvé (např. mávání, kývání hlavou apod.).

Poté v kruhu společně s dětmi navodíme atmosféru města, v němž se bude aktivita odehrávat (např. rukama znázorníme vysoké domy, auta, apod.). Pak děti pozveme na procházku městem a zeptáme se jich, co všechno můžeme ve městě vidět a koho v něm můžeme potkat. Ideálně se zaměřujeme na zaměstnání a obchody (= stanoviště). Co vše ale děti vymyslí, záleží jen na jejich fantazii.

Z předchozích nápadů společně s dětmi vybereme, která stanoviště bude naše město obsahovat, a pak děti rozdělíme do skupinek. Každá skupinka bude zajišťovat chod jednoho stanoviště, které si děti samy vybudují. Skupinky mohou zařídit například ordinaci doktora, obchod s potravinami, opravnu aut, kadeřnictví. Necháme pracovat jejich fantazii, jen v případě, že by si děti nevěděly rady, jim jemně pomůžeme.

Když jsou děti s přípravou stanoviště hotové, případně si na něm i chvíli samy pohrály, můžeme uspořádat prohlídku města, při níž si jednotlivá stanoviště projdou i ostatní děti. Můžeme je motivovat k tomu, aby se v češtině navzájem zdravily nebo aby zkusily použít jiná známá slovíčka. Podle velikosti skupiny provázíme děti touto částí buď hromadně, nebo po menších skupinkách.

Děti poté mohou obsadit libovolná stanoviště, případně mezi nimi přecházet, a samostatně si hrát. Jazykový animátor umocňuje atmosféru města tím, že v roli vypravěče popisuje dění ve městě (např. *je noc, prší, je hrozné horko* apod.) Děti by těmito pokynům měly přizpůsobit hru na svých stanovištích.

Pokud by děti najednou byly bezradné nebo by aktivita začala stagnovat, můžeme přistoupit k progresi, kdy jazykový animátor posílá děti na různá stanoviště, aby řešily různé úkoly, a to po jednom, po dvou nebo ve skupince. (Příkladem takového úkolu může být, že děti něco někam přinesou nebo naopak něco odněkud odnesou, protože nějaký obyvatel to „dozajista potřebuje“. Nebo je například nutné některému obyvateli představit pana starostu.)

Progrese:

- Můžeme oznámit velké úkoly, například: *Opravář aut potřebuje pomoci roztláčit auto.* Do řešení úkolu se musí zapojit všechny děti.
- Nahradíme jazykového animátora v roli vypravěče dítětem a toto dítě pak určuje čas a počasí ve městě a také to, co je potřeba udělat. Tato varianta umožňuje dětem uplatnit vlastní kreativitu.

Skupiny na ostrově

🌀 **Cíle:** Týmová práce, divadelní pedagogika, interkulturní učení, nonverbální komunikace

🕒 **Délka aktivity:** 40 min.

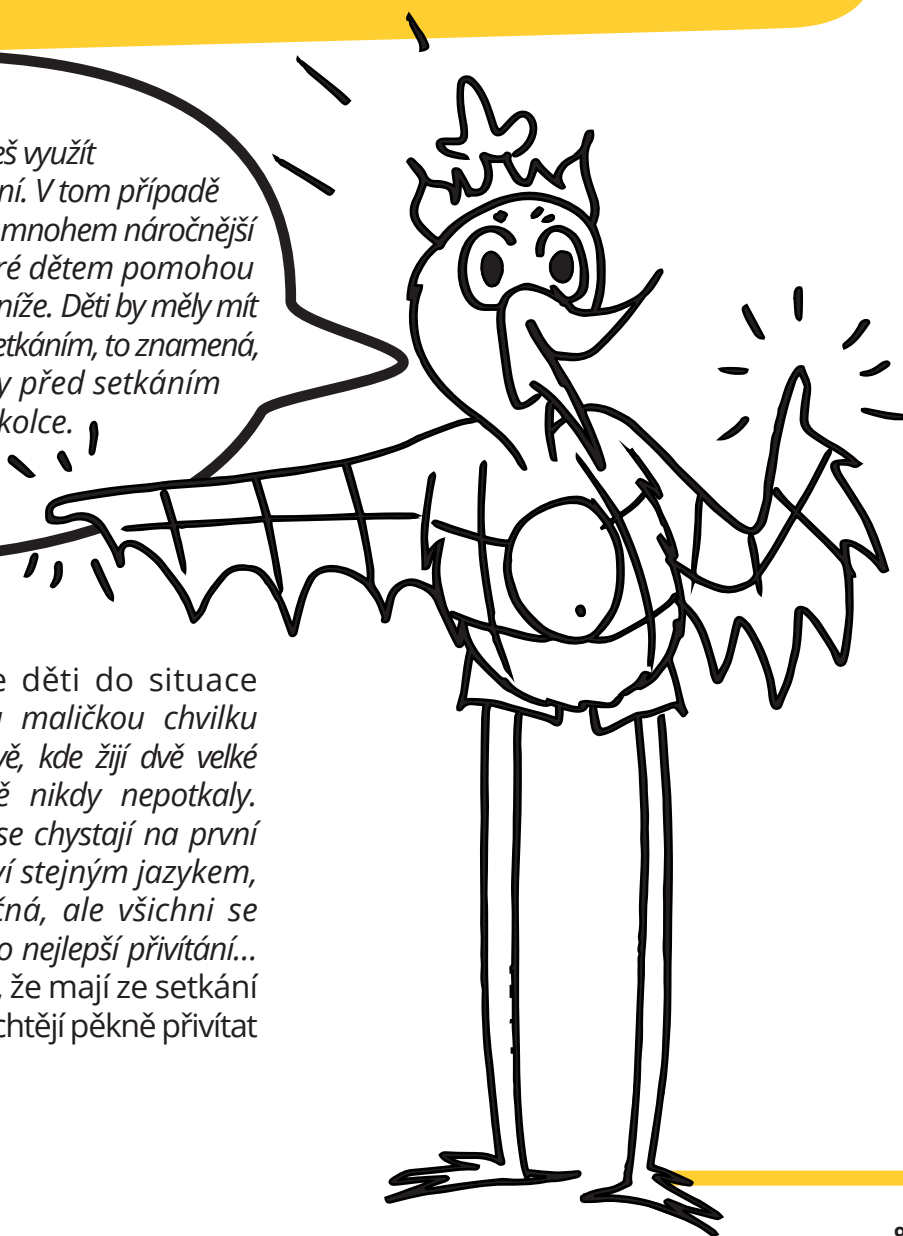
📦 **Materiál:** Rekvizity k volnému použití (například materiál pro tvorbu vlajky skupiny, barvy na pomalování obličeje, občerstvení pro návštěvu apod.)

👉 **Příprava:** Není potřeba.

Tuto aktivitu můžeš využít i při česko-německém setkání. V tom případě jsou příprava i realizace akce mnohem náročnější a je zapotřebí dalších osob, které dětem pomohou při domluvě a komunikaci, viz níže. Děti by měly mít s aktivitou zkušenosti již před setkáním, to znamená, že je dobré, aby si ji někdy před setkáním zahrály ve své školce.

~ Průběh:

Jazykový animátor uvede děti do situace na ostrově. Například: *Za maličkou chvíli se budeme nalézat na ostrově, kde žijí dvě velké skupiny/tlupy, které se ještě nikdy nepotkaly. Nyní nadešel čas a skupiny se chystají na první setkání. Tyto skupiny nemluví stejným jazykem, jejich domluva bude náročná, ale všichni se na setkání těší a připravují co nejlepší přivítání...* Je důležité naladit děti na to, že mají ze setkání radost a že druhou skupinu chtějí pěkně přivítat a pohostit.

Děti rozdělíme na dvě stejně velké skupiny. Rozdělení může proběhnout libovolně nebo na základě nějakého kritéria, které určí jazykový animátor, například: *Členové skupiny A mají rádi psy. Členové skupiny B mají rádi kočky.* Jazykový animátor dohlíží na to, aby skupiny byly přibližně stejně velké.

Takto vytvořené skupiny budou mít za úkol se domluvit, jak přivítají návštěvu a jak se k druhé skupině budou chovat (jestli ji něčím pohostí, jak se představí apod.). Cílem této přípravy je, aby děti ve skupinách vytvořily rituály skupiny, vymyslely dorozumívací posunky, svá slova apod. Každá skupina bude mít své vlastní rituály, eventuálně své vlastní dorozumívací posunky a svou vlastní řeč.

Děti si mohou například připravit krátký uvítací rituál, občerstvení pro hosty, představení členů skupiny apod.

Tato fáze probíhá v mateřském jazyce a jazykový animátor dětem pomáhá jen v případě, že by jim došla fantazie. Skupiny pracují odděleně a výsledek domluvy by pro druhou skupinu měl být vždy překvapením.

Podle domluvených pravidel se pak skupiny chovají při přijímání návštěvy. Nyní již děti nesmějí mluvit v mateřském jazyce a pro komunikaci s druhou skupinou využívají domluvené posunky, ruce, nohy...

Nejprve je jedna skupina na návštěvě u druhé a poté se skupiny vymění. Jazykový animátor nechá proběhnout obě návštěvy bez vysvětlování a sám se do děje pokud možno nevměšuje.

Potom jazykový animátor zakončí příběh, například takto: *Vše dobře dopadlo a skupiny na ostrově navázaly přátelství...* A poté dětem pomůže, aby se symbolicky vzdaly své role v příběhu a opustily ostrov, například tak, že si vyklepají končetiny, otočí se kolem vlastní osy apod.

Všichni se posadí zpět na zem do kroužku a od této chvíle mohou opět mluvit mateřským jazykem. Nyní je důležité, abychom s dětmi prošli jejich pocity, které z pobytu na ostrově a ve skupině mají. Zdůrazňujeme, jak je důležitý respekt a neodsuzování na základě prvního dojmu.

Jazykový animátor se dětí ptá na jejich pocity, zážitky, zda se jim aktivita líbila apod. Jeho úkolem je umožnit dětem výměnu názorů a pocitů. Otázky se mohou týkat toho, jaké to bylo ve skupině, jak se komunikovalo, jaké pro děti bylo hostit „cizí“ skupinu, jaké naopak bylo být hostem u druhé skupiny, nerozumět jí ani jejím rituálům, být zmatený, nechápat některé věci apod. Jazykový animátor se dětí zeptá, která role pro ně byla příjemnější a proč apod.

Děti mají možnost vysvětlit si navzájem význam rituálů, posunků a slov své skupiny. Cílem je předat dětem poznání, že i přes nedorozumění a zmatení během setkání může být takový zážitek pozitivní, obohacující a inspirující.

Pokud by se diskuze mezi dětmi dostatečně nerozvíjela, děti by se styděly nebo

nevěděly, jak se vyjádřit, může se jazykový animátor ptát principem popsaným v aktivitě **Sociometrie** (viz blok B), v níž děti odpovídají postavením v prostoru, a poté v diskuzi navázat na výsledky této aktivity.

V případě, že je aktivita využita při společném setkání dětí z Česka a Německa, je vhodné mít k ruce dalšího jazykového animátora nebo jinou osobu, která při realizaci této aktivity vypomůže. S touto osobou se jazykový animátor předem na aktivitě domluví a seznámí ji s úkoly a otázkami, jež budou mít děti za úkol ve skupinách řešit. Při realizaci aktivity oba dětem pomáhají. V případě smíšené skupiny bude důležitá role jazykového animátora jakožto jazykového prostředníka, který umožní diskuzi a komunikaci mezi dětmi ve skupině i při výměně zážitků a pocitů v následném kruhu.

Pádlo

🔄 **Cíle:** Opakování slovní zásoby, příprava na výlet/setkání, interkulturní učení

🕒 **Délka aktivity:** 10 min.

📁 **Materiál:** Pádlá (např. vyřazené vařečky, nové/čisté plácačky na mouchy apod.), slepá mapa Česka (ideálně se zvýrazněnými řekami)

👉 **Příprava:** Pro realizaci je zapotřebí velký prostor na zemi, nejlépe na koberci či teplé podlaze.

~ Průběh:

Jazykový animátor obeznámí děti s mapou Česka a pozve je na plavbu lodkou po českých řekách. Všichni se s ním pohodlně usadí „do lodky“, chvíli se necháme jen tak unášet proudem (nacvičujeme pokyn *sem* a *tam*). Jazykový animátor se dětí zeptá, co podniknout, aby loďka nezůstala u břehu. Cílem je, aby si děti uvědomily, že je potřeba pádlo. Jazykový animátor reaguje na návrhy dětí: *Správně, pádlo!* Rozdá po kruhu několik „pádel“. Ostatní děti napodobují pohyb i bez pádla. Poté je prostřídáme.

Všichni „pádlujeme“ a přitom si objasňujeme, kdy používáme pozdrav *ahoj* v češtině (na rozdíl od *ahoi* v němčině), například při příjezdu do města, odjezdu z města, kanoisté mezi sebou, děti hrající si na břehu, známí, rodinní příslušníci a kamarádi apod.

Najednou zazvoní telefon, jazykový animátor zvedne sluchátko a ohlásí se *haló*. Plavba pokračuje, jenže nám do lodky zatéká voda. Vzbudíme pozornost voláním: *Haló, já jsem tady!* Opět upozorníme na odlišné používání slůvka *haló* v češtině a *hallo* v němčině.

Nakonec loď přirazí ke břehu a všichni radostně zvolají *hurá!* na znamení šťastného přistání.

Pozvánka na výlet

🕒 **Cíle:** Příprava na výlet, aktivita před česko-německým setkáním

🕒 **Délka aktivity:** 15 min.

📁 **Materiál:** Lepidlo, nůžky, čtvrtky, fixy, pastelky, předtištěné informace k výletu/setkání (datum, čas a místo odjezdu, cíl výletu/setkání, co s sebou a další stručné informace dle potřeby) v malé velikosti, aby se vešly na druhou stranu obrázku.

👉 **Příprava:** Předchozí povídání o cíli výletu/setkání

🌀 Průběh:

Děti malují obrázky podle tématu výletu/setkání. Jedná-li se například o návštěvu zoo, malují děti obrázek zvířátka, na které se v zoo nejvíce těší. Nebo mohou malovat dopravní prostředek, kterým na výlet/setkání pojedou, nebo jak si představují sebe na výletě / při setkání. Kreativitě se meze nekladou. Během malování jazykový animátor děti obchází a česky se ptá, co malují. Také se může ptát na konkrétní věc tak, aby dítě mohlo odpovídat jen *ano/ne*. Například: *Maluješ zeburu? To je hrad?* Není důležité, zda dítě dokáže správně reagovat a všemu rozumí, cílem je, aby čeština byla během tvoření přítomná.

Hotový obrázek děti podlejí silnější čtvrtkou. Tak vznikne pozvánka na výlet/setkání, na niž děti z druhé strany nalepí předtištěné informace k výletu. Každé dítě si pak buď odnese svou pozvánku na výlet/setkání domů, nebo si pozvánky můžeme v rámci aktivity navzájem vyměnit.

Informace k výletu/setkání lze rodičům sdělit i jinak, e-mailem či upozorněním na nástěnce. Nelze se spoléhat na to, že všechny děti pozvánku domů donesou a předají rodičům.

Varianta:

Obrázky lze použít také jako pozdrav nebo pozvánku pro kamarády ze sousední země. Lze dotvořit jako plakát, poslat jako dopis nebo můžeme výtvořky vyfotit a poslat e-mailem či prostřednictvím různých aplikací.

Kamínek pro souseda

🕒 **Cíle:** Příprava na výlet/setkání, tvoření, opakování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** 20 min.

📁 **Materiál:** Větší kamínky (lze sbírat společně na procházce), minimálně jeden pro každé dítě z partnerské školky, akrylové barvy, kelímek na vodu, štětec, papírové utěrky.

👉 **Příprava:** S partnerskou školkou lze domluvit předem, že kamínky s dětmi také připraví a při setkání si pak děti kamínky navzájem vymění.

~ Průběh:

Každé dítě si na procházce najde kamínek, který se mu líbí, a ve školce ho pomaluje podle svého uvážení. Počet kamínků by měl být stejný nebo větší, než je počet dětí ze školky ze sousední země. Jazykový animátor zapojí během procesu tvoření nová slovíčka (např. *malujeme, štětec...*) nebo může s dětmi zopakovat barvy. Pomalované kamínky nechají děti zaschnout a při návštěvě sousední země je předají dětem z druhé školky.

Předání může proběhnout buď individuálně, kdy si každé dítě vybere někoho, koho chce obdarovat, nebo hromadně, kdy děti z kamínků společně vyskládají na zahradě obrázek, mandalu apod.

Aktivity během setkání školek

Dobrý den, dobrý den

🕒 **Cíle:** Příprava na setkání, interkulturní učení, opakování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** 5 min.

📁 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Na úvod každé akce (po vystoupení z autobusu – při akcích venku, ve třídě či v tělocvičně partnerské školky) společně utvoříme kruh nebo dva (při větším počtu dětí vytvoříme vnější a vnitřní kruh), pozdravíme se v češtině i němčině a společně zazpíváme píseň *Dobrý den, dobrý den* | *Guten Tag, guten Tag* v obou jazycích (písnička viz blok A).

Průvodce

🕒 **Cíle:** Seznamovací aktivita, interkulturní učení, opakování slovíček, nová slovní zásoba

🕒 **Délka aktivity:** 10 min.

📁 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Uskutečnit tuto aktivitu je možné pouze tehdy, setkají-li se děti z obou stran hranice ve stejném počtu, abychom tak mohli vytvořit smíšené dvojice.

↪ Průběh:

Pokusíme se o úplné ticho a vyzveme děti, ať si bez mluvení najdou kamaráda ze sousední země a vytvoří s ním dvojici. Pokud by děti měly s tvořením dvojic problém, jazykový animátor jim pomůže a první kontakt zprostředkuje.

„Domácí“ provedou svého kamaráda po třídě a ukážou mu, kde co je a s čím si rády hrají. Pak si mohou začít hrát ve dvojici. Jazykový animátor děti vyzve k tomu, aby každou věc, se kterou si hrají, pojmenovávaly ve svém jazyce a navzájem zkoušely slova opakovat. Děti samozřejmě mohou používat i gesta a mluvit taktéž „rukama nohama“, jak je jim to příjemné.

Děti upozorníme, že jejich nový kamarád možná ještě nikdy nemluvil jejich jazykem, a je tedy dobré mít trpělivost a mluvit hezky pomalu, nahlas a co nejsrozumitelněji. To platí jak pro děti z Česka, tak pro děti z Německa.

Necháme děti, aby si hrály, jak chtějí, a sem tam se zapojíme a znovu je vyzveme k opakování používaných slov, respektive vysvětlíme, co které slovo znamená. Jazykový animátor pozoruje, jak to dětem jde, a slovíčka, která se často opakují nebo se dětem líbí, nakonec všichni společně v kroužku ještě jednou zopakujeme v obou jazycích.

Krávy, krávy, jakou máte řeč

🔄 **Cíle:** Nová slovní zásoba, pohybová aktivita, týmová práce, interkulturní učení

🕒 **Délka aktivity:** 60 min.

📁 **Materiál:** Písnička: <https://bit.ly/2P347sZ>, omalovánky s obrázky zvířat (např. kráva, kočka, pes, prase, ovce...) – minimálně tolik obrázků, kolik bude dětí; zvířátka se několikrát opakují. Nevolíme příliš mnoho druhů zvířat.

↪ **Příprava:** Na průběhu hry je nutné se předem dobře domluvit s partnerskou školkou. Dle počasí a možností hostitelské školky poschováváme na zahradě či v budově obrázky zvířat. Účelem je, aby děti musely při hledání vynaložit určité úsilí, ale zároveň aby každé z nich svůj obrázek našlo. Nevolíme tedy příliš komplikované schovávačky.

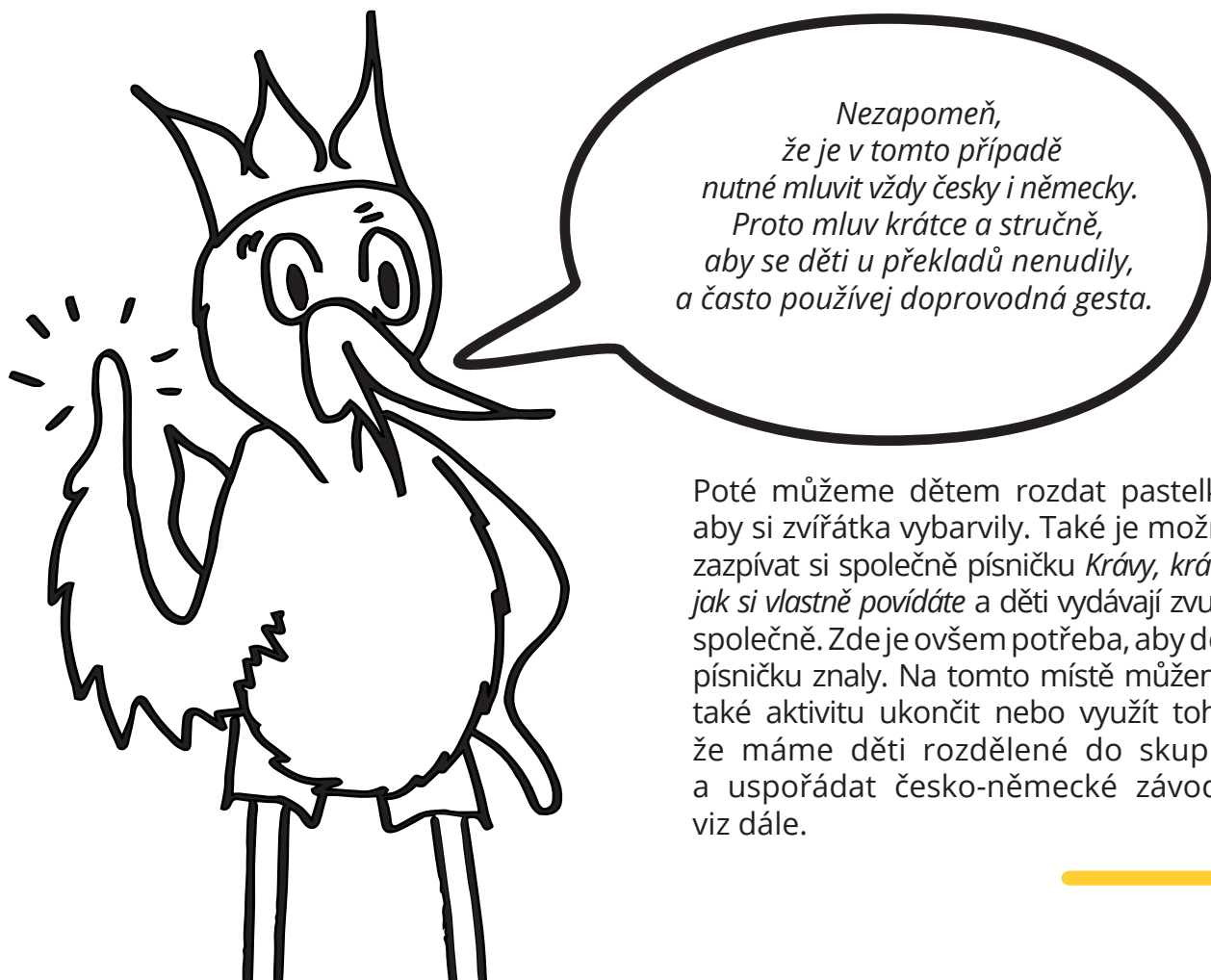
~ Průběh:

Děti z Česka i Německa začnou na pokyn s hledáním obrázků. Kdo nějaký obrázek najde, vrací se na předem domluvené místo a čeká na ostatní. Pokud by nějaké dítě nemohlo žádný obrázek najít, máme připravený náhradní obrázek, který mu dáme, nebo ho jemně navedeme k nějakému úkrytu. Cílem je, aby každé dítě našlo nějaký obrázek, ale aby ti rychlejší nemuseli dlouho čekat a nenučili se. Obrázky by si děti mezi sebou neměly ukazovat.

Děti pak dostanou za úkol rozmístit se dál od sebe, po celé zahradě či místnosti. Nyní má každé dítě vydávat zvuk, jaký dělá zvířátko na obrázku v jeho zemi. Zvířátka se navzájem hledají podle těchto zvuků. Bude to velký mumraj a ne vždy se podaří skupinky utvořit, záleží na tom, zda již děti předtím slyšely, že v druhém jazyce mohou zvířátka vydávat jiné zvuky. V případě potřeby pomáhá vytvořit skupinky jazykový animátor. V ideálním případě vzniknou smíšené skupinky.

Aktivita končí buď utvořením skupinek, nebo dle uvážení jazykového animátora. Hledání by děti mělo bavit, aktivitu tedy neprotahujeme donekonečna. Když skončíme s hledáním, děti zvednou své obrázky nad hlavy a rozhlédnou se, zda se jim podařilo najít správnou skupinku. Pokud ne, mají příležitost to napravit, případně pomohou pedagogové.

Nyní se jazykový animátor zeptá v obou jazycích, zda si děti myslí, že zvířátka mluví v Česku i Německu stejně. Děti hlasitě zakřičí odpověď. Pak se může jazykový animátor zeptat, zda si děti myslí, že se zvířátka mohou kamarádit, i když si nerozumí. Děti opět zakřičí odpověď. Jazykový animátor na ni případně krátce reaguje.

*Nezapomeň,
že je v tomto případě
nutné mluvit vždy česky i německy.
Proto mluv krátce a stručně,
aby se děti u překladů nenučily,
a často používej doprovodná gesta.*

Poté můžeme dětem rozdat pastelky, aby si zvířátka vybarvily. Také je možné zaspívat si společně písničku *Krávy, krávy, jak si vlastně povídáte* a děti vydávají zvuky společně. Zde je ovšem potřeba, aby děti písničku znaly. Na tomto místě můžeme také aktivitu ukončit nebo využít toho, že máme děti rozdělené do skupin, a uspořádat česko-německé závody, viz dále.

Česko-německé závody ve skupinách

🔄 **Cíle:** Týmová práce, interkulturní učení, pohybová aktivita

🕒 **Délka aktivity:** 10 min.

📁 **Materiál:** Velký plakát (pokud máme hodně dětí, musí být plakát skutečně dostatečně veliký, aby se na něj všechna zvířátka vešla), na němž je namalován dům (= statek) a zelená plocha (= louka) a dále česká a německá vlajka. Lepidlo ve spreji.

👉 **Příprava:** Lepidlem ve spreji namalovaný obrázek přestříkáme, aby se na něj daly lepit obrázky zvířat. Plakát umístíme nejlépe na nějakou svislou plochu (například na dveře) v rozumné vzdálenosti od startu.

~ Průběh:

Děti se ve skupinkách (podle zvířátek, viz aktivita výše) rozestaví do několika zástupů. Krátce jim – česky a německy – povíme, že na obrázku před nimi je česko-německý statek, ve kterém teď budou zvířátka společně žít. Úkolem dětí je, aby zvířátka dostaly co nejrychleji na statek.

Po zaznění signálu vyběhnou první děti z řady a celý závod probíhá formou štafety. První dítě vyběhne, nalepí obrázek, vrátí se do řady, předá štafetu a další dítě vybíhá ke statku. Kdo zvítězil, není nutné tematizovat, pro cíl hry to není podstatné.

Jazykový animátor nakonec dětem poví, že je moc hezké, že díky jejich pomoci mohou teď česká i německá zvířátka žít společně na statku a kamarádit se stejně jako děti z obou školek.

Společné malování

🔄 **Cíle:** Interkulturní učení, odbourávání nejistoty, seznamovací aktivita, týmová práce

🕒 **Délka aktivity:** 30 min.

📁 **Materiál:** Barevné stužky, papírové talíře, děrovačka, pastelky/fixy

👉 **Příprava:** Barevná stužka pro každé dítě tak, aby počet barev odpovídal počtu dvojic, které děti vytvoří (dvojici bude tvořit vždy dítě z Česka a dítě z Německa); papírový talíř pro každé dítě, který je proděravěný děrovačkou; dírkami se později provlékne stužka a za ni se talíř zavěsí (dírkou by po malování měla zůstat nahoře, tak aby namalovaný obličej visel správně).

~ Průběh:

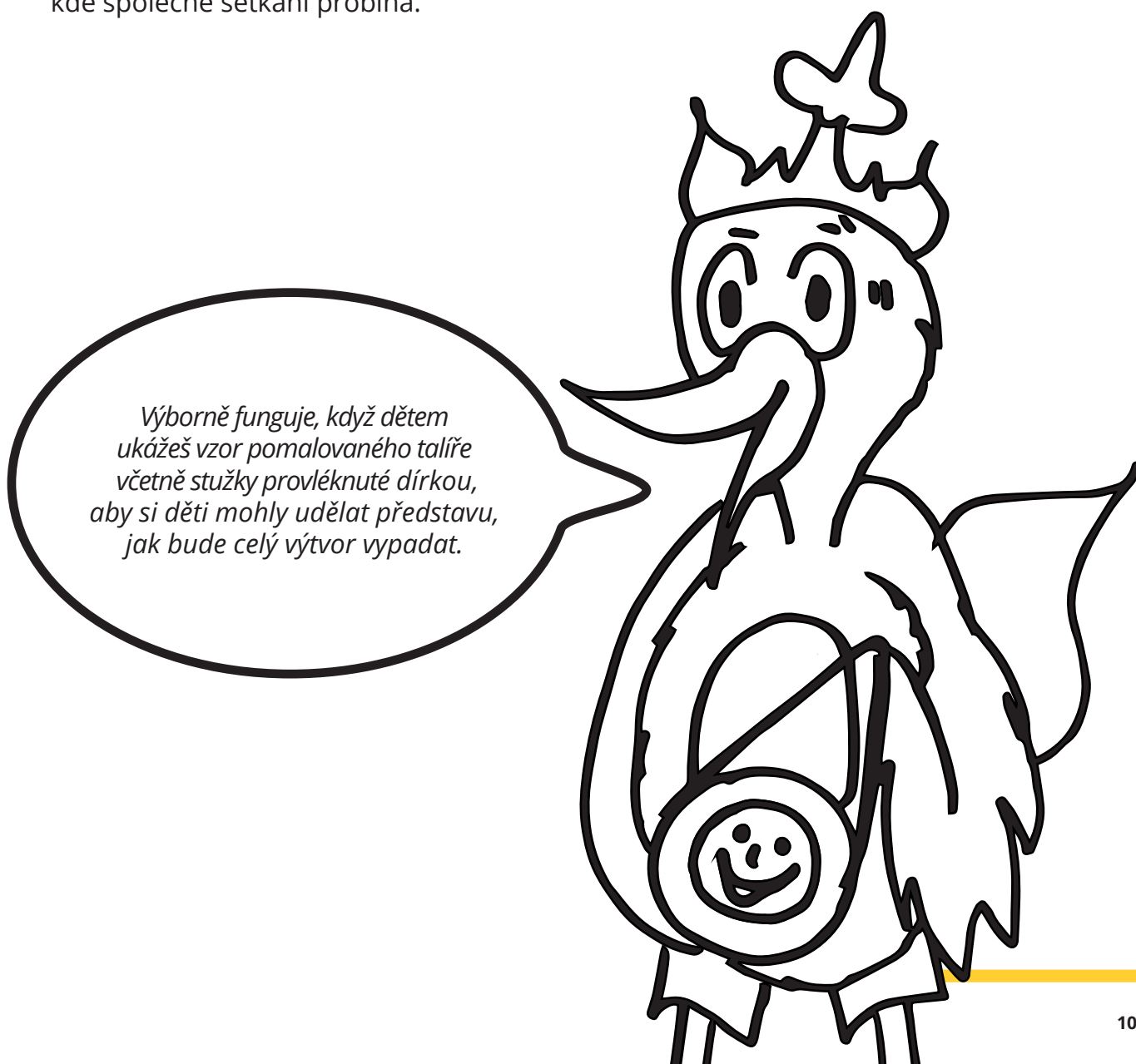
Každé dítě si vylosuje jednu stužku. Losujeme zvlášť ve skupině dětí z Česka a zvlášť

ve skupině dětí z Německa, pro každou skupinu máme připravený stejný počet stužek. Každá ze stužek pro jednu skupinu má jinou barvu, tak aby bylo možné vytvořit dvojice dětí podle stužek se stejnými barvami (to znamená: máme-li 5 dětí z Česka a 5 dětí z Německa, máme připraveny dva balíčky stužek, přičemž v každém z nich je celkem 5 stužek s 5 různými barvami). Po vylosování stužky děti hledají kamaráda do dvojice podle barvy stužky (dítě z Německa, které si vylosovalo červenou stužku, hledá dítě z Česka, které si vylosovalo také červenou stužku).

Ve vytvořených dvojicích si děti u jazykového animátora vyzvednou papírové talíře, pastelky nebo fixy a jazykový animátor jim vysvětlí, co bude následovat. Cílem je namalovat na papírový talíř obličej nového kamaráda.

Děti malují jednoduše, tak jak chtějí, nebo jim jazykový animátor říká, co mají právě malovat. V tomto případě všichni malují postupně a společně (*Teď malujeme oči, uši... / Wir malen jetzt die Augen, die Ohren...*).

Když je celý obličej namalovaný, provlékne se stužka připravenou dírkou a zaváže se. Talíře s obličejem se pak mohou navléknout na provázek a pověsit na památku v místnosti, kde společné setkání probíhá.

Tuhle řeku překonáme společně

🕒 **Cíle:** Seznamovací aktivita, interkulturní učení, pohybová aktivita, týmová práce

🕒 **Délka aktivity:** 30 min.

🧰 **Materiál:**

Připravíme si kartonové čtverce o velikosti 50 x 50 cm. Počet čtverců určíme podle počtu skupin (skupinu tvoří 4 děti: 2 z Česka a 2 z Německa). Pro každou skupinu potřebujeme 2 kartonové čtverce a jednoduché vlajky, například z barevného papíru. Vlajky by měly mít „stěžeň“, aby se dětem při překonávání řeky dobře držely. Dále potřebujeme krepovou pásku nebo barevné lano, které vyznačí rozbouřenou řeku, a lentilky na rozlosování dětí do skupin. Od každé barvy jsou potřeba 4 lentilky, počet barev odpovídá počtu skupin (pro celkem 20 dětí bude nutné vytvořit 5 skupin po 4 dětech). Nakonec ještě nádoby na lentilky (pro skupinu dětí z Česka a z Německa zvlášť).

👉 **Příprava:** Promyslíme celkový počet dětí a jejich rozdělení do skupinek (např. pomocí lentilek).

👉 **Průběh:**

Jazykový animátor dětem vysvětlí, že je před nimi rozbouřená řeka, kterou je třeba společnými silami překonat. Ukáže, odkud kam řeka sahá (tento prostor je vyznačený lanem nebo krepovou páskou). K překonání řeky budou mít děti k dispozici kartonové čtverce, každá skupina dva. Čtverce jsou vcelku malé, takže děti musí pracovat v menších skupinách po čtyřech. Pro rozdělení do skupinek si děti vylosují lentilku určité barvy a pod vlajkou této barvy budou řeku překonávat.

Nejprve se tedy děti rozdělí do skupin. Každé dítě si vylosuje jednu lentilku, ale zatím ji nesmí sníst. Děti z Česka a Německa losují zvlášť, aby po vylosování byly skupiny smíšené (princip rozdělení lentilek pro proces losování viz aktivita **Společné malování** výše, analogie se stužkami). Podle barvy lentilky se najdou děti náležející ke stejné skupině.

Skupina si k jazykovému animátorovi dojde vyzvednout vlajku a papírové kartony (děti už mohou lentilku sníst). Počkáme, až jsou všechny skupiny kompletní a všichni mají vlajku i papírové kartony.

Jazykový animátor dětem vysvětlí, že při překonávání řeky nikdo nesmí „vstoupit do vody“ a že děti mohou stát jen na kartonech, na nichž budou v bezpečí, jako na kamenech, které vystupují z řeky, na nichž lze stát a které ani voda nesmete.

K překonání řeky musí skupina položit do řeky první karton, všichni se na něj musí vtěsnat, o kousek dál položí druhý karton a opatrně na něj přejdou. Tak se uvolní první karton, který děti opět seberou (aniž by někdo slezl z druhého kartonu) a přesunou o kousek dál k druhému břehu. Při vysvětlování jazykový animátor celý postup prakticky ukazuje.

Takto děti pokračují, až skupina překoná celou řeku. Na druhém břehu zapíchnou skupina vlajku do země a fandí ostatním skupinám, které řeku ještě překonávají. A možná tam nakonec společně najdou ukrytý poklad.

Lentilky můžeš nahradit třeba knoflíky, ale lentilky děti ocení víc. Je třeba s nimi pracovat rychle, aby se dětem v dlaních neroztekly.

Pojď sem

🔄 **Cíle:** Interkulturní učení, seznamovací aktivita, odbourávání nejistoty

🕒 **Délka aktivity:** 5 min.

📁 **Materiál:** (Zalaminované) obrázky např. českého Večerníčka a německého Sandmännchen nebo die Maus k rozlišení dětí.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Dětem z Německa rozdáme obrázky Večerníčka, dětem z Česka obrázky Sandmännchen nebo die Maus. Děti se postaví do kruhu. Poté jim jazykový animátor vysvětlí, o jaké postavičky se jedná, a trénuje se všemi dětmi pohybujičím se ukazováčkem levé ruky, jak se volá na kamaráda, maminku, paní učitelku nebo pejska v Česku: *Pojď sem, prosím!* Posléze ukazováčkem pravé ruky ukazuje, jak se volá německy: *Komm her, bitte!* Dítě, které má obrázek Večerníčka, zkusí přivolat kamaráda s obrázkem Sandmännchen / die Maus jeho vlastním jazykem, tedy: *Pojď sem, prosím!* Dítě, které má obrázek Sandmännchen / die Maus, se snaží přivolat některé z dětí s Večerníčkem: *Komm her, bitte!* Jakmile se vyzvané dítě vydá do středu kruhu, dítě, které jej volalo, mu vyjde vstříc. Obě děti se dvojjazyčně pozdraví *hallo/ahoj!* A vymění si svá místa. Jazykový animátor dbá na to, aby se všichni dostali na řadu a aktivita probíhala v dostatečném tempu. Na začátku se jazykový animátor může zapojit do hry, vyzvat pár dětí z obou zemí a sám si s nimi vyměnit místo.

V rámci progresu aktivity je možné se po pozdravu i představit: *Ahoj, já jsem... / Hallo, ich bin...*

Aktivity po výletě/setkání školek

V této fázi lze s dětmi doplnit také cestovní deník, který si děti připravily během aktivity **Můj cestovní deník**, viz výše.

Co vše jsem zažil...

🔄 **Cíle:** Opakování slovní zásoby, zhodnocení výletu, interkulturní učení

🕒 **Délka aktivity:** 10 min.

📁 **Materiál:** Je dobré mít připravené předměty nebo obrázky, které budou symbolizovat danou činnost (vidět, slyšet, hrát si).

👉 **Příprava:** Viz materiál.

~ Průběh:

Jazykový animátor vysvětlí a v rámci synchronního kruhu s dětmi zopakuje, co znamenají jednotlivé předměty (např. brýle: *viděl jsem...*, ucho: *slyšel jsem...*, hračka: *hrál jsem si...*). Předměty/obrázky jsou umístěny na viditelném místě, například uprostřed kruhu.

Děti chodí jednotlivě doprostřed kruhu a podle toho, které sloveso se jim při pohledu na předměty/obrázky vybaví, vypráví ostatním, co všechno zažily.

Větu vždy uvedou česky (předmět/obrázek jim napoví). Například vidí brýle a vzpomenou si na spojení: *Viděl jsem...* A tak začnou česky: *Viděl jsem...* A pak pokračují v mateřštině. Při tom je povzbuzujeme, aby při popisu zážitku používaly i další česká slovíčka, která již znají. Případně jim jazykový animátor pomůže s překladem. Tomu, kdo přišel do středu kruhu, aby promluvil o svých zážitcích, vždy zatleskáme, protože to chce odvahu. ;)

Tuto aktivitu můžeme využít pro procvičování různých sloves. Aktivitu je dobré zařadit po výletu/setkání nebo v jejich závěru, podpoří se tak zpětná vazba k tomu, co děti viděly, zažily, slyšely, jak si hrály apod. Aktivitu je možné provádět opakovaně v rámci procvičování.

Citrón a jablko

🔄 **Cíle:** Opakování slovní zásoby, zhodnocení výletu, interkulturní učení

🕒 **Délka aktivity:** 10 min.

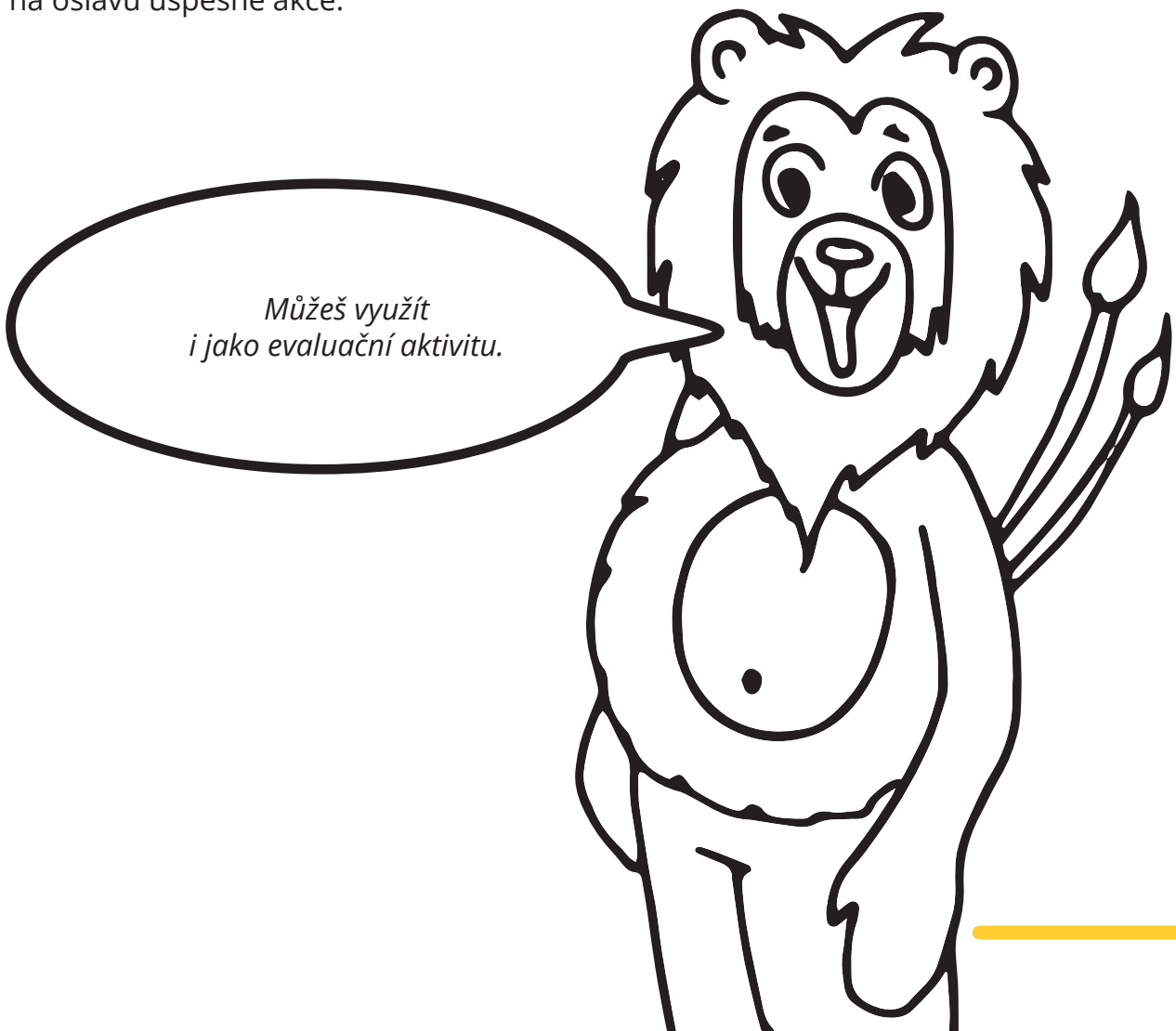
👉 **Materiál:** Citróny a jablka, nožík, talíř

👉 **Příprava:** Kroužek ze židlí či pohodlné sezení na zemi (na koberci či polštářích). Jablka a citróny uprostřed kruhu.

~ Průběh:

Děti sedí v kruhu. Jazykový animátor se na úvod animační jednotky vžije do role zapomnětlivce. Ví pouze, že se minule uskutečnila nějaká akce s kamarády z Česka, jenže se mu z hlavy vykouřilo, co bylo obsahem akce. Děti mu to postupně připomínají; každé z nich dostane možnost se k akci vyjádřit. Zvedne-li dítě jablko, řekne *jablko* a pokračuje: *Líbilo se mi...* Svěří se ostatním dětem v mateřštině s pozitivním zážitkem. Zvedne-li citrón, řekne *citrón* a pokračuje: *Nelíbilo se mi...* Sdělí ostatním v mateřštině i svůj negativní zážitek.

Když se všechny děti vystřídají, společně si umyjí a nakrájí jablka na malé kousky a hodují na oslavu úspěšné akce.

E

Bylo to hezké

Závěrečný blok se zaměřuje na úspěšné zakončení školního roku a shrnutí toho, co jsme společně s dětmi během animačních jednotek prožili a co nového nám to přineslo. Během posledních 4–5 hodin jazykový animátor opakováním osvědčených aktivit upevňuje již naučenou látku, ukazuje dětem, co všechno se naučily během roku, a společně se připravují na závěrečnou hodinu.

Konec dobrý, všechno dobré: Z tohoto důvodu doporučujeme na závěr zprostředkovat dětem silný a pozitivní zážitek, ideálně ve spojení s „prezentací“ získaných znalostí a dovedností před rodiči i dalšími kamarády či pedagogy ze školky.

Společným jmenovatelem aktivit v tomto bloku je oslava všech úspěchů, kterých děti během animačních jednotek dosáhly. Závěrečná akce/oslava by měla být vyvrcholením celoročního snažení a měla by pro všechny představovat příjemný zážitek.

Nápady na průběh závěrečné oslavy, stejně jako iniciativa při její přípravě a realizaci by měly vycházet od dětí, jazykový animátor pouze nabízí alternativy a vytyčuje reálné hranice. Samozřejmostí je i malé překvapení pro děti.

Na konci školního roku rozdej dětem jako odměnu za účast a na památku diplom, medaili nebo nějakou maličkost spjatou se sousední zemí.

Cíle

- Shrnutí a fixace naučeného
- Závěrečná oslava či jiný silný a příjemný zážitek
- Motivace k dalšímu poznávání sousední země
- Rozloučení včetně evaluace

Délka bloku

- Navrhovaná délka bloku E zahrnuje 4–5 animačních jednotek.

Aktivity

Společný oběd

🔄 **Cíle:** Interkulturní učení, rozloučení

🕒 **Délka aktivity:** Celé dopoledne a oběd

🍽️ **Materiál:** Suroviny na oběd dle zvoleného receptu

👉 **Příprava:** Nákup surovin na oběd, případně příprava celého oběda

~ Průběh:

S dětmi si povídáme o tom, co jsme během roku zažili, a domluvíme se na slavnostním obědě. Dle možností školky děti do přípravy oběda zapojíme. Pokud to ze strany školky není možné, připraví děti alespoň slavnostní tabuli. K obědu se hodí jídla, která děti pravděpodobně neznají (např. bramboráky, smažený sýr, šišky s mákem, ovocné knedlíky apod.). K pití je možné nabídnout výjimečně kofolu, malinovku nebo jiný nápoj, který se vyrábí v Česku.

Promítání fotek

🔄 **Cíle:** Interkulturní učení, opakování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** 15–20 min.

🍽️ **Materiál:** Fotky/video z animačních jednotek

👉 **Příprava:** Předpokladem je, že jazykový animátor celý rok fotil/natáčel průběh animačních jednotek a pořizoval si fotky výtvorů. Ideální je, když jazykový animátor vytvoří z fotek a videí krátký film, lze jej však nahradit i klasickou prezentací fotek (slideshow).

~ Průběh:

Děti se při poslední animační jednotce společně s jazykovým animátorem podívají na vytvořený film či fotky a připomenou si společné zážitky. Jazykový animátor i děti je komentují, říkají si, co je na fotkách právě vidět, co děti dělaly, co se jim líbilo a co se při tom naučily. Jazykový animátor se fotky či film snaží částečně komentovat i v češtině.

Po promítání můžeme navázat evaluační aktivitou a předáním diplomů či medailí.

Film i fotky poskytni zařízení
a dohodni se s jeho zástupci, zda film
bude k dispozici i pro rodiče.

Kamenná polévka

🔄 **Cíle:** Opakování slovní zásoby, práce s písničkou či básničkou

🕒 **Délka aktivity:** 45 min.

📁 **Materiál:** Velký pytel (do něhož všechny věci uschováme), kámen, hrnec, zelenina (více druhů), naběračka/vařečka, obrázky zvířátek a zeleniny.

👉 **Příprava:** Děti již znají některé druhy zeleniny a domácí zvířátka a jsou obeznámeni s dějem pohádky. Je dobré se s příběhem seznámit buď přečtením knížky *Steinsuppe* od Anaïs Vaugelade (viz Literatura a odkazy), či poslechem, například zde: <https://bit.ly/2NRHZlq>.

~ Průběh:

Doprostřed místnosti položíme pytel. Potichu se snažíme dětem naznačit, aby kolem něj udělaly kruh. Když se podaří kruh vytvořit, udržujeme děti napjaté a potichu. Všichni se na sebe dramaticky, významně, až přehraně podíváme. Pak uděláme teatrální krok dozadu a počkáme, až nás děti napodobí. Pokud by se k tomu neměly, zkusíme to znovu, popřípadě je vyzveme slovně. (Dramatický úvod pomůže navodit správnou atmosféru, upozorní děti na výjimečnost toho, co nastane, a navnadí je na další průběh aktivity).

Jakmile všichni ukročí dozadu, pokusíme se společně s dětmi vytvořit atmosféru počasí, které nastalo v jeden „zimní podvečer před bouří“, kdy se vlk v příběhu přibližuje k obydlí zvířátek. Postavíme se jako stromy v lese (klidně se při tom můžeme držet za ruce) a začneme vydávat nejprve zvuky šumu lesa (šššš, dudumdum), lehce se při tom pohupujeme v imaginárním větru, který za doprovodu zvuků (vítr/Wind a hrom/Donner) postupně sílí.

Když se nám podaří navodit atmosféru, vezme jazykový animátor do rukou pytel, shrbí se, hodí si jej přes záda a dělá, že je ohromně těžký. Gestem děti pobídne, aby si také hodily imaginární pytel na záda a vše po něm opakovaly. Jazykový animátor zavyje jako vlk a vydá se šouravým krokem po místnosti. Děti ho následují a pohyby a zvuky po něm opakuji.

Po chvíli pytel shodíme na zem a opět kolem něj v tichosti utvoříme kruh. Řekneme dětem, že jsme na statku, a zeptáme se jich: *Jaká zvířátka jsou na našem statku?* Pokud je to nutné, zeptáme se v němčině. Necháme děti pojmenovat zvířátka, která už znají, klidně na přeskáčku, a společně je vždy všichni nahlas zopakujeme. V případě potřeby můžeme použít i obrázky zvířátek, které vytáhneme z pytle, pokud by se dětem nedařilo přijít na ně samotným.

Jakmile jsme pojmenovali dostatečné množství zvířátek, pošleme po kruhu impulz: *Jaké zvířátko jsi ty? / Welches Tier bist du?* Necháme děti, aby odpovídaly celou větou, co je napadne, například: *Já jsem prasátko.* Řeknou-li pouze název zvířátka, tak jim pomůžeme větu dotvořit nebo jim přeložíme název zvířátka, kterým chtějí být. Jsou-li děti opravdu šikovné, tak se nejen představí tím, jaké jsou zvířátko, ale rovnou se zeptají i svého souseda, jaké zvířátko je on. Netrváme však na tom, aby to tak bylo.

Když k nám impulz doputuje zpět, řekneme, jaké jsme zvířátko, a přidáme zvuk/citoslovce, jak dané zvířátko dělá. Děti opět jako impulz opakují po kruhu celou větu. Nejprve řeknou, jaké jsou zvířátko, a poté přidávají příslušné citoslovce, například: *Já jsem koza, méé, méé.*

Po tomto jazykovém okénku se vracíme zpět do příběhu a všichni společně napodobujeme vítr a hromy (situace může gradovat) a poté znovu předvedeme vlka, jeho chůzi, výhružné *grrr* a hlasité vytí. Tentokrát si předáváme i vlkův pytel, aby bylo jasné, že všichni jsme vlci.

Opět utvoříme kruh. V tomto okamžiku přechází jazykový animátor do role vypravěče a děti hrají zvířátka. *Všechna zvířátka na statku se těší na večeři. / Alle Tiere auf dem Bauernhof freuen sich auf das Abendessen.* Všichni si s mlaskáním hladí břicha.

Jazykový animátor se znovu stává vlkem:

Grrr, grrr, grrr.

Já jsem vlk. / Ich bin ein Wolf.

Jsem starý vlk. / Ich bin ein alter Wolf.

Mám hlad. / Ich habe Hunger.

Vlk klepe na dveře statku: *klepy, klepy, klep.*

Hat jemand geklopft? zeptá se jazykový animátor.

Jazykový animátor znovu v roli vlka ukazuje dětem, aby také klepaly.

Pustte mě dál. / Lasst mich rein.

Mám hlad.

Jazykový animátor se ptá: *Otevřeme? Machen wir auf?* (Je možné, že se děti rozhodnou, že neotevřou a vlka dovnitř nepustí. Záleží na náladě dětí: Pokud se opravdu spíše bojí, tak situaci odlehčíme; je-li to pro ně spíše legrace, můžeme přidat na strašidelnosti a otázku ještě o něco divočeji zopakovat.)

Já jsem vlk. Jsem starý vlk. Mám hlad.

V této fázi se vlk pokouší přesvědčit zvířátka, aby ho pustila dovnitř. Vše doprovází gesty a mluví jen v češtině.

Jazykový animátor v roli vlka:

Mám hlad.

Prosím, pusťte mě dál.

Uvařím polévku! / Ich koche eine Suppe.

Pokud děti pustí vlka dál, jazykový animátor v roli vlka vejde jakoby k dětem do domečku, tj. doprostřed kruhu, a děti ho pozdraví. Pokud je to nenapadne spontánně, vlk je k tomu přivede tím, že sám pozdraví první.

Vlk:

Uvařím polévku. / Ich koche eine Suppe.

Uvařím kamennou polévku. / Ich koche eine Steinsuppe.

Ano?

Pokud zvířátka souhlasí, všichni společně otevřou pytel, kde je schovaný kámen. Kámen dají do hrnce a vaří ho.

Mňam, mňam, mňam. Vlk doprovází zvuk gestem znázorňujícím, jak se těší na večeři. Jazykový animátor se děti zeptá: *Patří do polévky jen kámen? / Gehört in die Suppe nur ein Stein?*

Společně se naučíme říct: *Dáme ještě...* Každé zvířátko přidá do hrnce jeden druh zeleniny (z hromádky obrázků nebo skutečnou zeleninu), který už zná a který má rádo, a říká při tom, jaké zvířátko představuje. Můžeme zakomponovat i celou větu: *Já jsem pes a mám rád...* (doplní vybraný druh zeleniny).

Když je polévka hotová, každému nalijeme, popřejeme si navzájem dobrou chuť a společně polévku sníme.

Vlk:

Hmmm, to je dobrá kamenná polévka!

Chutnala vám?! / Hat es euch geschmeckt?!

Děti odpovídají *ano/ne*, dle svého uvážení.

Vlk:

Moje kamenná polévka je nejlepší. / Meine Steinsuppe ist die beste.

Jsem dobrý kuchař. / Ich bin ein guter Koch.

Během příběhu se u opakovaných vět snaž přecházet postupně jen do češtiny.

Tady a tam

🔄 **Cíle:** Opakování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** 15 min.

📁 **Materiál:** Co největší množství obrázků, předmětů a fotek týkajících se Česka, které již známe nebo jsme je v průběhu předchozích bloků společně s dětmi použili. Alespoň jeden předmět nebo obrázek pro každé dítě. Mapa Česka a Německa jako symbol pro „tam“ a „tady“.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ **Průběh:** Všechny předměty a obrázky dáme na hromadu. Děti mají za úkol vybrat si jedno po druhém z hromady jeden předmět, který už znají, pojmenovat ho česky a položit ho na mapu podle toho, zda patří do Česka (*tam*), či do Německa (*tady*). Například: *To je Krtek – tam. To je die Maus – tady.* U některých předmětů to může být nerozhodně, protože jsou oběma zemím společné, ty můžeme položit na hranici mezi oba státy. Například: *To je šiška – tady a tam.* Jazykový animátor se může doptávat: *A proč?* Děti pak své rozhodnutí vysvětlují v mateřském jazyce.

Rozloučení

🔄 **Cíle:** Rozloučení, opakování slovní zásoby, práce s písničkou

🕒 **Délka aktivity:** 20 min.

📁 **Materiál:** Loutka/maňásek, film, knížka apod.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ **Průběh:**

Jelikož maňásek děti věrně doprovázel při každé z animačních jednotek, tak se s ním na závěr roku hezky rozloučíme. Maňásek dětem řekne, že odjíždí na prázdniny (do Česka), a děti se mohou rozhodnout, jakým způsobem se s ním rozloučí. Můžou se společně s maňáskem podívat na film, zahrát si oblíbenou hru, zazpívat, zatancovat, můžou mu také třeba namalovat obrázek a/nebo mu pomohou zabalit kufr. V kruhu se pak maňásek s každým obejmě, pohladí ho nebo mu potřeše rukou a řekne: *Ahoj, Anne. Ahoj, Thomasi. Hezké prázdniny!* Děti odpovídají: *Ahoj, Krtku!* Pak všichni maňáskovi společně zamávají: *Papa!*

Medaile

🔄 **Cíle:** Opakování slovní zásoby, rozloučení, nonverbální komunikace

🕒 **Délka aktivity:** 10–20 min.

👉 **Materiál:** Barevné papíry (případně moderační kartičky ve tvaru kruhu), razítka či samolepky, nůžky, fixy, pastelky, provázek/mašle, lepidlo

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Společně si vyrobíme medaile jako odměnu za to, jak jsme během animačních jednotek dobře pracovali. Z barevných papírů si dle předlohy vystříháme dvě stejně velká kolečka (pokud máme moderační kartičky, práci nám to ulehčí), každé z vnější strany pomalujeme, polepíme, orazítujeme nebo jinak vyzdobíme, jazykový animátor pomůže dětem s podpisem. Vnitřní strany potřeme lepidlem, vložíme mašli nebo provázek, abychom si medaili mohli pověsit na krk, obě strany slepíme a necháme zaschnout. Všechny činnosti i věci komentuje jazykový animátor česky (například: *To je lepidlo. Lepíme. Medaile. Červená. apod.*), tak aby při tvoření děti stále slyšely češtinu. Medaile pak jazykový animátor předá dětem s odpovídající vahou během slavnosti, společného oběda nebo promítání.

Kamínkový had

🔄 **Cíle:** Opakování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** Podle počtu dětí, max. 30 min.

👉 **Materiál:** Velký počet stejnorodých předmětů (např. kamínky, šišky, mušle, kostičky, korálky apod.)

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Ideální je, když můžeme tuto aktivitu realizovat venku. Dětem dáme za úkol, aby přinesly všechny kamínky, šišky a/nebo klacíky, které najdou, a aby je daly na jednu velkou hromadu. Potom společně zopakujeme slovíčka v češtině, která již známe. Za každé slovíčko, které si děti vybaví a nahlas řeknou, dostanou od jazykového animátora do ruky například kamínek. Jednotlivé předměty postupně pokládají na zem, a tak vzniká dlouhý (zatočený) had. Tímto způsobem krásně vizualizujeme, kolik jsme se toho již naučili.

Varianty:

Kamínky můžeme dávat do košíku. Nakonec si košík pošleme a potěškáme, kolik

vází. Zůstaneme-li uvnitř, můžeme použít na stavbu hada kostičky, popř. z nich postavit věž, nebo navlékat korálky.

Slavnost s češtinou

🕒 **Cíle:** Interkulturní učení, opakování slovní zásoby, rozloučení

🕒 **Délka aktivity:** Celé odpoledne

🍷 **Materiál:** O zajištění občerstvení můžeme poprosit rodiče dětí, ideálně sami přivezeme nějaký produkt z Česka (kofolu, lázeňské oplatky, fidorky) nebo upečeme bábovku, štrúdl apod.

👉 **Příprava:** Společně s dětmi vymyslíme průběh celé slavnosti. Můžeme nastudovat například novou písničku/pohádku apod. Pokud jsme v průběhu roku něco vyráběli, dá se z výtvorů připravit malá výstavka.

~> Průběh:

Část slavnosti by měla mít pevný program (např. nacvičené divadlo, písnička apod.), zbylou část vyhradíme volné zábavě, kdy děti mohou rodičům ukázat, co vyráběly, případně si děti volně hrají a jazykový animátor má čas na navázání kontaktu s rodiči.

Protože je taková akce časově a organizačně náročná, můžeš do její přípravy a celého průběhu zapojit i pedagogy z daného zařízení, popř. rodiče. Na slavnost lze také pozvat děti, které budou s češtinou teprve začínat, a jejich rodiče. Starší děti mohou ty mladší „zasvětit“ a motivovat.

Stopovačka

🔄 **Cíle:** Opakování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** 60 min.

📁 **Materiál:** Papír, tužky, fáborky, odměna v cíli (poklad)

👉 **Příprava:** Vymyšlení a uschování úkolů podél trasy stopovačky

~ Průběh:

Jazykový animátor připraví několik úkolů a vymyslí trasu stopovačky. Úkoly budou zaměřeny na Česko, češtinu apod. Například: *Řekni, jaké barvy má česká vlajka. Vyjmenuj 3 zvířátka česky.* Podél trasy, která je vyznačena fáborky, uschová jazykový animátor jednotlivé úkoly (přibližné místo úkrytu bude označeno speciální značkou, například nafukovacím balónkem apod.). Děti společně s rodiči trasu projdou, hledají a plní jednotlivé úkoly. Poslední úkol na konci trasy spočívá v nalezení ukrytého pokladu (cesta k němu nebo nápověda mohou být zašifrovány, opět v českém jazyce).

Úkoly i trasu volíme tak, aby je děti zvládly. Jazykový animátor jde společně s dětmi, a je-li to třeba, pomáhá jim a radí.

7

Témata

Témata se na rozdíl od aktivit v jednotlivých blocích vztahují ke konkrétní roční době nebo ke konkrétnímu zvyku či svátku. Níže popsané aktivity tematizují jak specifika ročních období a slovní zásobu, jež se s nimi pojí, tak způsoby slavení svátků v sousední zemi. Cílem je představit dětem život v sousední zemi, zprostředkovat propojení jazyka a kultury a přiblížit slovní zásobu právě prožívané realitě. Zpracování aktivit respektuje přístup vědomé práce s diverzitou (viz kapitola Základní pilíře práce v animačních jednotkách).

Práci s tématy zařazujeme dle potřeby za účelem zpestření animační jednotky. Vždy při tom zohledňujeme jazykovou úroveň dětí a aktivity jí přizpůsobujeme. Tematické aktivity se výborně hodí k výtvarné činnosti a jinému tvoření.

Podzim

Ptáčkové odlétají

🔄 **Cíle:** Opakování slovní zásoby, nová slovní zásoba, pohybová aktivita

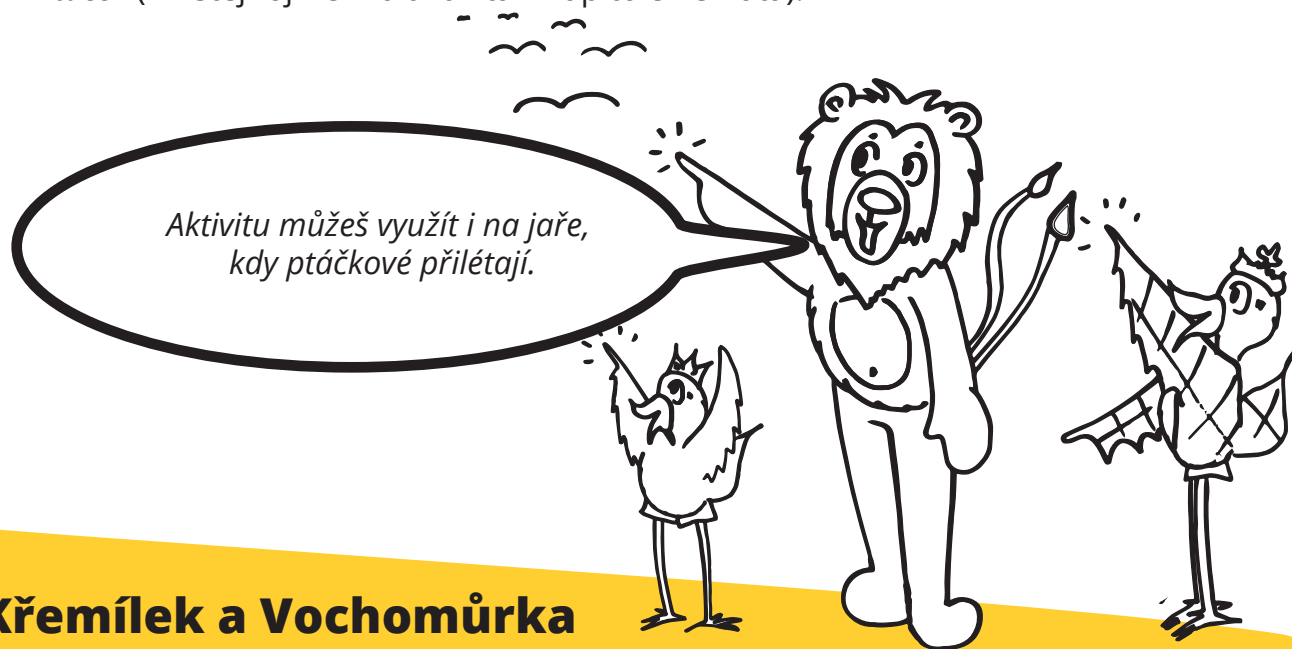
🕒 **Délka aktivity:** 15 min.

👉 **Materiál:** Barevné prádelní kolíčky, prádelní šňůra

👉 **Příprava:** Prádelní šňůru upevníme například na opěradla dvou židlí stojících naproti sobě nebo venku na dva sousedící stromy tak, aby na ni děti dosáhly.

~ Průběh:

Děti obdrží kolíček a jako ptáčkové poletují po prostoru. Potom dle pokynů jazykového animátora děti s kolíčky dané barvy upevní svého „ptáčka“ na „dráty elektrického vedení“, aby si ptáčci po dlouhém letu odpočinuli. Případně děti hlásí počet ptáčků, kteří odpočívají. Cílem je zopakovat čísla, která už děti znají. Lze doplnit básničkou *Ptáček* (viz stejnojmenná aktivita v kapitole Témata).

Křemílek a Vochomůrka

🔄 **Cíle:** Opakování slovní zásoby, práce s pohádkou, interkulturní učení

🕒 **Délka aktivity:** Každá pohádka cca 10 min. + další práce až 60 min. (možný přesah do další jednotky)

👉 **Materiál:** Video o Křemílkovi a Vochomůrkovi s podzimní tematikou, např. *Kterak pekli kaštany a Jak vařili šípkový čaj*: <https://bit.ly/2lyCZ2o>.

👉 **Příprava:** Jazykový animátor vybere krátký film a promyslí, jak s ním dále pracovat (viz práce s krátkým filmem).

~ Průběh:

Po přivítání a úvodních rituálech se společně dvakrát podíváme na vybraný krátký film, zkusíme s dětmi příběh převyprávět (nejprve v mateřském jazyce) a naučíme se některá základní slovíčka a věty v jazyce sousední země, například: *Padá listí. Skřítek sbírá šípky/kaštiny. Vaříme/pijeme čaj*. Podle času a nálady pak můžeme s příběhem pracovat dál. Vyrobité/vymalujeme si skřítky, převlečeme se za ně, zahrajeme si s nimi divadélko nebo interaktivní pohádku (viz stejnojmenná aktivita v bloku C). Vymalujeme si obrázky podzimních plodů, upečeme kaštiny či uvaříme šípkový čaj apod.

Poklady přírody

🕒 **Cíle:** Nová slovní zásoba, tvoření

🕒 **Délka aktivity:** Procházka 30 až 40 min., následná výroba 20 min., popř. ji můžeme protáhnout/přesunout do další animační jednotky.

📁 **Materiál:** Taška, košík, obrázky, papíry, lepidlo, barvy, štětce, párátko

→ **Příprava:** Promyslíme vhodné venkovní tvořivé aktivity (na základě aktuálního počasí, zvoleného tématu, dostupnosti materiálu apod.), podle toho pak postupujeme dále.

~ Průběh:

Oblečeme se a vyjdeme ven. Na zahradě nebo v parku se nejprve ve zkrácené formě přivítáme, provedeme úvodní rituály a potom společně sbíráme do tašky či košíku listí, kaštiny, žaludy, šípky apod. Všechny plody pojmenováváme: *To je... / Já mám...* Můžeme procvičovat i barvy a číslovky. Zapojíme další aktivity, například **Vidím něco, co ty nevidíš** (viz blok C) nebo **Kimovu hru** (viz blok B). Následně už v teple a suchu vyrábíme kaštanová zvířátka, koláž nebo otisky z listí a společně si zahrajeme aktivitu **Kouzelná taška** (viz blok B) apod.

Pečeme štrúdl

🕒 **Cíle:** Nová slovní zásoba, interkulturní učení, tvoření

🕒 **Délka aktivity:** 20 min. + pečení

📁 **Materiál a příprava:** Rozválené listové těsto, jablka, cukr, skořice, vajíčko na potření, rozinky, možnost využití kuchyně s troubou (předem domluvit s vedením školky).

~ Průběh:

Jazykový animátor upeče s dětmi štrúdl z listového těsta. Důležité je aktivní zapojení dětí. Necháme děti oloupat a nastrohat nebo nakrájet jablíčka, rozbalit těsto, rozprostřít na něj nastrohaná jablka, dát papír na plech apod. Při této aktivitě se děti naučí 3 germanismy (*papír, plech, štrúdl*) a další slovíčka (*jablko, struhadlo, těsto, trouba...*). Místo štrúdlu můžeme také péct jablka v županu. Příprava je stejná, jen těsto nakrájíme

na čtverečky a kousky jablek děti zabalí dovnitř. Jazykový animátor může připravit pracovní listy s obrázky jablek k vymalování.

Měla babka čtyři jabka

🔄 **Cíle:** Opakování slovní zásoby, pohybová aktivita, práce s písničkou

🕒 **Délka aktivity:** Při seznamování 45 min., při opakování 10 min.

👉 **Materiál:** Jablíčka (míčky) pro všechny děti, šátek, klobouk, hudební nástroje

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Přineseme jablíčka a společně s dětmi si je prohlédneme, osaháme, přivoníme si k nim a spočítáme, kolik jich máme dohromady. Naučíme se zpívat první sloku známé písničky *Měla babka čtyři jabka* a ukážeme si, kolik jablíček měla babka, kolik dědoušek a jak se podělili. Písničku doprovázíme gesty nebo si ji můžeme zahrát jako scénku, kdy se děti vystřídají v roli babky (v šátku), dědka (v klobouku) a jablíček (s jablíčkem v ruce). Také se s dětmi můžeme naučit mazurku – děti stojí ve dvojicích za sebou v kroužku a drží se za ruce v úrovni ramenou, společně zpíváme a tančíme:

*Měla babka čtyři jabka
a dědoušek jen dvě.
Dej mi, babko,*

jedno jabko,

budeme mít stejně.

(Uděláme dva úkroky směrem ven z kruhu.)

(Uděláme dva úkroky zpátky do kruhu.)

(Dítě, které stojí vepředu, se otočí vpravo a podívá se na dítě, které stojí za ním.)

(Dítě vepředu se otočí vlevo a opět se podívá na dítě, které stojí za ním.)

(Dítě stojící vepředu se otočí kolem své osy.)

Na závěr si děti mohou jablíčko sníst nebo odnést domů. Při opakování můžeme místo jablíček využít míčky.

Šípkový mužíček

🔄 **Cíle:** Nová slovní zásoba, práce s písničkou

🕒 **Délka aktivity:** Při seznamování asi 10 min., poté asi 5 min.

📁 **Materiál:** Píseň *Ein Männlein steht im Walde*, viz např. <https://bit.ly/2IAFi4N> nebo jako video <https://bit.ly/2ka2CvF>, hudební nástroje.

👉 **Příprava:** Jazykový animátor se naučí melodii písně a text v obou jazycích a promyslí doprovodná gesta.

~ Průběh:

Naučíme se společně zpívat známou písničku *Ein Männlein steht im Walde* v české verzi a doprovázíme ji pohybem:

*Stojí v lese tichý mužíček,
na sobě má rudý pláštíček.
Kdože je ten mužíček?
Stojí vprostřed jedliček,
má na sobě rudý pláštíček.*

(Dáme si prst před ústa.)
(Přejedeme si rukama od krku až po břicho.)
(Rozevřeme ruce a kroutíme hlavou.)
(Spojíme ruce nad hlavou.)
(Přejedeme si rukama od krku až po břicho.)

*Má než jednu tenkou nožičku,
na hlavičce černou čepičku.
Kdo že je ten mužíček?
Stojí vprostřed jedliček,
má malinký černý čepěček.*

(Postavíme se na jednu nohu.)
(Poklepeme si na hlavu.)
(Rozevřeme ruce a kroutíme hlavou.)
(Spojíme ruce nad hlavou.)
(Poklepeme si na hlavu.)

*Tenhle tichý mužíček,
co nosí rudý pláštíček
a k němu černý čepěček,
jmenuje se Šípeček.*

(Dáme si prst před ústa.)
(Přejedeme si rukama od krku až po břicho.)
(Poklepeme si na hlavu.)
(Zdvihneme ukazováček: pozor!)

Děti budou pravděpodobně znát písničku v němčině, bude jim tedy blízká, budou znát obsah i melodii. Naučit se všechna slova v češtině dá větší námahu, proto se ze začátku spokojíme s tím, že děti opakují pohyby nebo hrají na hudební nástroje; v dalších animačních jednotkách se společně naučíme zpívat první sloku a podle schopností dětí postupně přidáváme další.

Aktivitu můžeme doplnit například vymalováním obrázků šípkových plodů, sbíráním šípků, vařením šípkového čaje, ochutnávkou šípkové marmelády, navlékáním řetězu ze šípků apod.

Co si oblečeme?

🎯 **Cíle:** Opakování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** 10–15 min.

📁 **Materiál:** Barevné karty s obrázky oblečení

👉 **Příprava:** Děti si přinesou několik (konkrétních) kousků oblečení ze šatny.

👉 **Průběh:**

V chladném počasí je třeba se důkladně obléct, než půjdeme ven. Každý má svou hromádku s oblečením (opravdovým nebo na obrázcích) a obléká se podle pokynů a pohybů jazykového animátora: *Brrr, je mi zima, obleču si...* Po chvíli trénování mohou oblékání uvádět děti samotné, přitom se střídají v udělování pokynů.

Podzimní počasí

🎯 **Cíle:** Práce s básničkou, nová slovní zásoba

🕒 **Délka aktivity:** Procházka a pozorování 45 min.

📁 **Materiál:** Voda, kapesníky či hadříky, (zalamínované) listy

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh: Spolu s dětmi předvádíme různé přírodní jevy.

Prší

Děti si smočí prsty v malé nádobě s vodou a poté vytvářejí kapky: *kap, kap* (v protikladu vůči německému *tropf, tropf*). Můžeme se naučit nebo si zopakovat písničku *Prší, prší, jen se leje*.

Fouká vítr

Děti pozorují pohyb větví stromů. Poté každé dítě dostane list papíru, šátek, hadřík nebo kapesník a napodobuje lístek na větví rozpořehovaný větrem, který posléze ze stromu odpadává. Trénujeme s nimi i směry, například: *Vítr fouká nahoru/dolů*. Ruka povívá hadříkem daným směrem. Nebo: *Vítr se otáčí*. A děti povívají hadříkem, přitom se otočí a opakují větu po jazykovém animátorovi.

Naučíme se básničku a doprovázíme ji pohyby, které společně vymyslíme:

*Fouká vítr, fouká,
potichu si brouká.
Zpívá stromům písničku,
rozcuchá jim hlavičku.*

Padá listí

S kapesníky či hadříky, venku i s opravdovými listy, napodobujeme padání listí. Máme-li možnost vytvořit například na zahradě školky velkou hromadu z listí (nebo poprosíme školníka, aby listí ještě neodvážel), můžeme společně ztvárnit básničku *Tiše, tiše, ježek spí*.

*Podobnou aktivitu – **Tiše, tiše, medvěd spí** – najdeš v bloku C.*

Tiše, tiše, ježek spí,

(Pár dětí – „ježků“ – vybereme, aby si udělaly pohodlí v hromadě listí, ostatní děti hromadu obstoupí v kruhu a s prstem na rtech potichouнку kráčí jedním směrem kolem dokola.)

ať ho nikdo nevzbudí,

(Děti kráčí dál a varovně kývou ukazováčkem vlevo, vpravo.)

my ho vzbudit musíme,

(Děti se zastaví a tleskají do rytmu.)

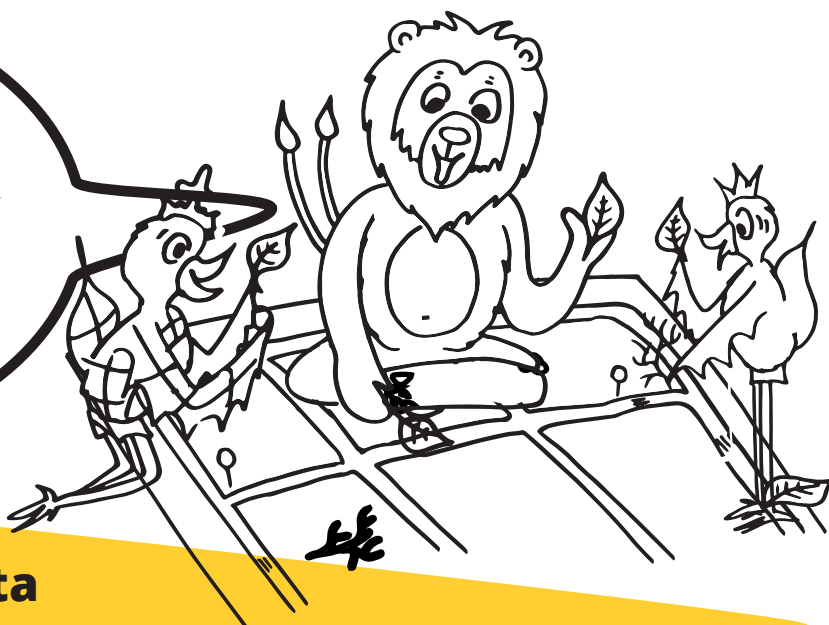
jablíčka mu koupíme.

(Děti češou imaginární jablka ze stromu. Poté následuje odmlka: Děti s prstem na rtech setrvávají pár sekund v tichém hraném napětí.)

Ježku, vstávej, ježku, vstávej!

(Děti hlasitě budí spící „ježky“, ti se pomalu zvedají z hromady listí a volí nové „ježky“ z kruhu dětí. Aktivita se opakuje, až se prostřídají všechny děti.)

Autentičtější je tato aktivita samozřejmě venku, ale při nevhodném počasí ji lze hrát stejně dobře na koberci v mateřské školce. V tom případě nasbírej listy společně s dětmi předem a zalaminuj je – tyto trvanlivé listy ti vydrží na několik podzimů. :)

Ježek ze slaného těsta

🕒 **Cíle:** Tvoření, práce s písničkou

🕒 **Délka aktivity:** 45 min.

🍲 **Materiál:** Vizovické těsto (mouka, voda, sůl), plastelína nebo samotvrdnoucí hmota, kuličky pepře, nůžky, papírová krabice, listí

👉 **Příprava:** Vizovické těsto připravíme předem.

👉 **Průběh:**

Každé dítě dostane kousek těsta. Uválí si z něj kuličku a z ní utvoří tělo a čumáček. Malými nůžkami nastřiháváme bodlinky. Nakonec uděláme ježkovi oči z kuliček pepře. Ježky z vizovického těsta pečeme v troubě, ty ze samotvrdnoucí hmoty necháme ztvrdnout. Hotové ježky vložíme do pomalované krabice od bot (tj. postýlky) a zasypeme je listím, které jsme předem nasbírali. Vystavíme například na okenních parapetech

a celou zimu kontrolujeme, jestli náš ježek opravdu spí zimním spánkem.

Poté mu zazpíváme ukolébavku *Spi, ježečku, spi, zavři očka svý* (na melodii známé písně *Spi, děťátko, spi*) nebo mu odříkáme básničku z aktivity **Podzimní počasí**, viz výše.

Svatý Martin

🔄 **Cíle:** Interkulturní učení, tvoření, práce s písničkou

🕒 **Délka aktivity:** 45 min.

📁 **Materiál:** Obrázky sv. Martina a/nebo koní, materiál k vyrábění a malování, písnička *Já mám koně, vraný koně*, viz např. <https://bit.ly/2NZkZ3n>, inspirace k tvoření a pranostikám, viz např. <https://bit.ly/2ArkWeV>.

👉 **Příprava:** Vyhledáme si informace o svátku sv. Martina, doplníme je obrázky nebo krátkými filmy.

~ Průběh:

Animační jednotku využijeme před 11. listopadem k tomu, abychom si společně německy popovídali o svatém Martinovi. *Kdo byl svatý Martin? Proč a jak se svátek slaví? Jaké je tradiční svatomartinské jídlo?* Pak si vyrobíme/namalujeme Martina na koni nebo jen koníky a naučíme se tematické říkanky, pranostiky a/nebo písničky, např. *Já mám koně, vraný koně, to jsou koně mí.*

Barevná světýlka

🔄 **Cíle:** Opakování slovní zásoby, tvoření

🕒 **Délka aktivity:** Asi 30 min.

📁 **Materiál:** Malá sklenička (např. od dětské přesnídávky, marmelády), tapetové lepidlo, barevný transparentní papír, čajová svíčka, miska s vodou, dřívko na míchání, štětec

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Skleničky označíme zespodu jménem. Nejdříve děti natrhají barevný transparentní papír na menší kousky, přitom společně zopakujeme barvy. Práškové tapetové lepidlo smícháme s vodou, štětcem nanášíme na sklenici a na tuto lepkavou plochu přitiskneme jednotlivé kousky papíru. Přetřeme lepidlem a lepíme další plochu, až je celá sklenička obalená barevnými papírky. Necháme uschnout. Světlo svíčky krásně proniká barevnými vrstvami. Lucerničkami svítíme v ponurém počasí a zejména na sv. Martina. Zavěsíme-li je na pevný provázek nebo drátek, můžeme si je vzít s sebou do svatomartinského průvodu.

Výroba netopýrů

↻ **Cíle:** Opakování slovní zásoby, nová slovní zásoba, tvoření

🕒 **Délka aktivity:** Asi 20 min.

📦 **Materiál:** Roličky od toaletního papíru, skořápky z bukvic, lepidlo, tmavá čtvrtka, silnější fix

👉 **Příprava:** Z černé čtvrtky nastříháme dětem křídla, větším dětem vytvoříme šablonu na omalování křídel a jejich samostatné vystřížení.

~ Průběh:

Po stranách roličky uděláme zástřihy na zasunutí ohnutých křídel, nahoře zahneme konce roličky na ouška. Oči a ústa namalujeme černým fixem. Špičatou špejlí uděláme dírky na zasunutí drápků z bukvic. Tvoření doprovázíme komentářem v češtině a jednotlivé kroky vizualizujeme, například: *Teď malujeme oči, pusy.* (Při tom si ukážeme na oči, pusy.) *Lepíme křídla.* (Při tom zamáváme dlaněmi).

Hotové netopýry můžeme zavěsit na provázek jako dekoraci k svátku Halloween nebo je necháme stát a občas se s nimi „proletíme“ (trénink směrové orientace: *nahoru, dolů, dopředu, dozadu, otočit*).

Aktivitu můžeš využít při společném setkání dětí z Česka a Německa. Halloween je oblíbeným tématem při setkávání partnerských zařízení – děti si mohou netopýry vyrobit s kamarády ze sousední země a potom se vzájemně obdarovat.

Zima

Sněhová koule

🔄 **Cíle:** Nová slovní zásoba, tvoření

🕒 **Délka aktivity:** 45 min.

📋 **Materiál:** Hrncík se sněhem, něco na zakrytí hrnce (šátek, ručník apod.), 3 listy bílého papíru pro každé dítě, lepidlo, fixy

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Děti sedí v kruhu na zemi. Jazykový animátor nechá kolovat hrncík naplněný sněhem a zakrytý šátkem. Postupně si každý do zakrytého hrnce sáhne a jazykový animátor přitom opakuje česky slovo *sníh*. Na konci impulzního kruhu se jazykový animátor zeptá: *Co je v hrnci?* Děti v ideálním případě odpoví *Schnee* nebo *sníh*. Společně několikrát zopakujeme slovo *sníh*.

Jazykový animátor upláčá ze sněhu sněhovou kouli a několikrát s dětmi zopakuje slova *koule* a *sněhová koule*. Poté dá kouli do hrnce a hrncík postaví na topení. Na konci animační jednotky využijeme aha efekt: *Kde je sníh? Fuč! Co je to? Voda!*

Následuje tvoření a koulovačka: Děti zmuchlají bílý papír a vyrobí z něj sněhové koule. Každé dítě dostane tři archy papíru na výrobu tří koulí. Během této činnosti jazykový animátor děti obchází, pomáhá jim a opakuje: *To je koule! To je sněhová koule*. Když jsou všechny děti hotové, následuje koulovačka s vyrobenými koulemi.

Po určité době jazykový animátor česky zavelí *koule sem* a připraví pytel, do něhož děti koule sesbírají. Poté si každé dítě vezme *tři koule* (jazykový animátor stále opakuje *tři koule* a ukazuje na prstech číslo 3).

Následuje lepení sněhuláka z koulí, domalovávání jednotlivých částí sněhuláka, případně vybarvování. Během této činnosti jazykový animátor stále opakuje nová slovíčka a používá slovíčka již známá (například: *stříháme, lepíme...*).

Malování sněhuláka

 Cíle: Nová slovní zásoba, opakování slovní zásoby, tvoření

 Délka aktivity: 20 min.

 Materiál: Černý papír formátu A4, bílá zubní pasta, mističky na pastu, fixy nebo prstové barvy

 Příprava: Sněhuláka je možné si zhotovit doma z polystyrenu; děti můžeme v hodině nechat jedno po druhém skládat jednotlivé části a pojmenovávat je, až bude sněhulák kompletní.

 Průběh:

Jazykový animátor zadává dětem krok za krokem, aby malovaly jednotlivé části těla sněhuláka. Nejprve ukáže na svém těle, kde se tyto části těla nachází, a poté je názorně namaluje na papír. *Malujeme velkou kouli, břicho, hlavu, oči, nos...* Tělo sněhuláka malujeme prstem bílou zubní pastou a dokreslujeme jej fixy, popř. celý obrázek malujeme prstovými barvami.

Zimní radovánky

 Cíle: Nová slovní zásoba, pohybová aktivita, tvoření

 Délka aktivity: 30 min. (bez oblékání)

 Materiál: Sníh

 Příprava: Není potřeba.

 Průběh: Pořádně se oblečeme, vyjdeme ven, vyrobíme si sněhové koule a pěkně se zkoulujeme. Pak si můžeme udělat ve sněhu andělíčky, postavit sněhuláka apod.

Všechny aktivity a důležité věci během aktivity pojmenováváme: *Sněží. Padá sníh. Děláme sněhové koule / andělíčka. Koulovačka! Stavíme sněhuláka...* V případě špatného počasí nebo nedostatku sněhu můžeme zůstat uvnitř, koule si vyrobit z papíru a sněhuláka namalovat (viz aktivita výše).

Ledové království

🕒 **Cíle:** Práce s písničkou, nová slovní zásoba, interkulturní učení

🕒 **Délka aktivity:** 45 min.

📁 **Materiál:** Písňe z filmu na YouTube, předlohy na <http://eiskoeningin.disney.de/aktivitaeten>, pastelky/fixy/nůžky

👉 **Příprava:** Jazykový animátor se podívá ideálně na celou pohádku a promyslí aktivity.

~ Průběh:

Pobavíme se s dětmi o jejich oblíbené animované pohádce, nejprve v mateřském jazyce. Znáte *Ledové království*? Jakou postavu máte nejraději? Pustíme si písničky v obou jazycích: *Lass jetzt los* a *Najednou* nebo *Willst du einen Schneemann bauen* a *Ráda sněhuláky stavíš* (všechny verze k dohledání na YouTube). Společně diskutujeme o tom, jaký je v písničkách rozdíl, jestli děti něčemu v češtině rozuměly apod. V tomto případě se písničky neučíme celé (jsou totiž poměrně složité), ale můžeme se naučit některá slova či krátké věty, například: *Rád stavím sněhuláky*. A pak můžeme malovat, vymalovávat nebo vystříhávat postavy Olafa, Svena, princezny nebo vločky apod.

Výroba Mikuláše

🕒 **Cíl:** Interkulturní učení, práce s knížkou, tvoření

🕒 **Délka aktivity:** Asi 45 min.

📁 **Materiál:** Papírový filtr na kávu, bílý papír formátu A4, předlohy mitry na červeném papíře, pastelky nebo fixy, vata, lepidlo

👉 **Příprava:** Menším dětem vystříháme mitry.

~ Průběh:

Povíme si s dětmi něco o slavení svátku sv. Mikuláše v Česku a ukážeme si obrázky Mikuláše, čerta a anděla. K tomu můžeme využít knížky, omalovánky, fotky nebo prezentaci na tabletu. Pak si Mikuláše vyrobíme: Na bílý papír nalepíme filtr na kávu (širokým okrajem dolů), strany vymalujeme načerveno jako kabát, domalujeme obličej a nakonec přilepíme mitru (čepici Mikuláše), vystříženou podle šablony z červeného papíru, a vousy z vaty.

Mikulášská nadílka

🎯 **Cíle:** Interkulturní učení, tvoření

🕒 **Délka aktivity:** 45 min.

📁 **Materiál:** Papír, předlohy, nůžky, lepidlo, pastelky, barvy na tělo, punčocha, dárky, písnička *Mikuláš ztratil plášť*, viz např.: <https://bit.ly/2IVAydy>.

👉 **Příprava:** Domluva a organizace návštěvy Mikuláše

~ Průběh:

Před 6. prosincem si v mateřském jazyce řekneme něco o sv. Mikuláši a o tom, že v Česku chodí v předvečer svého svátku s andělem a čertem a (hodným) dětem rozdává dárky. Můžeme zorganizovat návštěvu Mikuláše (který mluví česky) a společně s dětmi se při příležitosti jeho návštěvy naučit básničky nebo písničky v češtině, které mu odrecituujeme, např. *Mikuláš ztratil plášť*. Nebo si nakreslíme, vyrobíme či vymalujeme postavičky Mikuláše, anděla a čerta a každé dítě obdarujeme například mandarinkou (viz aktivita **Vánoční punčocha** níže). Také můžeme uspořádat malý karneval: Barvami si na obličej namalujeme čertíky, andílky a malé Mikuláše.

Vánoce

🔄 **Cíl:** Interkulturní učení, tvoření

🕒 **Délka aktivity:** 45 min.

📁 **Materiál:** Předměty nebo obrázky s vánoční tematikou (nejlépe kalendář či obrázky od Josefa Lady): kapr, šupiny, vánočka, perníčky, vánoční stromeček, vánoční ozdoby, zvoneček, dárečky, svíčky, materiál na vyrábění/pečení, CD s koledami

👉 **Příprava:** Příprava materiálu

~ Průběh:

Jazykový animátor si s dětmi sedne do kruhu a nejprve se v mateřském jazyce společně baví o slavení vánočních svátků. Jazykový animátor při tom pokud možno zohledňuje přístup vědomé práce s diverzitou a směřuje otázky k tomu, jak slaví Vánoce konkrétně jednotlivé děti: *Co jíte o Vánocích u vás doma?* Jazykový animátor například netvrdí, že **všichni** Češi/Němci jedí na Vánoce kapra/řízek, ale může říct, že **hodně lidí** v Česku kapra na Vánoce jí, protože je to tradice a protože jim chutná. Komu kapr nechutná, jí třeba řízek nebo smažený sýr. Zároveň jazykový animátor pracuje v aktivitě s vánočními předměty a obrázky a postupně děti učí, jak se co řekne v jazyce sousední země.

Společně pak realizujeme některou z vánočních aktivit:

- Vyrábíme vánoční ozdoby. Můžeme například polepit polystyrenové koule flitry a třpytkami, vyrobit řetězy z papíru (poskládáme malé varhánky, uprostřed propíchneme, provlečeme nit) nebo slepit papírová kolečka. Vhodné je využít přírodní materiál jako například šišky.
- Zdobíme vánoční stromeček.
- Posloucháme vánoční koledy.
- Pečeme společně vánoční cukroví. Všechna těsta připraví jazykový animátor v klidu doma, děti jen vykrajují, popř. zdobí upečené cukroví (pokud není ve školce trouba, můžeme připravit nějaký druh nepečeného cukroví).

Vánoční vyrábění

🔄 **Cíle:** Interkulturní učení, tvoření, nová slovní zásoba

🕒 **Délka aktivity:** 45 min.

📁 **Materiál:** Předlohy na vymalování (např. vánoční strom), papíry, pastelky/fixy, nůžky, lepidla a další materiál na vyrábění/pečení

👉 **Příprava:** Vybereme různé aktivity spojené s Vánocemi a vánoční koledy.

~ Průběh:

Společně si namalujeme, vystříháme nebo nalepíme například: sněhové vločky, sněhuláka, vánoční strom, adventní kalendář, vánoční punčochu, sněhové koule (opravdové nebo z papíru), svíčky, jesličky, dopis pro Ježíška. Můžeme pouštět lodičky. Společně upečeme nebo rovnou ochutnáváme cukroví a posloucháme při tom české vánoční koledy. Podle výběru aktivity a úrovně pokročilosti se zase naučíme pár nových slovíček a krátkých vět spojených s vánoční dobou. *Veselé Vánoce!*

Malovací diktát

🔄 **Cíle:** Nová slovní zásoba, tvoření, poslech

🕒 **Délka aktivity:** 15 min.

👉 **Materiál:** Předlohy na vymalování (např. vánoční strom), pastelky/fixy

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Dětem dáme předlohu, do níž mají za úkol namalovat předměty, které jim budeme postupně diktovat v jazyce sousední země. Děti například mají vánočnímu stromu domalovat zlatou hvězdu, modré kouličky, bílé svíčky, žluté zvonečky a červená jablíčka. Pokud děti umějí alespoň trochu počítat, můžeme doplnit i počet jednotlivých předmětů. Pak si můžou předlohu domalovat podle svých představ. Pod stromek mohou například namalovat, co by si přály dostat k Vánocům. Obrázky si můžou vyvěsit ve školce nebo založit do desek či vzít s sebou domů.

Stromečku, vstávej

🔄 **Cíle:** Nová slovní zásoba, práce s básničkou

🕒 **Délka aktivity:** Při zavádění aktivity 15 min., při opakování 5 min.

👉 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

S dětmi se naučíme následující básničku. Tu doplníme pohyby, které jazykový animátor buď sám vymyslí a děti naučí, nebo je nechá, ať k jednotlivým veršům pohyby vymyslí samy.

*Stromečku vstávej,
ovoce dávej,*

umyj se,
obleč se,
je Štědrý den.

Vánoční punčocha

 Cíle: Opakování slovní zásoby

 Délka aktivity: 10 min.

 Materiál: (Červená) punčocha/taška, ovoce a vánoční předměty

 Příprava: Není potřeba.

~ Průběh:

Do vánoční punčochy nebo červené tašky dáme pomeranče, mandarinky, citróny, jablíčka, ořechy, zvonečky, šišky, svíčky, cukroví apod. Děti jedno po druhém předměty z punčochy/tašky postupně vytahují a pojmenovávají je v češtině, resp. je pojmenováváme společně, podle toho, jaká slovíčka už děti znají. V prvním kole může pojmenovávat pouze jazykový animátor, ve druhém už se zapojují i děti. Svíčky pak můžeme zapálit a jedlé dobroty nakonec společně sníme.

Varianty:

Můžeme spojit s rozkrajováním jablíčka, výrobou vánočních ozdob ze zbylé kůry, výrobou lodiček ze skořápek apod.

Ježíšek

 Cíle: Nová slovní zásoba, opakování slovní zásoby

 Délka aktivity: 15 min.

 Materiál: Krabice, hračky nebo obrázky, které děti znají (panenka, bagr...), zvoneček, stromeček, případně jednoduchý kostým pro Ježíška (např. bílé triko).

 Příprava: Není potřeba.

~ Průběh:

Všetchna slovíčka si přiblížíme nebo zopakujeme, včetně postavy Ježíška, který v Česku tradičně nosí o Vánocích dětem dárky. Jedno z dětí se stane Ježíškem, ostatní děti sedí na zemi se zavřenýma očima. Ježíšek kráčí tiše kolem nich s krabicí (tj. dárkem), do níž vložil některou ze známých hraček. Poté ji u některého z dětí opatrně položí na zem. Vráť se ke stromečku a zazvoní zvonečkem, děti otevřou oči a podívají se, kdo z nich byl obdarován. Zapojíme češtinu: *Já mám bagr. Petr má bagr. Obdarovaný*

vstane, oběhne kruh kolem dokola až ke stromečku a stane se pro další kolo Ježíškem. Aktivita se opakuje, než se v roli Ježíška vystřídají všechny děti. Všechny děti by také měly být obdarovány.

Novoroční přání pro rodiče

 Cíle: Interkulturní učení, tvoření

 Délka aktivity: 45 min.

 Materiál: Půlky vlašských ořechů, červená a černá akrylová barva, zelený tvrdý papír, šablony čtyřlístků, nůžky, oboustranná lepicí páska nebo tekuté lepidlo a štětec

 Příprava: Menším dětem čtyřlístky vystříhneme a pro všechny vytiskneme texty.

Průběh:

První animační jednotku po zimních prázdninách můžeme věnovat vstupu do nového roku. Řekneme si, že začíná nový rok, a naučíme se gratulovat – jazykový animátor (případně s maňáskem) obejde všechny děti v kruhu, potřese jim pravicí a popřeje každému: *Šťastný nový rok!* Děti odpovídají stejným způsobem: *Šťastný nový rok!* Pak si mohou třást pravicemi a přát si mezi sebou navzájem.

Poté vyrobíme přáníčko pro rodiče: Nejprve namalujeme ořechové skořápky načerveno, domalujeme černé tečky, aby skořápka vypadala jako beruška, a necháme uschnout. Mezitím na zelený papír obkreslíme podle šablony velký čtyřlístek a vystříhneme jej. Na zadní stranu čtyřlístku nalepíme vytištěné dvojjazyčné přání: *Šťastný nový rok ti přeje... / Frohes neues Jahr wünscht dir ...* a děti (případně s pomocí jazykového animátora) doplní svoje jméno. Nakonec na druhou stranu čtyřlístku přilepíme suchou skořápku – berušku.

Tři králové

 Cíle: Opakování slovní zásoby, nová slovní zásoba, práce s písničkou, interkulturní učení

 Délka aktivity: 45 min.

 Materiál: Papír, předlohy, nůžky, lepidlo, pastelky, kostýmy, koleda *My tři králové jdeme k vám*, např.: <https://bit.ly/2lyDLAI>, <https://bit.ly/2lCKTHZ>, <https://bit.ly/2lAns5Y> (4:39), <https://bit.ly/2lXg8bf>.

 Příprava: Není potřeba.

~ Průběh:

Kolem 6. ledna si s dětmi budeme povídat o svátku Tří králů (jímž končí Vánoce) a společně si poslechneme koledu *My tři králové jdeme k vám* nebo se na ni podíváme a zkusíme se naučit a zazpívat první sloku. Pak si vymalujeme obrázek tří králů a/nebo si vyrobíme čepice z papíru a za tři krále se převlečeme.

Doba masopustu

🎯 **Cíle:** Interkulturní učení, nová slovní zásoba

🕒 **Délka aktivity:** 15–45 min.

📁 **Materiál:** Obrázky masopustu, různých masek, videa: <https://bit.ly/2Kkcqhp>, <https://bit.ly/2KlhB0j>

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Jazykový animátor s dětmi diskutuje na téma masopustu. Společně si prohlížíme obrázky a/nebo si pustíme vhodné video. *Jak slaví masopust děti na videu/obrázcích? Jak slavíte masopust vy? Máte už doma připravený kostým? Za co půjdete / za co byste chtěli jít?* Děti představí svoje „masky“, jazykový animátor jim prozradí, jak se jim říká v češtině, a doplní názvy typickými zvuky a pohyby. Děti je po něm zopakují: *Já jsem lev, uááá. Já jsem hasič, hoří, hoří! Já jsem kouzelník, čáry máry.* V kruhu můžeme společně zopakovat: *To je lev, uááá.* apod.

Pohádka O Koblížkovi

🔄 **Cíle:** Interkulturní učení, opakování slovní zásoby, práce s knížkou, tvoření

🕒 **Délka aktivity:** 45 min.

📖 **Materiál:** Obrázková knížka s pohádkou o Koblížkovi, samostatné obrázky (okopírované, z internetu nebo nakreslené), modelína

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

K poslechu pohádky navodíme příjemnou atmosféru. Děti mohou ležet na koberci nebo odpočívat na lehátkách, důležité je, aby na jazykového animátora dobře viděly. Jazykový animátor se dětí zeptá, kterou dobrotu jedí v době masopustu. *Tradiční masopustní pochoutkou jsou totiž koblihy, povíme si tedy pohádku o Koblížkovi.* Celou pohádku vyprávíme nebo čteme v českém jazyce a při tom napodobujeme zvířátka nebo další postavy a ukazujeme si je na obrázcích (babička a děda; babička, jak připravuje koblížek; koblížek odpočívající na okně; koblížek na cestách; zajíček; medvěd; vlk; liška). Po vyprávění obrázky rozložíme a pokládáme dětem v jejich mateřtině otázky týkající se děje pohádky. Jména zvířátek zmiňujeme již v češtině.

Na závěr si děti z modelíny vytvoří svoji veselou koblihu. Jazykový animátor demonstruje a jednotlivé části česky komentuje: *Modelujeme kouli, oči, nos a pusku, ruce ... a koblížek je tu.*

Jaro

Loučení se zimou

🔄 **Cíle:** Tvoření, opakování slovní zásoby, nová slovní zásoba

🕒 **Délka aktivity:** 15–30 min.

📖 **Materiál:** Bílá lepenka, nůžky, temperry/fixy/pastelky, dvě krabice s víkem nebo tašky nebo koše s předměty/obrázky souvisejícími se zimou (sněhová koule, vločka, sněhulák, šála, zimní čepice apod.) a s jarem (kytičky, zvířátka, sluníčko apod.)

👉 **Příprava:** Potřebujeme-li ušetřit čas, vyrobíme klíče (viz níže) předem. Připravíme krabici s „jarními“ předměty za dveře, popř. poprosíme o součinnost pedagoga z daného zařízení.

~ Průběh:

Jazykový animátor navodí atmosféru končící zimy a přicházejícího jara a s dětmi symbolicky uzamkne „zimní vrata“ a odemkne „vrata jarní“. Nejprve společně vyrobíme klíče od vrat: Z lepenky vystříháme podle předlohy dva velké klíče, přičemž „zimní klíč“ zůstane bílý, „jarní klíč“ pomalujeme kytičkami.

Prohlédneme a zopakujeme si názvy věcí, které souvisejí se zimou, rozloučíme se s nimi a uložíme je do krabice, kterou pevně uzavřeme víkem, aby zima nemohla ven. Poté krabici společně vyneseme za dveře, zamkneme ji zimním klíčem a rozloučíme se s ní: *Ahoj, zimo!* Jarním klíčem pak otevřeme imaginární „bránu“ jaru (ideálně jiné dveře, za něž postavíme krabici s věcmi, které souvisejí s jarem; pedagog z daného zařízení nám může pomoci například tím způsobem, že zaťuká na dveře). Vpusťme jaro dovnitř a přivítáme jej slovy: *Ahoj, jaro!* Jazykový animátor tematizuje přicházející jaro a seznamuje děti s jeho prvky a předměty uvnitř krabice.

Sluníčko

🔄 **Cíle:** Práce s básničkou, nová slovní zásoba, tvoření

🕒 **Délka aktivity:** 5–20 min.

📁 **Materiál:** Kouzelné hůlky (např. barevná brčka na pití), obrázek sluníčka na lepenkovém papíře, lepidlo, krepový papír

👉 **Příprava:** Předkreslíme sluníčko.

~ Průběh:

Jazykový animátor si s dětmi povídá o přibývajícím síle sluníčka a jeho významu pro přírodu. Všichni společně si přejeme, aby tu sluníčko bylo čím dál častěji, proto si jej přikouzlíme básničkou:

<i>Čáry máry, sluníčko,</i>	(Pohybujeme brčkem směrem ke sluníčku.)
<i>popojdi k nám maličko,</i>	(Ukazováčkem lákáme sluníčko k nám.)
<i>začni svítit a víc hřát,</i>	(Rozpřáhneme paže a naznačíme sluneční paprsky.)
<i>ať si můžem' venku hrát.</i>	(Zatočíme se dokolečka.)

Poté se stejnými pohyby zopakujeme a volně přeložíme básničku do němčiny, aby děti věděly, o čem je v ní řeč.

Sluníčko lze vyrobit společnými silami a výtvar pak lze využít na výzdobu třídy. Na větší formát lepenky předkreslí jazykový animátor slunce a děti potom z větších útržků žlutého krepového papíru tvarují kuličky a připevňují je na lepenkový papír. Při tom si zopakujeme části obličeje: *nos*, aby sluníčko cítilo jarní kytičky; *oči*, aby vidělo zelenající se travičku; a *pusu*, aby se na nás usmívalo co nejčastěji.

Zajíček v své jamce

🔄 **Cíle:** Práce s písničkou, pohybová aktivita, nová slovní zásoba

🕒 **Délka aktivity:** 5–10 min.

👤 **Materiál:** Masky zajíčka nebo rekvizity (mrkvička)

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Děti stojí v kruhu i s jazykovým animátorem, ve středu kruhu si udělá pohodlí zajíček – dítě se pohodlně usadí na zemi buď s maskou zajíčka, nebo rekvizitou, nebo pouze rukama napodobuje zajíčkovou oušku. Je-li skupina dětí velká, může v kruhu sedět více zajíčků. Děti pravděpodobně znají hru samotnou i německou verzi písničky *Häschen in der Grube*, můžeme tedy zpívat rovnou verzi v češtině, děti ji pochopí a budou se k nám postupně přidávat:

*Zajíček v své jamce
sedí sám, sedí sám,
ubožáčku, co je ti,
že nemůžeš skákat?
Chutě skoč a vyskoč! (Hop!)*

Zajíček na závěr písničky vyskočí k některému z dětí, které sedí po kruhu (dětem můžeme ještě dopomoci slůvkem *hop!*), předá mu masku nebo rekvizitu, a tak si vymění role. V roli zajíčka necháme prostrídat všechny děti, je to spravedlivé a písničku si alespoň hezky zopakujeme, a postupně i zapamatujeme.

Varianta:

S dětmi, které už písničku umí, můžeme navíc zapojit směry. Před zpíváním ukážeme a určíme směr *vlevo/vpravo*, který udává směr točení kruhu.

Kachna

🕒 **Cíle:** Opakování slovní zásoby, pohybová aktivita

🕒 **Délka aktivity:** 10–15 min.

📁 **Materiál:** Obrázky zvířátek či plyšová zvířátka, židle

👉 **Příprava:** Potřebujeme větší prostor bez překážek, v němž volně rozestavíme židle (o jednu více, než je hráčů).

~ Průběh:

Jazykový animátor se s dětmi ocitne na statku a prostřednictvím obrázků obeznámí děti se jmény jednotlivých zvířátek nebo je s nimi zopakuje. Také si společně vyzkoušíme, jak dělají zvířátka v češtině, protože jejich zvuky se od těch, které vydávají zvířátka v němčině, liší.

Uvádíme-li hru poprvé, předvede jazykový animátor v prvním kole roli kachny sám. Poté se kachnou stane jedno z dětí; stoupne si do jednoho rohu. Jedna ze židlí je prázdná a představuje kachní hnízdo, které se kachna snaží obsadit. Kachna se pohybuje pomalu, houpavým pohybem, nejkratší cestou k hnízdu a při tom vydává typický zvuk *ga, ga, ga*. Ostatní děti sedí na židlích bokem k opěradlu. S tím, jak se kachna pohybuje prostorem, si začnou přisedávat, protože se snaží udržet místa v blízkosti kachny obsazená. Jakmile kachna dosedne na prázdnou židli, dané kolo končí. Pokračujeme buď s novou kachnou, nebo s dalším známým zvířátkem: krávou – *bú, bú*; psem – *haf, haf*; ptáčkem – *píp, píp*; kočkou – *mňau, mňau*.

Ptáček

🕒 **Cíle:** Nová slovní zásoba, práce s básničkou

🕒 **Délka aktivity:** 5 min.

📁 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Potřebujeme prostor k pohybu, aktivita je vhodná i na ven.

~ Průběh:

Jazykový animátor si s dětmi povídá o jarní tematice, naučí je následující básničku a všechny prvky jara a jednoduché pokyny demonstruje během „letu“ třídou či tělocvičnou pohyby; celý výstup komentuje českými výrazy (*nahoru, dolů, rychle, pomalu, otočit, zob, zob, hnízdo, prší, kytky kvete, slunce svítí, je teplo*). Čím více výrazů děti znají, tím delší je let při dalších animačních jednotkách.

Letí, letí ptáček

*na bílý obláček,
křídélky si třepetá,
je to malý popleta,
teď poletí do světa.*

(Ruce naznačují ve výši ramen pohyby křídélek, všechny děti se pohybují krokem za jazykovým animátorem, při opakování je možné zvolit jedno dítě za ptačí maminku, která děti vede.)
(Křídélka třepetají dál, ale tentokrát nad hlavou.)
(Křídélka třepetají opět ve výši ramen.)
(Všechny děti jdou do dřepu a napodobují zobání zrní.)
(Všichni vstanou, kráčí prostorem a pohyby paží napodobují pohyby velkého ptáka.)

Pásla ovečky

 Cíle: Práce s písničkou, pohybová aktivita, nová slovní zásoba

 Délka aktivity: 10–15 min.

 Materiál: Obrázky ke slovesům, barevné šátky nebo stužky, zvoneček

 Příprava: Potřebujeme větší prostor bez překážek – větší třídu, tělocvičnu či zahradu školky. Vytvoříme 4 (rohové) stanoviště/domečky, které můžeme barevně označit například šátkem. Do každého domečku umístíme obrázek slovesa, které chceme procvičovat (např. jíst, pít, spát, běžet).

Průběh:

Jazykový animátor si s dětmi povídá o jarním tání, zelenající se trávě a ovčácích, kteří vedou své ovečky na pastvu. Společně si zazpíváme písničku *Pásla ovečky* a zatancujeme si do rytmu:

*Pásla ovečky v zeleném háječku,
pásla ovečky v černém lese.
Já na ni: dupy, dupy, dup!
Ona zas: cupy, cupy, cup!
Houfem, ovečky, seberte se všecky,
houfem, ovečky, seberte se!*

Děti vytvoří kruh, chytí se za ruce a pohupují se. Při *dupy, dupy, dup* dupou do středu kruhu, při *cupy, cupy, cup* cupitají po špičkách zpět na svá místa po obvodu kruhu.

Pak děti proměníme v pasoucí se ovečky a za zvuku zvonečku je voláme vždy do jednoho z domečků: *Ovečky, červený domeček!* Tam mají za úkol předvést, co najdou na obrázku, například: *Všechny ovečky budou pít. – Pijeme, bééé.*

Hody, hody, doprovody

🔄 **Cíle:** Interkulturní učení, práce s básničkou, nová slovní zásoba

🕒 **Délka aktivity:** 20–30 min.

👉 **Materiál:** Kraslice nebo vejce (může být i plastové či čokoládové), obrázky kraslic, proutky vrby na ukázkou, pravá pomlázka s pentlemi, košík

👉 **Příprava:** Upleteme nebo si necháme uplést pomlázku z vrbových proutků.

~ Průběh:

Společně si představíme koledování s pomlázkou jako velikonoční tradici. Jazykový animátor vybavený pomlázkou a košíkem s vejci předvede dětem, jak se koleduje:

*Hody, hody, doprovody,
dejte vejce malovaný,
nedáte-li malovaný,
dejte aspoň bílý,
slepička vám snese jiný.*

Dětem vysvětlíme, jak probíhá tradiční velikonoční koleda, jak se vyrábějí pomlázky a malují kraslice. Společně si zkusíme zopakovat a vysvětlit text koledy a zapamatovat si slovíčka *vejce, malovaný, bílý, slepička a pomlázka*.

Vyzveme dobrovolníky (ideálně jednoho chlapce a jednu dívku, ale nebudeme dětem bránit ani ve výměně rolí), jednoho z nich vybavíme vejcem, druhého pomlázkou a košíkem. Poprosíme dobrovolníka s pomlázkou, aby decentně poplácal druhého dobrovolníka po zadečku. Předem zdůrazníme, že se to neděje s úmyslem ublížit či pokárat, ale že poplácání po zadečku přináší omlazení a předání síly a zdraví. Všichni společně při tom odříkáme koledu. Poté dívka obdaruje chlapce (v případě výměny rolí je tomu naopak) a dá mu do košíku jedno vejce. Na řadě jsou další dobrovolníci.

Pomlázka z papíru

🔄 **Cíle:** Interkulturní učení, tvoření, opakování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** 30 min.

👉 **Materiál:** Pravá pomlázka z vrbových proutků nebo obrázky pomlázky (například od Josefa Lady) na ukázkou, předlohy pomlázky, pastelky, čtvrtky zelené či žluté barvy, krepový papír (červený, zelený, žlutý), lepidlo

👉 **Příprava:** Upleteme nebo si necháme uplést pomlázku z vrbových proutků. Nakreslíme a nakopírujeme pro děti předlohu s pomlázkou.

~ Průběh:

Společně si představíme koledování s pomlázkou jako velikonoční tradici. Vysvětlíme si, jak se pomlázka vyrábí, a protože je to poměrně náročné, vyrobíme si ji z papíru! Děti si pomlázku vybarví, vystříhnou a nalepí nastojato do středu čtvrtky. Poté si nastříhají vždy jeden proužek krepového papíru od každé barvy, do jejich středu dají kapku lepidla a nalepí je na špičku pomlázky, pěkně přes sebe tak, aby pentle z krepového papíru po zaschnutí volně vlály. Na obrázek mohou děti přimalovat i vajíčka. Tvoření doprovázíme komentářem v češtině a gesty: *Vymalujeme pomlázku. Stříháme červenou, zelenou...*

Svátek čarodějnic

↻ **Cíle:** Interkulturní učení, opakování slovní zásoby, divadelní pedagogika, pohybová aktivita

🕒 **Délka aktivity:** 60 min.

👉 **Materiál:** Kostýmy, barvy na obličej, proutky a větve, džusy, šťávy a voda, džbán, pohárky, hudba: <https://bit.ly/2Md82m5>

→ **Příprava:** Předem požádáme rodiče o přípravu nějakého jednoduchého kostýmu (černé oblečení). Nasbíráme proutky a větve. Potřebujeme větší prostor bez překážek.

~ Průběh:

Ve školce zorganizujeme slet čarodějnic. Převlečeme se do kostýmů, namalujeme si strašidelné obličejy a rozcucháme si vlasy. Připravíme si kouzelný lektvar z různých džusů a šťáv (přitom opakujeme ovoce a barvy) a pak nápoj průběžně popijíme.

Společně vyrobíme košťata z přírodního materiálu a uspořádáme leteckou soutěž (ve třídě či venku): Ve skupinkách po třech až pěti běží děti kratší závod s koštětem mezi nohama. Nakonec si zatancujeme na písničku z filmu *Dívka na koštěti* tzv. stop tanec: Pustíme hudbu, děti tancují do rytmu a pohybují se prostorem. Po chvilkách hudbu zastavujeme, děti se pak musí také zastavit a například se dotknout připraveného koštěte.

Pálení čarodějnic

↻ **Cíle:** Opakování slovní zásoby, interkulturní učení

🕒 **Délka aktivity:** 60 min. + posezení

👉 **Materiál:** Vhodné prostředí (ohniště), špekáčky pro každé dítě, hořčice, chleba, další jídlo a pití, tácky, ubrousky, dřevo, sirky, opékač vidlice na buřty apod. (dle uvážení)

→ **Příprava:** Ideální je, když k této aktivitě přizveme i rodiče a poprosíme je, aby s sebou přinesli také něco k jídlu a pití a hudební nástroje.

~ Průběh:

K čarodějnicím patří oheň. Jazykový animátor s dětmi připraví ohniště, klacky na opékání, špekáčky a kouzelný lektvar (viz aktivita **Svátek čarodějnic** výše). Při tom trénujeme naučenou slovní zásobu. Pokyny u opékání říkáme česky. Seznámíme se také se slovíčky spojenými s táborákem (např. *horko, oheň, voda, pozor!, opékání, špekáček...*). Hrajeme na kytaru a/nebo jiné hudební nástroje a zpíváme písničky v češtině i němčině.

Léto

Motýlek

🕒 **Cíle:** Práce s básničkou, nová slovní zásoba, tvoření

🕒 **Délka aktivity:** 5 min. + 10 min. tvoření

📁 **Materiál:** Bílé a barevné papíry, předlohy, nůžky, pastelky/fixy

👉 **Příprava:** Chceme-li ušetřit čas, přineseme kytičky a motýlky již vystřižené.

~ Průběh:

Vystříhneme motýlky z barevného papíru a kytičky z bílého papíru (podle předlohy), děti si je mohou barevně domalovat. Každé dítě bude mít jednoho motýlka nebo jednu kytičku. Děti s kytičkami se usadí do tureckého sedu a dají si kytičku na hlavu. Všichni společně opakujeme básničku a motýlci provádějí následující pohyby:

*Malý motýl třepetálek
přiletěl k nám z velkých dálek,*

vybírá si kytičku,

kam by složil hlavičku.

(Jdeme do dřepu a máváme křidélky.)
(Pravou rukou naznačujeme pohled do dálky,
nalevo i napravo.)

(Motýlci si vyberou kytičku, kterou obletují,
mohou obletovat i vícero kytiček.)

(Motýlci usednou vedle některé kytičky, složí
dlaně pod hlavu a napodobují spánek.)

Poté si děti vymění role a básničku zopakujeme.

Básnička pochází z knížky
Rozpustilé básničky pro malé dětské
ručičky od Romany Suché,
viz Literatura a odkazy.

Zeleninový salát

🎯 **Cíle:** Nová slovní zásoba, tvoření

🕒 **Délka aktivity:** 15 min.

👉 **Materiál:** Různé druhy zeleniny, dřevěné prkénko, malé nožičky (s tupou špičkou), popř. příborové nože, velká salátová mísa, vařečka / salátové lžíce, dochucovadla, koření

👉 **Příprava:** Předem můžeme poprosit děti a rodiče, aby si každý přinesl jeden kus zeleniny, třeba ze zahrádky.

👉 **Průběh:**

Společně se naučíme pojmenovat v češtině všechny druhy zeleniny, které se nám sejdou. Poté jazykový animátor postupně jmenuje různé druhy zeleniny, kterou děti krájí a dávají do mísy. *Nakrájíme okurku, rajčata, papriku... Salát ochutíme, zamícháme a sníme. Dobrou chuť!*

Popletený salát

🎯 **Cíle:** Opakování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** 20 min.

👉 **Materiál:** Letáky s potravinami z různých supermarketů, velká salátová mísa, vařečka, popř. zástěra

👉 **Příprava:** Jazykový animátor vybere obrázky ovoce nebo zeleniny z letáků a vystřihá je vhodně tak, aby na zadní straně byl například obrázek masa, šamponu nebo toaletního papíru, popř. slepí dva obrázky dohromady, aby měly požadovaný rub a líc. Obrázky se mohou opakovat; máme-li ve skupině hodně dětí, tak je to dokonce žádoucí, aby nebyly přehlčeny pojmy.

~ Průběh:

Děti sedí na zemi v uvolněné atmosféře. Jazykový animátor si oblékne zástěru, vezme do ruky mísu s obrázky a před každé dítě položí na zem jeden obrázek tak, aby byl viditelný motiv ovoce nebo zeleniny. Důležité pravidlo: Děti obrázek nesmí otočit! Při tom společně opakujeme slovíčka k tématu, přidáváme ovoce nebo zeleninu do mísy a připravujeme „salát“: *Dáme do našeho salátu meloun. Kdo má pomeranč? Zamícháme. Kdo chce ochutnat? Jak to chutná?* Když jsou všechny obrázky v misce, jazykový animátor znovu vše dobře promíchá, trochu dramatizuje a postupně začne vytahovat jednotlivé obrázky zadní stranou nahoru a dělá u toho grimasy naznačující, že mu ten salát vůbec nechutná. Zjistil totiž, že je v něm maso, šampon, a dokonce toaletní papír, a ptá se udiveným hlasem: *Kdo dal do toho salátu to maso, ten šampon...?* Stále střídá grimasy, dělá ze sebe tak trochu klauna a dělá si z toho všeho legraci (i sám ze sebe).)

Ovocný salát

↻ **Cíle:** Nová slovní zásoba, pohybová aktivita

🕒 **Délka aktivity:** 10 min.

🍽 **Materiál:** Obrázky různých druhů ovoce nebo skutečné ovoce (max. 6 druhů, abychom omezili počet pojmů), židle (o jednu méně, než je počet dětí).

→ **Příprava:** Vytvoříme kruh ze židlí.

~ Průběh:

Seznámíme děti se slovní zásobou. Každé dítě si vylosuje či dostane jinak přiděleno skutečné ovoce nebo obrázek. Děti si sednou do kruhu na židle, jedno zůstane stát uprostřed.

Uprostřed stojící dítě jmenuje nějaké ovoce a děti s tímto druhem si musí co nejrychleji vyměnit místa. Hráč uprostřed se taktéž pokouší obsadit některou z uvolněných židlí. Pokračuje dítě, které zůstane stát uprostřed kruhu.

Namísto názvu jednoho z plodů je také možné říct slovo *salát*. Pak si musí vyměnit svá místa všechny děti najednou.

Varianty: V aktivitě lze využít i jinou slovní zásobu, tomu jazykový animátor přizpůsobí přípravu.

Piknik

🔄 **Cíle:** Opakování slovní zásoby, pohybová aktivita

🕒 **Délka aktivity:** V průběhu dopoledne

📋 **Materiál:** Deka, piknikový koš, potraviny a nápoje, které chceme při pikniku jíst, tzv. finger food, nebo karty s obrázky potravin, papírové tácky, kelímky, dřevěné příbory, nafukovací balonky pro dekoraci, hudba.

👉 **Příprava:** Jazykový animátor informuje s časovým předstihem rodiče o této aktivitě, s vedením školky dohodne termín, v optimálním případě využije pro aktivitu zahradu, v případě deště tělocvičnu. Také je zapotřebí si ujasnit, jestli se pikniku budou účastnit jen děti navštěvující animační jednotky, nebo i ostatní děti ze školky a také rodiče. Tomu je třeba přizpůsobit přípravu potravin; můžeme do ní zapojit i ostatní.

~ Průběh:

Pro opakování slovní zásoby využíváme různé materiály (např. karty s obrázky potravin). V průběhu pikniku dochází k prolínání s jinými pohybovými aktivitami. Jazykový animátor může před touto aktivitou připravit i krátké pásmo toho, co se děti během roku naučily.

V létě u rybníka

🔄 **Cíle:** Opakování slovní zásoby, práce s knížkou, pohybová aktivita

🕒 **Délka aktivity:** 30–45 min.

📖 **Materiál:** Knížka *Krtek a potopa* (viz Literatura a odkazy) nebo audio nahrávka: <https://bit.ly/2LP6rXj>, obrázky Krtky a jeho přátel v množství od 1 do 10, plakát rybníku

👉 **Příprava:** Vystříhneme a zalaminujeme obrázky, např. 1 krtka, 2 zajíčky, 3 myšky, 4 žáby, 5 ježků, ..., 10 rybek (pro větší skupinu dětí je zapotřebí připravit větší množství od každého ze zvířátek). Na plakát namalujeme rybník a jeho okolí (rákosí pro žáby, vodu pro rybičky, říčku pro ježka na lodičce, krtčí hromádky pro krtka, mrkvové pole pro zajíčky, prostor pro myšky, kde prší).

~ Průběh:

Plakát rozvineme, aby na něj viděly všechny děti, vedle něj rozložíme všechna zvířátka. Jazykový animátor rozdá dětem kartičky zvířátek, každé dítě si kartičku prohlédne a poté ji položí viditelně před sebe. Poté jazykový animátor seznámí děti se jmény jednotlivých zvířátek (nebo s nimi jména zopakuje) a společně nacvičí pohyby typické pro jednotlivá zvířátka. Poté jazykový animátor vypráví nebo čte v českém jazyce pohádku, při tom ukazuje dětem obrázkovou knížku a společně hrajeme **interaktivní pohádku** (viz blok C): Zazní-li jméno zvířátka, děti, které mají kartičku s jeho obrázkem, jej napodobí nacvičenými pohyby.

Navodíme letní atmosféru u rybníka, provedeme malou rozcvičku, udělujeme pokyny a předvádíme, děti opakuji: *Zajíček skáče*. (Děti skotačí s rukama nad hlavou znázorňujícíma ouška.) *Žába skáče*. (Děti vyskočí ze dřepu.) *Myško, pozor, prší*. (Děti se chvátají schovat před deštěm, běží po špičkách a naznačují prsty, jak padají kapky deště.) *Ježek pádluje*. (Děti sedí v tureckém sedu a napodobují pádlování.) *Ryba plave*. (Děti leží na břiše a plavou prsa.)

Po rozvíčce zopakujeme počítání do 10 (ukazujeme obrázky). Dvojice či trojice dostanou zadání úkolu česky; zadání je doplněno demonstrační činností, například: *Čtyři ježci pádlují*. Děti si vyberou správné figurky a jejich množství a dosadí je na vhodné místo na plakátu (ježky na říčku, rybky na vodní plochu rybníka, Krtek na hromádku...).

Krtek a meloun

🔄 **Cíle:** Nonverbální komunikace, opakování slovní zásoby

🕒 **Délka aktivity:** 10–20 min.

📖 **Materiál:** Kniha, velký meloun, nůž, talíře na rozkrájený meloun a na zelené slupky, papírové ručníky

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Jazykový animátor přečte dětem závěrečnou epizodu z knihy *Krtek a paraplíčko* s názvem *Krtek a meloun* (viz Literatura a odkazy). Děti se aktivně zapojují a pantomimicky ztvárňují slovíčka, která již znají, pokaždé když v příběhu zazní (např. *meloun* – ve vzduchu kreslíme meloun, *Krtek* – napodobujeme hrabání v hlíně apod.). Jazykový animátor připraví pro děti skutečný meloun jako chutné zdravé překvapení a zároveň jako odměnu za dobře odvedenou práci během animačních jednotek.

8

Dva příklady animačních jednotek

V této kapitole naleznete ukázky dvou animačních jednotek. Realizace jednotek je rozepsaná do detailů, vše je popsáno krok po kroku tak, aby bylo zřejmé, v jakých fázích je vhodné jednotku projít a jak lze jednotlivé aktivity provázat. Tyto animační jednotky mají plánovanou délku 90, resp. 60 minut. Příklady jsou rozděleny na několik základních částí (tj. začátek, hravé opakování, nové inputy a závěr), které jsou popsány v kapitole Animační jednotka.

Cílem těchto příkladů je ukázat, jak animační jednotky vypadají a probíhají. Obě jednotky již byly společně s dětmi úspěšně realizovány, a lze je tedy doporučit k dalšímu využití. Vždy je ale důležité přizpůsobit animační jednotky konkrétní situaci v každodenní praxi daného zařízení.

Příklad animační jednotky na 90 minut

Začátek

Celkem 10 min.

Po příchodu se jazykový animátor představí v němčině: *Já jsem... Jsem z Česka. Kdo ví, kde leží Česko? Kdo už byl někdy v Česku? Kam jinak jezdíte s rodiči na dovolenou?* Představování probíhá v kruhu formou rozhovoru.

Jazykový animátor ukáže dětem mapu Evropy a poté i mapu Česka. Společně si ukážou, kam jezdí na dovolenou. Pravděpodobně řada z nich byla již v Itálii nebo Rakousku. Můžeme si ukázat, že Česko leží jen kousíček vedle Německa, a Itálie oproti tomu docela daleko.

Při ukazování mapy Česka se děti zeptáme, co jim připomíná. Počkáme na jejich návrhy a reagujeme na ně. Pak se jazykový animátor německy zeptá: *Připomíná vám třeba rybu? Kde žije ryba? Pojďme se spolu projet po nějaké české řece, třeba po Labi, protože to teče i do Německa, možná dopádlujeme až k vám domů!*

Hravé opakování + nové inputy

Celkem 70 min.

(10 min.)

Všichni sedí v kruhu na zemi. Napodobujeme pádlování, jazykový animátor situaci komentuje v češtině a přitom ukazuje jednotlivé pohyby: *Houpeme se sem a tam, pádlujeme a zdravíme se ahoobj!*

Jeee, děti, vy už mluvíte česky!

Viz aktivita **Pádlo** (blok D).

(15 min.)

Děti si sednou do kruhu. Jazykový animátor posílá dětem po zemi nafukovací míč a zdraví je pozdravem *ahoj* a jménem. Aktivita vychází od jazykového animátora, to znamená, že pošle míč dítěti, osloví ho a toto dítě mu míč pošle zase zpět. A pokračuje kutálení – jazykový animátor pošle míč po zemi dalšímu dítěti, pozdraví ho a osloví jménem. Když už jsme pozdravili všechny děti, hrajeme další kolo, kdy si děti posílají míč mezi sebou a říkají buď jen *ahoj*, nebo *ahoj* a jméno kamaráda v 5. pádě.

Na principu aktivity **Voláme...** (blok A).

Představení maňáska

(20 min.)

Jazykový animátor komentuje v němčině: *Mám pro vás, děti, překvapení. Nejsme tu sami, ale máme tady kamaráda z Česka, který teď spinká. Děti, pojdte ho najít!*

Maňáska předem dobře schováme, aby ho děti neobjevily, například v kufříku nebo krabici, které jsme s sebou přinesli.

Jazykový animátor komentuje v němčině: *Kamarád spí někde schovaný. Chcete ho poznat? Musíme ho zavolat, když ho nemůžeme najít. Kamarád ale nerozumí německy. Potřebujeme natrénovat českou větu: Pojd' sem!*

Trénujeme společně: *Pojd' sem!* Voláme k sobě různé věci a lidi, které kolem sebe vidíme (hračky, paní učitelku apod.).

Viz aktivita **Pojd' sem** (blok D).

Když větu dostatečně natrénujeme, zavoláme na kamaráda. Z kufříku vyleze maňásek Krtek a představí se dětem.

Všechny děti ho pozdraví. Poté posíláme Krtku po kruhu. Každé dítě si Krtku vezme, Krtek ústy jazykového animátora pozdraví *ahoj* a dítě na oplátku pozdraví Krtku.

(5 min.)

Krátce si povídáme o Krtkovi. Odkud přijel, kde bydlí, jak pracuje. Klekneme si a hrabeme jako krtek. Při tom děti po jazykovém animátorovi opakují slovo *krtek*. Nakonec si ukážeme, jak velkou krtinu každé dítě nahrabalo.

Jazykový animátor komentuje v němčině: *Má Krtek přivést jazykového animátora i další týden? Ano? A bude si Krtek pamatovat, jak se jmenujete? Musíme si vyrobit jmenovky.*

Následuje kreativní činnost.

(20 min.)

Dáme dětem šablonku malého krtka z tvrdého papíru, kterého si vymalují. Poté proděravíme děrovačkou, dírkami protáhneme šňůrku, volně zavážeme a pověsíme na krk. Každé dítě se podepíše, případně jména dětí dopíšeme sami. Jmenovky si necháme ve školce na příští hodinu.

Závěr

Celkem 10 min.

Svoláme děti do kruhu pomocí věty: *Pojd' sem!*

Shrneme, o čem jsme si povídali a co jsme dělali. Řekneme, že pozdrav *ahoj* funguje i na rozloučenou.

Zavedeme rozlučkovou písničku, například: *Dobry den, dobry den, na shledanou za tyden!*

Viz aktivita **Dobry den, dobry den** (blok A).

V kruhu zakončime společným pokřikem *ahoj!* Všichni dáme ruce do kruhu, sborově zakřičíme *aaahoj* a ruce při tom zvedneme nahoru!

Viz aktivita **Aaahoj** (blok A).

Příklad animační jednotky na 60 minut

Začátek

Celkem 5 min.

(2 min.)

Děti sedí na židličkách v kruhu.

Dětem nabídneme Orffovy hudební nástroje. Samy si vyberou ty, na které chtějí písničku hudebně doprovázet.

Společně se pozdravíme prostřednictvím písničky:

*Dobré ráno, dobré ráno,
dobry den, dobry den,
dobry, dobry, dobry,
dobry, dobry, dobry,
dobry den.*

Viz aktivita **Dobré ráno** (blok A).

(3 min.)

Pozdravíme maňáska Honzu prostřednictvím impulzního kruhu.

Slovo má vždy ten, kdo drží v ruce Honzu: *Ahoj Honzo, já jsem... Jak se máš?*

Děti odpovídají prostřednictvím synchronního kruhu: *Dobře. / Fajn.*

Hravé opakování

Celkem 20 min.

(15 min.)

Jazykový animátor se v němčině ptá dětí: *Víte, co jsme dělali posledně?*

Od dětí přijdou podněty, které krátce prodiskutujeme.

Jazykový animátor promlouvá k dětem: *Protože se scházíme po Vánocích, Honza zkusí uhodnout, co jste dostaly od Ježíška.*

Jazykový animátor říká česky, co mohly děti dostat. Používá slovíčka, která již děti znají z předchozích animačních jednotek, i za tu cenu, že to není úplně reálné (např. *pes, kočka, vlak, panenka* apod.). Pokud někdo z dětí takový dárek dostal, přihlásí se.

Co ještě děti dostaly, mohou doplnit ve své mateřštině. Neznají-li český výraz, překládá jazykový animátor, resp. Honza.

(5 min.)

Děti sedí na zemi už delší dobu, proto zařadíme pohybovou aktivitu. Opakujeme básničku a doplňujeme ji pohyby:

*Stromečku vstávej,
ovoce dávej,
umyj se,
obleč se,
je Štědrý den.*

Viz aktivita **Stromečku, vstávej** (Témata).

Nové inputy

Celkem 30 min.

(10 min.)

Děti sedí v kruhu na zemi. Jazykový animátor nechá kolovat hrnec zakrytý šátkem. Hrnec je naplněn sněhem. Postupně si každé dítě sáhne do zakrytého hrnce a jazykový animátor přitom česky opakuje slovo *sníh*. Na konci impulzního kruhu se jazykový animátor zeptá: *Co je v hrnci?* Děti v ideálním případě odpovídají *Schnee* nebo *sníh*. Společně několikrát zopakujeme v češtině.

Jazykový animátor upláčá ze sněhu sněhovou kouli a několikrát s dětmi zopakuje slovo *koule* a *sněhová koule*. Poté dá kouli zpět do hrnce a hrnec postaví na topení.

Následuje kreativní činnost.

(20 min.)

Děti si připraví „sněhové koule“ ze zmuchlaného bílého papíru. Každé dítě dostane 3 archy papíru na výrobu 3 koulí. Během této činnosti jazykový animátor děti obchází, pomáhá jim a opakuje: *To je koule. To je sněhová koule.* Když jsou všechny děti hotové, následuje koulovačka s vyrobenými koulemi.

Po určité době jazykový animátor česky zvolá *koule sem!* A připraví pytel, do něhož děti koule sesbírají. Poté si každé dítě vezme 3 koule (jazykový animátor stále opakuje *tři koule* a ukazuje na prstech číslo 3).

Následuje lepení sněhuláka z koulí, domalovávání jednotlivých částí sněhuláka a případně vybarvování. Během této činnosti jazykový animátor stále opakuje nová slovíčka a používá slovíčka již známá (například: *stříháme, lepíme...*).

Znovu s dětmi zkontrolujeme hrnec se sněhem, respektive teď už s vodou. Využijeme aha efektu a společně se naučíme: *Kde je? Kde je sníh? – Fuč!*

Viz aktivita **Sněhová koule** (Témata).

Závěr

Celkem 5 min.

Děti si ukážou své výtvary, tj. sněhuláky. Mohou je pojmenovat. Rozloučí se s nimi a také s Honzou: *Aaahoj!*

Viz aktivita **Aaahoj!** (blok A).

9

Evaluace

Zhodnocení realizovaných animačních jednotek nebo jednotlivých aktivit je důležitou součástí práce jazykového animátora. Cílem evaluace je zkvalitnění dalších animačních jednotek a rychlejší dosažení vytyčených cílů.

Při hodnocení je dobré mít na paměti, že to, co funguje u jedné skupiny, nemusí nutně fungovat u skupiny jiné. To, co fungovalo tento týden, nemusí fungovat ten příští. Každá skupina potřebuje individuální přístup, každá animační jednotka zase velkou schopnost improvizace. Nepovedená animační jednotka nemusí nutně znamenat selhání jazykového animátora. Důležité je vyhodnotit nejen slabé, ale i silné stránky realizovaných jednotek.

Každému jazykovému animátorovi bude jistě vyhovovat jiný způsob evaluace a bude mít své oblíbené prostředky, jak evaluaci provádět.

Zhodnocení lze provést dvěma základními způsoby. Jedním je sebereflexe, kdy jazykový animátor sám subjektivně hodnotí, jak se mu dařilo vést animační jednotku a jak zvládal motivovat děti. Druhým způsobem je získání zpětné vazby přímo od dětí, pomocí níž lze hodnotit dosažení stanovených cílů a průběh animační jednotky. Doporučujeme provádět oba způsoby hodnocení průběžně a zohlednit jejich výsledky při plánování další činnosti.

Níže naleznete seznam možných otázek pro sebereflexi a také příklady aktivit pro získání zpětné vazby od dětí.

Příklady otázek pro sebereflexi

Co se povedlo a proč?

Co se nepovedlo a proč?

Zapojily se všechny děti?

Pokud ne, proč?

Mohu udělat něco pro to, aby se to změnilo?

Dosáhl jsem stanoveného cíle?

Jak děti reagovaly?

Co bych já mohl udělat, aby animační jednotka proběhla případně ještě lépe?

Zpětná vazba od dětí

Nejlepší zpětnou vazbu dávají samy děti, často nepřímo. Pokud si pozorně všimáte jejich bezprostředních reakcí, je vám hned jasné, zda jsou s průběhem spokojeny, či nikoliv. Existují ale také aktivity, jimiž lze i u takto malých dětí zjistit, co je bavilo, co se naučily a co si pamatují. Metodu evaluace by měl jazykový animátor přizpůsobit věku dětí.

Dobře funguje, když se po každé animační jednotce dětí zeptáme, jak se jim animační jednotka líbila, která aktivita se jim líbila nejvíc, co se jim naopak nelíbilo vůbec a co by si případně přály změnit. Zpětná vazba a odpovědi by měly být dobrovolné. Jazykový animátor děti podporuje a povzbuzuje ve vyjádření jejich názoru; měl by umět odhadnout, zda se děti nestydí vyjádřit svůj názor, je-li odlišný od převládajícího názoru. V případě, že děti nebudou chtít vyjádřit svůj názor přímo/nahlas a/nebo budou po sobě hodnocení opakovat, vyplatí se použít některou z aktivit uvedených níže.

Krepová páska

🕒 **Délka aktivity:** 10 min. v rámci zavádění, 1 min. v rámci každodenního rituálu

👉 **Materiál:** Krepová páska, zalaminované velké obrázky smajlíků – usměvávčka a mračouna, oba na samostatném listu velikosti A4

👉 **Příprava:** Na podlahu nalepí jazykový animátor krepovou pásku tak, aby tvořila jednu linii, na jednu stranu upevní velkého usměvavého smajlíka, na druhou stranu zamračeného smajlíka.

~ Průběh:

Děti se pohybují volně po prostoru a jazykový animátor se jich v mateřském jazyce ptá na konkrétní činnosti, které dělaly (například: *Líbilo se vám, jak jsme si četli pohádku?*).

Jazykový animátor dětem vysvětlí, že čím více se jim aktivita líbila, tím blíže si mají stoupnout k usměvávčkoví a naopak. Své rozhodnutí mohou děti okomentovat již naučenými výrazy, např. *prima* nebo *super*, pokud se jim aktivita líbila, nebo *nic moc*, když se jim aktivita nelíbila.

Papírové talíře

🕒 **Délka aktivity:** 3–10 min.

👉 **Materiál:** Papírové talíře, fixy

👉 **Příprava:** Při prvních animačních jednotkách vytvoří jazykový animátor s dětmi smející a mračící se obličej – namalují je na papírové talíře. Každé dítě má k dispozici obě varianty obličejů.

~ Průběh:

Děti sedí na zemi v kruhu, jazykový animátor se jich v mateřském jazyce ptá na to, jak se jim líbily jednotlivé aktivity. Děti podle svých pocitů zvednou talíř s odpovídajícím obličejem. Protože se tato metoda provádí vsedě, děti se mohou lépe soustředit a vyjádřit svůj názor.

Hříbky

🕒 **Délka aktivity:** 3–10 min.

👉 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Děti stojí v kruhu. Při otázce, zda se jim aktivita líbila, zůstanou ty děti, které by odpověděly *ne*, stát a ty, které by odpověděly *ano*, si dřepnou (udělají hříbek). Pravidla lze také otočit (komu se aktivita nelíbila, zůstane stát) nebo můžeme zvolit úplně jiný pohyb.

Při této aktivitě můžeme zapojit hudbu (děti se pohybují v rytmu; když hudba ustane, jazykový animátor se zeptá, jak se jim aktivita líbila, a děti reagují podle domluvených pravidel; poté opět začne hrát hudba.)

Barometr

🕒 **Délka aktivity:** 3–10 min.

👉 **Materiál:** Není potřeba.

👉 **Příprava:** Není potřeba.

~ Průběh:

Děti stojí v kruhu. Hodnocení provádí tak, že ukazují rukou. Vysvětlíme jim, že ruka úplně nahoře (nad hlavou) znamená *souhlasím*, ruka úplně dole (u země) znamená *nesouhlasím*, přičemž je možné pohybovat se názorově i kdekoliv mezi oběma póly. Pak děti zavrou oči, aby se vzájemně neovlivňovaly, a jazykový animátor se mateřským jazykem dětí ptá či pronáší výroky, na něž děti reagují.

Je vhodné začít s obecnými výroky a pak se začít ptát konkrétněji:

1. *Dneska se mi to (ne)líbilo.*
2. *Naučil jsem se něco nového.*
3. *Těším se na příště.*
4. *Nejvíc se mi líbila aktivita XY.*
5. ...

Terč

🕒 **Délka aktivity:** 3–10 min.

👉 **Materiál:** Velká čtverka (A3) s nakresleným terčem, dostatek fixů

👉 **Příprava:** Jazykový animátor vylepí terč na dobře dostupné místo, rozdá dětem fixy.

~ Průběh:

Děti stojí v kruhu, jazykový animátor se dětí zeptá, jak se jim líbila konkrétní aktivita. Děti jdou hromadně k terči a nakreslí do něj dle svého uvážení barevné body. Čím blíže je bod umístěn do středu terče, tím byla aktivita zdařilejší.

Jazykový animátor se může ptát na více aktivit, každá aktivita může mít svůj vlastní výsek v terči (který může být například barevně označen pro snadnější orientaci).

Líbilo/nelíbilo

 Délka aktivity: 3–10 min.

 Materiál: Není potřeba.

 Příprava: Jazykový animátor natrénuje s dětmi věty a slova předem v obou jazycích.

~ Průběh:

Děti stojí v kruhu, jazykový animátor se ptá, jak se jim líbily jednotlivé aktivity. Vyvolává děti německy a používá při tom české slovíčko *líbilo/nelíbilo*: *Komu se to líbilo, ať zavolá LÍBILO! Komu se to nelíbilo, ať zavolá NELÍBILO!*

Barevné hodnocení

 Délka aktivity: 3–10 min.

 Materiál: Dvojnásobný počet papírových koleček, než kolik je dětí ve skupině. Kolečka mají dvě barvy, zelenou a červenou. Klobouk nebo sklenice.

 Příprava: Není potřeba.

~ Průběh:

Jazykový animátor vysvětlí dětem význam barev na kolečkách z papíru. Zelená znamená: *Aktivita XY se mi moc líbila*. Červená: *Aktivita XY se mi moc nelíbila*.

Všechny děti dostanou před začátkem hodnocení papírové kolečko od obou barev. Podle svého pocitu ohledně konkrétní aktivity hodí příslušné kolečko do klobouku. Druhé kolečko odevzdají jazykovému animátorovi. Společně si pak prohlédnou, která barva v klobouku převažuje.

Podávání masky

 Délka aktivity: 3–10 min.

 Materiál: Není potřeba.

 Příprava: Tuto formu hodnocení je vhodné zařadit po aktivitě, která se odehrává v kruhu a která měla ve skupině rozporuplnou odezvu.

~ Průběh:

Děti stojí v impulzním kruhu. Jazykový animátor má ruce spojené před obličejem tak, aby si rukama obličej zakrýval. Vytvoří grimasu vyjadřující nějakou emoci (např. radost, údiv apod.). Poté si odkryje obličej a grimasu dětem ukáže. Následně vrátí ruce zpět před obličej, začne se tvářit opět normálně a obličej zase odkryje.

Pomyslnou masku, kterou symbolizují spojené ruce, předá dalšímu dítěti, které stojí vedle něj. Dítě stejným způsobem (zakrytím a odkrytím obličeje) může zopakovat stejnou grimasu nebo vytvoří grimasu novou a masku pošle dál. Grimasa se může v průběhu kruhu měnit a nabývat různých variací a podob.

Opakují-li se při prvním průběhu kruhem pouze stejné grimasy, je dobré navázat dalším kruhem s opačnou emoci. Teprve když si děti zvyknou a dokážou grimasy již samy měnit, pokládá jazykový animátor otázky ke konkrétním aktivitám.

Do této aktivity lze zakomponovat i jazykovou složku. Při vytvoření konkrétní emoce/ grimasy, předtím než se maska předá dál, řekne česky jazykový animátor, co cítí, a všechny děti po něm opakuji. Dítě například ukáže grimasu/masku znázorňující radost. Jazykový animátor řekne: *Mám radost*. A všechny děti po něm zopakují: *Mám radost*. Další příklady: *Jsem smutný*. *Divím se*. *Jééé*. V pokročilejších skupinách říkají děti, co cítí, rovnou samy.

10

Materiály a pomůcky

K přípravě animačních jednotek patří i úvaha, jaké materiály, pomůcky a rekvizity použít. Před samotnou realizací animačních jednotek se domluvíme nejlépe s vedením zařízení a obeznámíme se s možnostmi využití materiálu na místě. Poptáme podle situace i možnost využití techniky nebo hudebních nástrojů a seznámíme se předem s jejich funkčností a obsluhou.

V každém případě je dobré nespolehat se pouze na vybavení a ochotu zařízení a založit si a vozit s sebou vlastní „animační kufřík“. V něm jazykový animátor shromažďuje věci, které používá opakovaně a s nimiž může v případě potřeby improvizovat. Jedna pomůcka či rekvizita se dá vždy využít k realizaci více aktivit. Je dobré obsah kufříku čas od času překontrolovat, doplnit či některé rekvizity a pomůcky vytrídít. Součástí kufříku mohou být například:

- maňásek, plyšák nebo loutka,
- barevné a bílé papíry, sešity, kartičky,
- předlohy, pracovní listy,
- letáky, fotky, časopisy, pohlednice, obrázky,
- mapy, vlajky,
- lepidlo, nůžky, provázek, gumičky, kolíčky,
- pastelky, tužky, fixy, vodovky, štětce,
- samolepky, razítka,
- balónky, míč,
- taška, batoh, klobouk, košík, punčocha nebo kufřík s tajemnými předměty (rekvizity pro znázornění germanismů),
- knížky,
- tablet nebo notebook, reproduktory, přehrávač, CD/DVD s hudbou či filmy,
- fotoaparát,
- hudební nástroje, zvoneček,
- odměny, (zdravé) dobroty,
- hry: pexesa, obrázkové domino, hrací kostky, figurky aj.,
- převleky, masky, čepice, šátky, stužky apod.

Literatura a odkazy

ANDRÁŠOVÁ, Hana a Alena PODEPŘELOVÁ. *Na cestě za češtinou: inspirativní náměty pro učitele češtiny jako cizího jazyka*. Praha: Klett, 2008. ISBN 978-80-7397-004-8.

BONACKOVÁ, Radka, Ulrike FÜGL a Štěpánka PODLEŠÁKOVÁ. *Deutsch-tschechisches Wörterbuch nicht nur für Erzieher/-innen*. Plzeň: Koordinační centrum česko-německých výměn mládeže Tandem, Západočeská univerzita v Plzni, 2014. ISBN 978-80-261-0373-8.

• PDF verze v češtině i němčině: www.krueckpokrucku.info/cesko-nemecky-slovnicek/

BONACKOVÁ, Radka a Ulrike FÜGL. *Projekt jako stavebnice: Německo a němčina pro děti od 3 do 8 let*. Plzeň: Koordinační centrum česko-německých výměn mládeže Tandem, Západočeská univerzita v Plzni, 2012. ISBN 978-80-261-0142-0.

• PDF verze v češtině: <https://bit.ly/2kaMI4g>
 • PDF verze v němčině: <https://bit.ly/2kaMI4g>

DAS Ei – Theaterpädagogisches Institut Bayern e.V.

• Webové stránky v němčině: <https://dasei.eu/>
 • Divadelní pedagogika: <https://bit.ly/2mO26V>

DOLEŽÍ, Linda (ed.). *Začínáme učit češtinu pro děti-cizince – předškolní věk. Příručka pro lektorky a lektory*. Praha: AUČCJ – Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka, 2015. ISBN 978-80-260-7506-6.

• PDF verze v češtině: <https://bit.ly/2rY4M5O>

FELCMANOVÁ, Alena. *Persona dolls: panenky s osobností: Jak rozvíjet prosociální postoje dětí*. Praha: Člověk v tísni, o.p.s., Vzdělávací program Varianty, 2015. ISBN 978-80-87456-62-0.

• Elektronická verze v češtině: <https://bit.ly/2Lf66Jl>

FREI, Heidi. *Jeux Dramatiques mit Kindern Band 2. Ausdrucksspiel aus dem Erleben*. 4. Auflage. Basel: Zytglogge Verlag, 2007. ISBN 978-3-7296-0341-7.

FÜGL, Ulrike, Stefanie SCHÜTZ a Eva DANIELOVÁ. *Ukážu ti svůj svět. Česko-německé jazykové a mediální projekty pro děti od 3 do 8 let*. Plzeň: Koordinační centrum česko-německých výměn mládeže Tandem, Západočeská univerzita v Plzni, 2018. ISBN 978-3-9819456-2-1.

• PDF verze v češtině i němčině: <http://www.sousednisvety.info/publikace>

HOPPENSTEDT, Gila und Beate WIDLÖK. *Mit Sinnen experimentieren – Sprache begreifen. Frühes Fremdsprachenlernen mit dem CLIL-Ansatz. Einführung und Praxisbeispiele*. München: Goethe-Institut e.V., 2011. Aktualisierte Online-Version 2014.

• PDF verze v němčině: <https://bit.ly/2JWLjZB>

Hurvínkovy cesty do přírody. Reel Prague, Divadlo Spejbla a Hurvínka, Hochschule Zittau/Görlitz.

• Video a materiály v češtině: <http://hurvinekvpriode.cz>
 • Video a materiály v němčině: <http://de.hurvinekvpriode.cz>

KIKUS – metodika výuky jinojazyčných dětí

- Materiály v češtině. META, o.p.s. – Společnost pro příležitosti mladých migrantů:
www.inkluzivniskola.cz/content/kikus
- Materiály v němčině. Zentrum für kindliche Mehrsprachigkeit e. V.:
<https://www.kikus.org/home.html>

KÖNIGSMARKOVÁ, Andrea (ed.). *Jedna, dva – Tschechisch ist da! Jedna, dva – Deutsch ist da!*. Západočeská univerzita v Plzni, 2014. ISBN 978-80-261-0338-7.

LANGMAACK, Barbara und BRAUNE-KRICKAU, Michael. *Wie die Gruppe laufen lernt*. 8., vollständig überarbeitete Auflage. Basel: Beltz-Verlag, 2010. ISBN 978-3-621-27679-5.

LINHARTOVÁ, Tereza a Barbora LOUDOVÁ STRALCZYNSKÁ. *Děti s odlišným mateřským jazykem v mateřských školách*. Praha: META, o.p.s. – Společnost pro příležitosti mladých migrantů.

- PDF verze v češtině: <https://bit.ly/2rYkOfj>

MILER, Zdeněk. *Der Maulwurf hilft der Maus*. LeIV, 2003. ISBN 978-3896031259.

MILER, Zdeněk. *Krtek a potopa*. 6. vydání. Praha: Knižní klub, 2016. ISBN 978-80-242-5276-6.

MILER, Zdeněk und Hana DOSKOČILOVÁ. *Der Maulwurf und der Regenschirm*. LeIV, 2004. ISBN 978-3896031778.

MILER, Zdeněk a Hana DOSKOČILOVÁ. *Krtek a paraplíčko*. 8. vyd., (4. samost.). Praha: Albatros, 2014. ISBN 978-80-00-03630-4.

MORVAI, Edit und Bernadett VERESS. *Deutsch mit Hans Hase – in Kindergarten und Vorschule. Leitfaden*. 3. Aufl. München: Goethe-Institut e.V., 2013. ISBN 978-3-939670-36-0.

- PDF verze v němčině: <https://bit.ly/2lyPQWf>

Norimberská doporučení k ranému osvojování cizího jazyka: nové zpracování. Redakce Beate WIDLÖK. Praha: Goethe Institut, 2010. ISBN 978-3-939670-38-4.

- PDF verze v češtině: <https://bit.ly/2QMEwph>
- Online verze v češtině: <https://bit.ly/2k9OQsS>
- Online verze v němčině: <https://bit.ly/2KI0N4q>

RICHTER, Sandra. *Frühpädagogische Konzepte praktisch umgesetzt: Vorurteilsbewusste Bildung und Erziehung in der Kita: Ratgeber*. Berlin: Cornelsen Verlag, 2017. ISBN 978-3589151929.

SUCHÁ, Romana. *Veršované rozvíčky pro kluky a holčičky*. 2. vyd. Ilustrovala Vendula HEGEROVÁ. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0633-0.

SUCHÁ, Romana. *Rozpustilé básničky pro malé dětské ručičky*. 2. vyd. Ilustrovala Vendula HEGEROVÁ. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0630-9.

SELLNER, Michael und Susanne ZUDA. *Die Zauberbäume. Kouzelné stromy*. Freyung: Edition Lichtland, 2014. ISBN 978-3-942509-33-6.

VAUGELADE, Anaïs. *Steinsuppe*. 10. Aufl. Moritz Verlag, 2016. ISBN 978-3895651151.

Večerníček. Česká televize.

• Video a hry v češtině: <https://decko.ceskatelevize.cz/vecernicek>

Video z projektu *Sousední světy – Nachbarwelten*. Koordinační centrum česko-německých výměn mládeže Tandem, 2017–2018.

• <https://bit.ly/2NloqWk>

WAGNER, Petra (Hrsg.). *Handbuch Kinderwelten: Vielfalt als Chance – Grundlagen einer vorurteilsbewussten Bildung und Erziehung*. 2. Auflage. Verlag Herder, 2008. ISBN 978-3451321191.

WINTERBERG, Philipp. *Bin ich klein? Jsem malá?* CreateSpace Independent Publishing Platform, 2014. ISBN 978-1495939754.

Autoři

Jarmila Althammer

K jazykové animaci jsem se dostala prostřednictvím různých seminářů a především díky své činnosti s dětmi předškolního věku, kdy jsem v několika školkách učila děti češtinu formou hry. Jazykovou animací se zabývám více jak 10 let.

Na této práci se mi velice líbí kontakt s dětmi, mnohostrannost a zábava. Mým cílem je předat znalosti, které jsem získala, dalším a ušetřit jim tak práci. Přínos setkání spatřuji v tom, že jejich prostřednictvím je možné odstranit různé jazykové bariéry a zároveň poznat jinou zemi.

Karel Hájek

Působím již 10 let jako divadelní pedagog (BuT) a 5 let jako jazykový animátor v rámci mezikulturních výměn dětí, mládeže a mladých dospělých. Mými oblíbenými tématy pro tyto věkové skupiny jsou pohádkové příběhy, historicko-politické otázky, současné technologie a média a jejich sociokulturní dopady. Své zkušenosti z této práce, která je pro mě srdeční záležitostí, rád sdílím v rámci workshopů, seminářů či publikací určených pro další rozvoj a vzdělávání pedagogů v česky a německy mluvících zemích.

Jsem velice rád, že jsem mohl přispět svou troškou ke vzniku této publikace, a doufám, že všem, co ji využijí ve své praxi, bude dobrou pomůckou. To, co děláte, má smysl – přeji hodně úspěchů a radosti z práce s tou nejnáročnější, ale zároveň nejvděčnější cílovou skupinou!

Lucie Holečková

S jazykovou animací jsem se setkala v roce 2009. Byla jsem naprosto nadšená a bylo mi jasné, že chci být také jazykovou animátorkou. To se mi splnilo v roce 2010. Od té doby jsem absolvovala mnoho školení, workshopů, seminářů, a rozšířila tak svou odbornost a možnost animovat pro různé projekty, oblasti a věkové skupiny. Spolu s rostoucími zkušenostmi se občas ocitnu i na druhé straně a školím další jazykové animátory.

Jazykovou animaci pro malé děti jsem poprvé připravovala pro své syny a jejich spolužáky, když byli v první třídě. Nároky této věkové skupiny jsou jiné a jazyková animace má tak svá specifika, která je třeba respektovat. Nadšení dětí a jejich energie jsou ale neuvěřitelné; a to mě ohromně baví. Materiálů a podkladů, které by usnadnily přípravu na jazykovou animaci pro malé děti, je stále málo, a proto mi bylo jasné, že se chci na tvorbě publikace podílet a své zkušenosti sdílet.

Všem, kteří budou při své práci z této publikace čerpat, držím palce a přeji hodně úspěchů.

Pavlína Kellerová

K jazykové animaci mě původně přivedla má tehdy dvouletá dcera, která vyrůstá dvojjazyčně, a skupina předškoláků, pro niž v našem příhraničním regionu (Vogtland / západní Čechy) nejprve neexistovala nabídka, jak se zdokonalovat v jazycích. Jako jazyková animátorka působím na šolkách a základních školách již 8 let. Na jazykové animaci oceňuji rozmanitost hravých metod a to, jak se prostřednictvím jednoduchých her dá vzbudit zájem o jazyk a sousední zemi. Když jsem začínala, hledala jsem něco takového jako Dětsky hezky česky für Kinder, co by mi s animacemi pomohlo. Ráda bych všem, kdo s jazykovou animací začínají či chtějí integrovat jazyk sousedů ve své mateřské školce, poskytla ověřené tipy a rady ze své praxe.

Štěpánka Podlešáková

Jazyková animace doprovází už více než šest let mé působení v Koordinačním centru česko-německých výměn mládeže Tandem. Považuji ji za skvělou nízkoprahovou metodu pro seznamování se s jazykem sousední země a setkávání se s „neznámým“ či „neznámými“ bez zbytečného ostychu. Sdílením zkušeností v této publikaci bych ráda přispěla k rozšíření této metody v práci s mladšími dětmi, protože věřím, že mít už od malička možnost zblízka poznávat různé jazyky a kultury přispívá k otevřenosti a toleranci.

Lucie Tarabová

Jazykovou animátorkou jsem se stala v roce 2009, kdy jsem absolvovala základní školení pro jazykové animátory. Metoda jazykové animace mě nadchla, protože krásně doplňovala informace, které jsem získala v rámci studia na pedagogické fakultě. Dodnes mě fascinuje, jak děti a mladí lidé z obou stran hranice během jazykové animace ztrácí zábrany, nebojí se komunikovat a navazují kontakty. Vždy jsem si říkala, o kolik by bylo mé vlastní učení se cizím jazykům snazší, kdybych znala jazykovou animaci dříve. Cílovou skupinu předškolních dětí jsem poznala v první řadě díky svým dcerám, které mě nadchly pro předškolní projekty Tandemu. Protože si dobře pamatuji své obavy a nejistotu při prvních jazykových animacích v předškolních zařízeních, s nadšením jsem se zapojila do přípravy materiálů, které bych sama při svých začátcích uvítala. Díky zkušenostem a nasazení dalších autorů byla práce na publikaci velkou zábavou a obohacením a doufám, že vzniklá příručka bude dalším krokem na cestě dobré česko-německé spolupráce.

Dětsky
HEZKY
ČESKY
für Kinder

1. vydání